

LLIBRE BLANC **DE L'ÚS DEL VALENCIÀ**

Estudi sociolingüístic a Vila-real

Manel Pitarch Font

LLIBRE BLANC DE L'ÚS DEL VALENCIÀ

Estudi sociolingüístic a Vila-real

Manel Pitarch Font

Edita: Ajuntament de Vila-real
Regidoria de Normalització Lingüística

El treball de camp d'aquesta publicació ha estat realitzat per **Diana Eixea Bernat**, a través d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Vila-real i la Universitat Jaume I per a la creació d'una beca d'estudi sociolingüístic.

Col·laboració: **Artur Aparici Castillo** i **Vicent Querol Vicente**, professors del Departament de Filosofia, Sociologia i Comunicació Audiovisual i Publicitat de la Facultat de Ciències Humanes i Socials de la Universitat Jaume I.

Portada: Pasku.com

ISBN: 978-84-96843-04-2

Dipòsit legal: CS-155-2007

Imprimeix: Imprenta Sichet, SL

PRESENTACIÓ DEL REGIDOR

Des del primer moment en què vaig assumir la responsabilitat de regidor de Normalització Lingüística, em vaig plantejar la necessitat de fer un estudi actualitzat, a peu de carrer, de quina era la situació real del valencià a Vila-real. La justificació d'aquest treball era i és molt clara. Una política lingüística eficaç demana una planificació ben clara. Això ens obliga a establir prioritats a l'hora de realitzar campanyes de dinamització lingüística. Com que nosaltres treballem amb els diners de tots, volem que s'utilitzen en els àmbits més necessitats. És per això, que amb la intenció de rendibilitzar esforços, tant personals com econòmics, considerem que aquest treball era absolutament necessari per tal de realitzar una política lingüística ajustada a la realitat.

El següent pas que vam donar va ser el de signar un conveni de col·laboració amb la Universitat Jaume I per a la creació d'una beca d'estudi sociolingüístic, per tal de realitzar el treball de camp, que ha donat com a resultat la publicació que teniu entre les mans. S'han realitzat 1.081 entrevistes, aquest nombre respon exactament a la quantitat justa d'entrevistes necessària perquè els resultats d'aquest estudi es puguin generalitzar o extrapolar a la totalitat de la població de Vila-real.

Aquest treball ens ha servit per a constatar que encara ens queda molta feina per fer, que hem de continuar millorant. Ja que, en general, l'ús del valencià tant oralment com per escrit és baix i la diversitat de llocs de procedència dels nouvinguts desequilibra l'ús a favor del castellà. Per això, gràcies a aquest treball, sabem amb certesa en quins àmbits hem d'incidir amb més profunditat.

Com hem dit abans, ens queda molta feina per fer i no dubteu que la farem. La Regidoria de Normalització Lingüística continuarà treballant pel valencià amb la col·laboració de tots vosaltres, vila-realencs i vila-realencs. Entre tots aconseguirem un futur millor per a Vila-real i en valencià.

Pasqual Batalla Llorens
Regidor de Normalització Lingüística

**I. PROCEDIMENT METODOLÒGIC,
QÜESTIONARI DE L'ENQUESTA
I CARACTERÍSTIQUES
SOCIODEMOGRÀFIQUES**

PROCEDIMENT METODOLÒGIC

L'Ajuntament de Vila-real i la Universitat Jaume I van signar un conveni de col·laboració per a la creació d'una beca d'estudi socio-lingüístic. La finalitat d'aquesta beca és saber l'ús i coneixement real del valencià a Vila-real. És a dir, aconseguir informació de primera mà per tal de rendibilitzar la tasca de dinamització lingüística que realitza la Regidoria de Normalització Lingüística de l'Ajuntament de Vila-real. És molt important saber el nivell d'ús per tal de realitzar polítiques de normalització lingüística adequades a la situació real de la llengua.

El primer pas que hem donat és el plantejament teòric del treball de camp. Ja que, en un estudi d'aquestes característiques és fonamental fer un plantejament rigorós del treball que ens servirà, finalment, per traure conclusions reals i fiables. En aquesta primera fase hem seguit aquests passos:

- Recerca bibliogràfica i recopilació d'altres estudis similars de l'ús del valencià publicats per institucions com ara la Generalitat Valenciana i la Universitat Jaume I, entre d'altres, o en revistes com ara *Llengua i ús*, de la Generalitat de Catalunya, per veure com es fa un estudi sociolingüístic i fixar-nos en la redacció de les conclusions, la interpretació dels gràfics, les preguntes que utilitzen en els qüestionaris, les variables pertinents en aquest tipus d'estudi com ara el sexe, l'edat, el districte, el nivell d'estudis, el nivell econòmic o el sector en què treballen; els àmbits que s'estudien, com ara el comerç, les institucions públiques, els mitjans de comunicació, les empreses, el coneixement de la llengua o l'ús que la gent en fa en una situació formal i en una d'informal.

- Recerca de bibliografia estadística per tal d'elaborar la mostra, quin és el nombre de persones que s'ha d'entrevistar perquè un estu-

di sociolingüístic siga vàlid i les conclusions siguen correctes. També calia saber quins mètodes de mostreig hi ha i saber elegir entre ells el que més s'ajusta a les nostres necessitats. Per últim, extracció de les fórmules pertinents de cada mostreig per tal d'aplicar-les a la població de Vila-real, d'aquesta manera, obtenim el nombre exacte de persones que hem d'entrevistar.

- Petició d'assessorament a l'Institut Nacional d'Estadística, a empreses que es dediquen a fer estudis sociolingüístics i als departaments d'algunes institucions públiques que fan estudis interns. Finalment, volem manifestar de manera expressa l'ajut que hem rebut i rebem, des del moment en què ens vam posar en contacte amb ells, dels professors del Departament de Filosofia, Sociologia i Comunicació Audiovisual i Publicitat de la Facultat de Ciències Humanes i Socials de la Universitat Jaume I, Artur Aparici Castillo i Vicent Querol Vicente, els quals són experts en la realització d'estudis sociolingüístics.

- Elaboració del qüestionari que hem aplicat en les entrevistes, on hi ha preguntes de coneixement de la llengua, de l'ús que en fa la gent en determinades situacions formals i informals i d'altres referides a quina llengua utilitzen o prefereixen en el comerç, les institucions públiques, els mitjans de comunicació, les empreses, etc.

- A continuació es determina com es va portar a terme el treball de camp a partir del tipus de mostreig triat, mostreig aleatori estratificat, on vam utilitzar com a variables d'estudi el sexe dels habitants, l'edat, el nivell d'estudis, el nivell econòmic, el districte en què viuen i el sector en el qual treballen.

- Començament de l'elaboració del treball de camp del nostre estudi. El procediment que s'ha seguit és el següent:

La primera fase és numèrica. Del Padró Municipal s'extrau la informació de la població de Vila-real per tal de saber la quantitat exacta

de persones que hi ha al nostre poble agrupades segons les variables que hem determinat (edat, sexe, districte, nivell d'estudis, etc.).

Basant-nos en aquests grups hem definit la dimensió d'una mostra numèricament suficient per tal que pugui ser ponderada.

Del Padró Municipal, atenent a les esmentades variables, hem extret els llistats corresponents (per districte, sexe, edat, etc.). En aquest punt, la Regidoria de Normalització Lingüística sol·licita a la Secretaria Municipal l'accés a les dades esmentades més amunt, el 19 d'octubre de 2005. La Secretaria remet aquesta petició a la Junta de Govern Local, que l'autoritza en la seua sessió del 28 de novembre de 2005, havent sol·licitat prèviament informe als Serveis Jurídics Municipals.

- Una vegada s'ha preparat el qüestionari i s'ha fet la selecció de les persones a enquestar, comença el treball pròpiament dit. S'han realitzat 1.081 entrevistes. Aquest nombre respon exactament a la quantitat justa d'entrevistes necessària perquè els resultats d'aquest estudi es puguin generalitzar o extrapolar a la totalitat de la població de Vila-real.

- Una vegada s'han realitzat totes les entrevistes, les respostes s'han passat a un programa informàtic estadístic anomenat Gandia Barbwin, adquirit per la Regidoria de Normalització Lingüística per al processament estadístic dels resultats.

- Quan s'ha acabat d'introduir tota la informació en el programa, s'ha procedit a tabular les dades obtingues i la realització de gràfics on es creua cada pregunta del qüestionari amb les variables edat, estudis, barri, sexe, procedència i professió.

- Finalment s'ha elaborat la interpretació de les dades obtingudes, amb un marge d'error del +/- 3%.

QÜESTIONARI

- Resideix vosté a Vila-real?

Sí 1

No 2

1. Dels següents idiomes que a continuació anem a llegir-li voldríem que ens diguera si els coneix correctament, prou bé, amb dificultat o no gens.

1a. En primer lloc li llegiré cada idioma i vosté em diu si quan el sent parlar l'entén correctament, prou bé, amb dificultat o no gens:

	Alemany	Italià	Francés	Valencià	Castellà	Anglés
Correctament	1	1	1	1	1	1
Prou bé	2	2	2	2	2	2
Amb dificultat	3	3	3	3	3	3
Gens	4	4	4	4	4	4
NC	5	5	5	5	5	5

1b. Ara li diré els idiomes perquè ens pugua dir si els parla correctament, prou bé, amb dificultat o no els parla gens:

	Alemany	Italià	Francés	Valencià	Castellà	Anglés
Correctament	1	1	1	1	1	1
Prou bé	2	2	2	2	2	2
Amb dificultat	3	3	3	3	3	3
Gens	4	4	4	4	4	4
NC	5	5	5	5	5	5

1c. A continuació li llegiré els idiomes perquè em pugui dir si els sap llegir correctament, prou bé, amb dificultat o no gens:

	Alemany	Italià	Francés	Valencià	Castellà	Anglès
Correctament	1	1	1	1	1	1
Prou bé	2	2	2	2	2	2
Amb dificultat	3	3	3	3	3	3
Gens	4	4	4	4	4	4
NC	5	5	5	5	5	5

1d. I per últim digueu-me si els escriu correctament, prou bé, amb dificultat o no els escriu:

	Alemany	Italià	Francés	Valencià	Castellà	Anglès
Correctament	1	1	1	1	1	1
Prou bé	2	2	2	2	2	2
Amb dificultat	3	3	3	3	3	3
Gens	4	4	4	4	4	4
NC	5	5	5	5	5	5

2. En quina de les llengües que li enumeraré va aprendre a parlar?

- En valencià 1
- En castellà 2
- En les dues 3
- En una altra llengua 4 En quina?

2a. Llengua del pare:

- Valencià 1
- Castellà 2

2b. Llengua de la mare:

- Valencià 1
- Castellà 2

3. Quant a la llengua que vosté utilitza més freqüentment, pot ser que parle sempre en valencià, sempre en castellà o bé altres possibilitats intermèdies; o potser depén de la situació, per exemple, a casa en una llengua, a la tenda en una altra, etc.

A continuació li plantejaré diversos llocs o situacions, com per exemple: a sa casa, amb el companys de feina o de classe, quan va de compres, quan està amb els seus amics, etc., perquè em puga dir en cadascuna d'aquestes situacions quina llengua utilitza, si usa sempre el valencià, sempre el castellà, més el valencià o més el castellà o indistintament un o l'altre idioma. Comencem per:

3a. A la casa materna, amb els seus pares:

- Sempre en valencià	1
- Generalment en valencià	2
- Més en valencià que en castellà	3
- Indistintament	4
- Més en castellà que en valencià	5
- Generalment en castellà	6
- Sempre en castellà	7
- NC	8
-

3b. Amb el company sentimental:

- Sempre en valencià	1
- Generalment en valencià	2
- Més en valencià que en castellà	3

- Indistintament 4
 - Més en castellà que en valencià 5
 - Generalment en castellà 6
 - Sempre en castellà 7
 - NC 8
-

3c. Amb els amics:

- Sempre en valencià 1
 - Generalment en valencià 2
 - Més en valencià que en castellà 3
 - Indistintament 4
 - Més en castellà que en valencià 5
 - Generalment en castellà 6
 - Sempre en castellà 7
 - NC 8
-

3d. Amb els companys de feina o classe:

- Sempre en valencià 1
- Generalment en valencià 2
- Més en valencià que en castellà 3
- Indistintament 4
- Més en castellà que en valencià 5
- Generalment en castellà 6

- Sempre en castellà	7
- NC	8

3e. Quan va de compres:

- Sempre en valencià	1
- Generalment en valencià	2
- Més en valencià que en castellà	3
- Indistintament	4
- Més en castellà que en valencià	5
- Generalment en castellà	6
- Sempre en castellà	7
- NC	8

3f. Amb el personal de l'Ajuntament:

- Sempre en valencià	1
- Generalment en valencià	2
- Més en valencià que en castellà	3
- Indistintament	4
- Més en castellà que en valencià	5
- Generalment en castellà	6
- Sempre en castellà	7
- NC	8

3g. Amb el personal d'altres administracions:

- Sempre en valencià 1
 - Generalment en valencià 2
 - Més en valencià que en castellà 3
 - Indistintament 4
 - Més en castellà que en valencià 5
 - Generalment en castellà 6
 - Sempre en castellà 7
 - NC 8
-

3h. Amb la gent que no coneix:

- Sempre en valencià 1
- Generalment en valencià 2
- Més en valencià que en castellà 3
- Indistintament 4
- Més en castellà que en valencià 5
- Generalment en castellà 6
- Sempre en castellà 7
- NC 8

4a. Llegiu en valencià alguna de les coses que us esmentaré a continuació?

No sé llegir	1
Diaris	2
Revistes	3
Llibres	4
Catàlegs	5

4b. Amb quina freqüència?

Habitualment	1
Freqüentment	2
De vegades	3
En rares ocasions	4
NC	5

4c. A l'hora de comprar un llibre del qual hi ha dues edicions, l'una en valencià i l'altra en castellà, quina tria?

La valenciana	1
NS	3

La castellana	2
NC	4

5a. Digueu-me si escriviu en valencià en alguna ocasió o en raó d'alguna activitat?

No sé escriure	1
Estudis	2
Feina	3
Cartes	4
Notes personals	5
Altres	6

5b. Amb quina freqüència?

Habitualment	1
Freqüentment	2
De vegades	3
En rares ocasions	4
NC	5

5c. En quina llengua demana els documents i els impresos quan s'adreça a l'Administració?

En valencià	1	En castellà	2	M'és igual	3
-------------	---	-------------	---	------------	---

6a. Ha estudiat el valencià?

Sí	1
No	2
NC	3
NS	4

Si la resposta és Sí

6b. Em pot dir on?

A l'escola	1
En un curset	2

7a. Veu i escolta freqüentment o esporàdicament TV3?

Freqüentment	1
Esporàdicament	2
Mai	3
NC	4

7b. Veu i escolta Canal 9 TV?

Sí	1
No	2
NS	3
NC	4

8a. Escolta la ràdio?

Sí	1	No	2	NC	3
----	---	----	---	----	---

8b. Escolta freqüentment o esporàdicament alguna d'aquestes emissores?

	Canal 9 Ràdio	Catalunya Ràdio	Alguna altra
Freqüentment	1	1	1
Esporàdicament	2	2	2
Mai	3	3	3
NC	4	4	4

9. Quan s'adreça algú a vosté, cridant-lo pel seu nom, com li agrada que ho faça?

En valencià	1	En castellà	2	Indistintament	3
NS	4	NC	5		

DADES D'IDENTIFICACIÓ

A. Sexe Home 1 Dona 2

B. On va nàixer?: Municipi:

Província: Comarca :

C. Any de naixement :

D. Districte:

E. Des de quin any viu a la Comunitat Valenciana?

F. Estat civil: Solter/a 1

 Casat/ada 2

 Visc amb la parella 3

 Separat/ada 4

 Vidu/a 5

G. Quantes persones integren la seua unitat familiar?

H. Quin és el nivell més alt en els estudis que ha cursat?

 Sense estudis 1 Primària 2

 Secundària 3 Universitaris 4

 NS 5 NC 6

Per als menors de 30 anys

Quin és el nivell més alt en els estudis que han cursat els seus pares?

 Sense estudis 1 Primària 2

 Secundària 3 Universitaris 4

 NS 5 NC 6

I. Quina és la seua situació laboral?

Assalariat fix o de l'Administració	1
Assalariat eventual o interí	2
Empresari o professional amb assalariats	3
Autònom	4
Membre d'una cooperativa	5
Militar	6
Ajuda al negoci familiar sense salari	7
Altra	8
Es dedica a les feines de la casa	9
N/C	10
La de la seua parella	

J. En tot cas, quina d'aquestes situacions s'aproxima més a la seua condició laboral?

Directiu o gerent	1
Cap intermedi	2
Empleat	3
Professional per compte propi	4
Jubilat	5
Aturat	6
N/C	7

A omplir per l'entrevistadora

Nom i cognoms:

Telèfon:

Nom de l'entrevistadora:

Data de l'entrevista:

En quina llengua ha contestat aquest qüestionari?

Valencià 1 Castellà 2

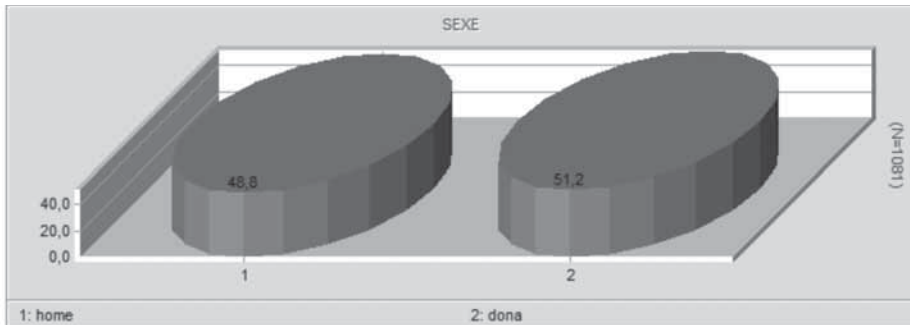
Observacions:

.....

1. DADES DE CLASSIFICACIÓ

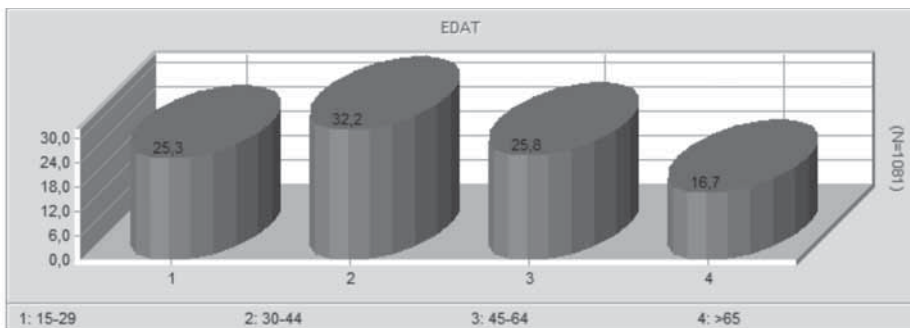
1.1. SEXE

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
home	528	48,8%
dona	553	51,2%
Total	1081	100%

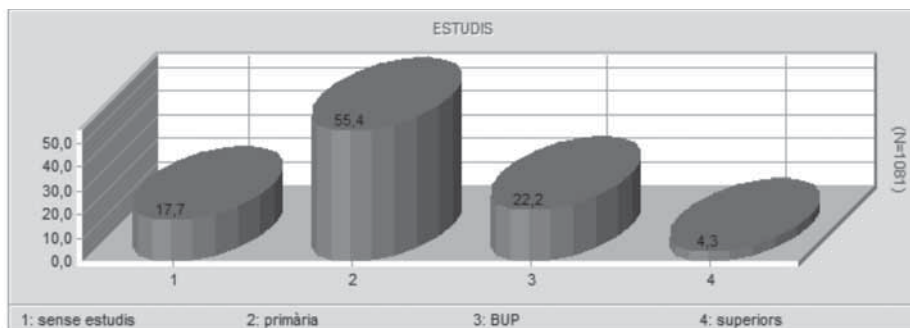
1.2. EDAT

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
15-29	273	25,3%
30-44	348	32,2%
45-64	279	25,8%
>65	181	16,7%
Total	1081	100%

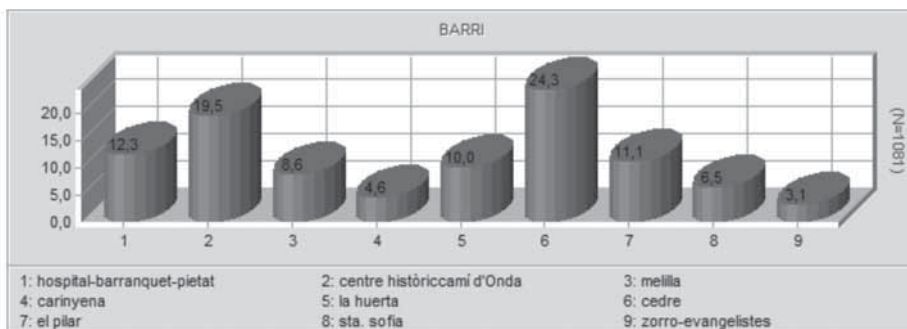
1.3. ESTUDIS

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
sense estudis	191	17,7%
primària	599	55,4%
ESO BUP	240	22,2%
superiors	46	4,3%
Total	1081	100%

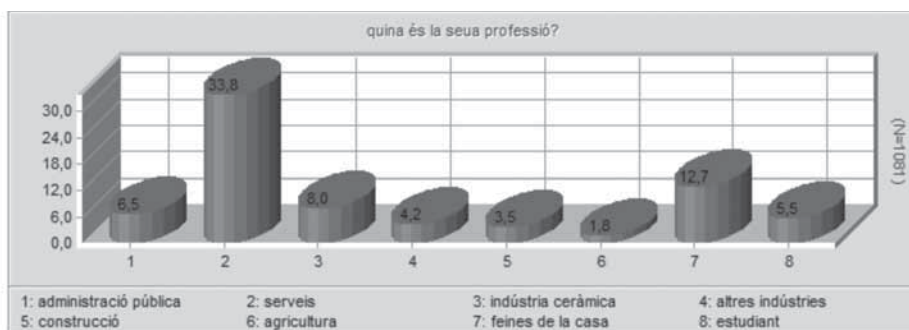
1.4. BARRI

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
hospital-barranquet-pietat	133	12,3%
centre històric-camí d'Onda	211	19,5%
melilla	93	8,6%
carinyena	50	4,6%
la huerta	108	10,0%
cedre	263	24,3%
el pilar	120	11,1%
santa sofia	70	6,5%
zorro-evangelistes	33	3,1%
Total	1081	100%

1.5. SECTOR PROFESSIONAL

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
administració pública	70	6,5%
serveis	365	33,8%
indústria ceràmica	86	8,0%
altres indústries	45	4,2%
construcció	38	3,5%
agricultura	19	1,8%
feines de la casa	137	12,7%
estudiant	59	5,5%
Total	1081	100%

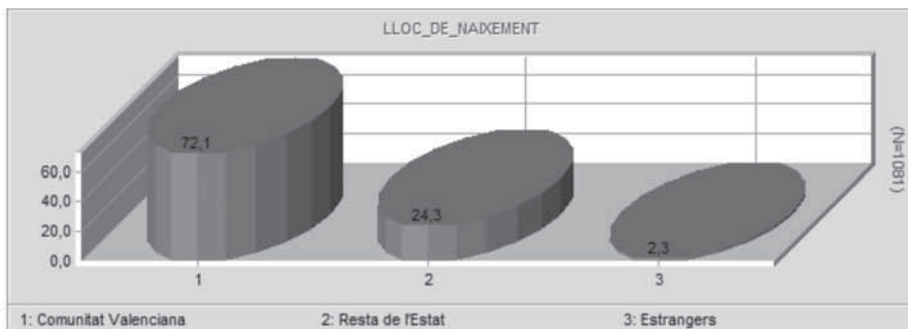
1.6. SITUACIÓ LABORAL

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
assalariats	623	57,6%
no assalariats	196	18,1%
autònom	36	3,3%
jubilat	210	19,4%
aturat	15	1,4%
Total	1081	100%

1.7. LLOC DE NAIXEMENT

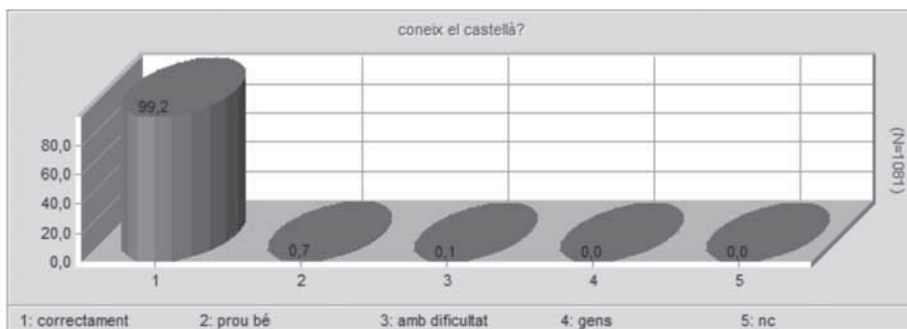
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
Comunitat Valenciana	779	72,1%
Resta de l'Estat	263	24,3%
Estrangers	25	2,3%
Total	1081	100%

2. CONEIXEMENT D'ALTRES LLENGÜES

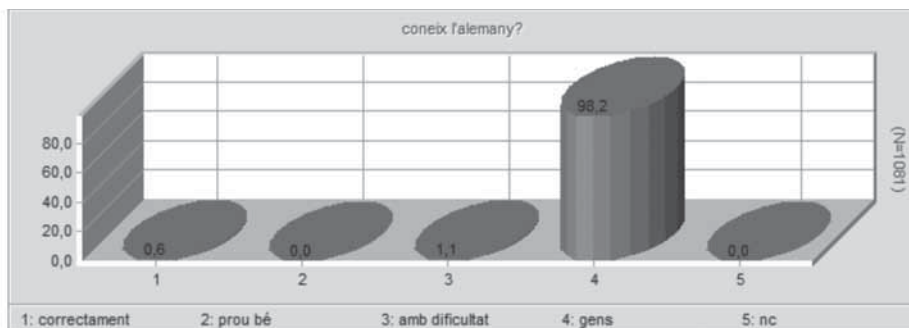
2.1. CASTELLÀ

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
correctament	1072	99,2%
prou bé	8	0,7%
amb dificultat	1	0,1%
gens	0	0,0%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

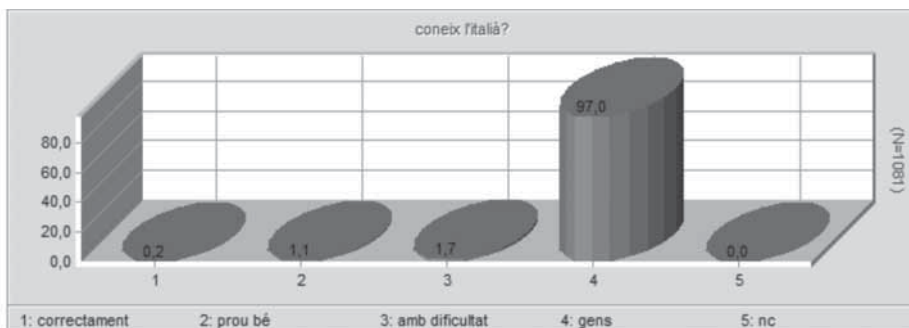
2.2. ALEMANY

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
correctament	7	0,6%
prou bé	0	0,0%
amb dificultat	12	1,1%
gens	1062	98,2%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

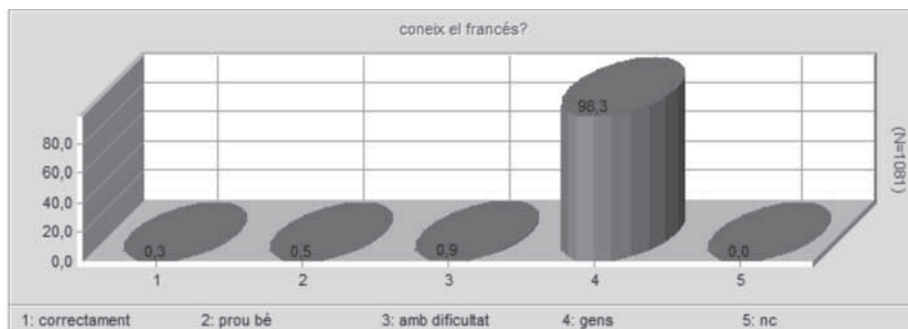
2.3. ITALIÀ

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
correctament	2	0,2%
prou bé	12	1,1%
amb dificultat	18	1,7%
gens	1049	97,0%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

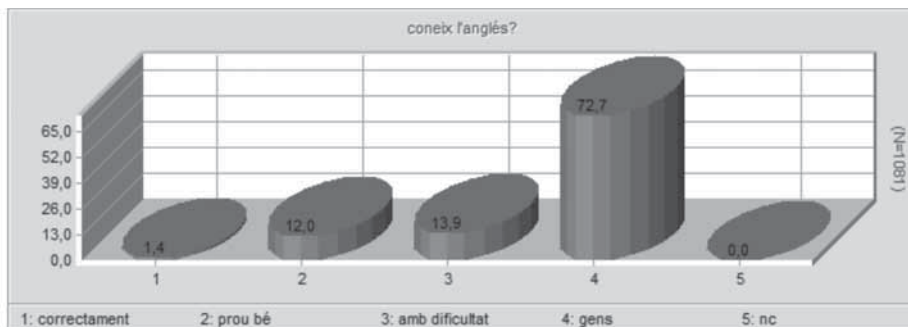
2.4 FRANCÉS

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
correctament	3	0,3%
prou bé	5	0,5%
amb dificultat	10	0,9%
gens	1063	98,3%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

2.5. ANGLÉS

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
correctament	15	1,4%
prou bé	130	12,0%
amb dificultat	150	13,9%
gens	786	72,7%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

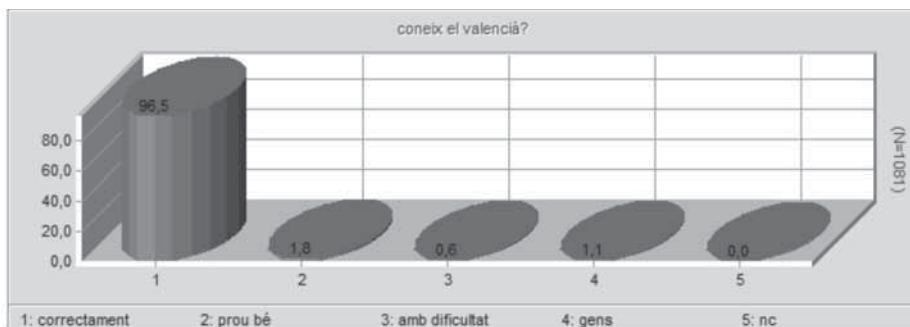

II. CONEIXEMENT I ÚS DEL VALENCIÀ

1. CONEIXEMENT DEL VALENCIÀ

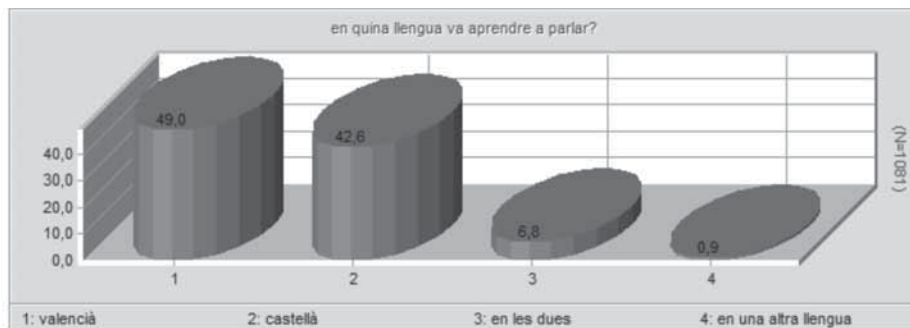
	<i>Freqüències</i>	<i>Pecentatges</i>
correctament	1043	96,5%
prou bé	19	1,8%
amb dificultat	7	0,6%
gens	12	1,1%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Un percentatge molt pròxim a la totalitat declara conèixer el valencià. La suma dels qui consideren conèixer la llengua correctament o prou bé arriba a un 98,3% de la població enquestada. Per contra, els qui diuen no conèixer la llengua o conèixer-la amb dificultat, a penes representen un de cada cent.

2. EN QUINA LLENGUA VA APRENDRE A PARLAR?

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
valencià	530	49,0%
castellà	461	42,6%
en les dues	74	6,8%
en una altra llengua	10	0,9%
Total	1081	100%

Les llengües que destaquen com a primeres en l'aprenentatge són, amb marge gran de diferència respecte d'altres, el valencià en primer lloc, un 50%, i el castellà, 7 punts per baix del valencià.

2.1 SEGONS EL SEXE

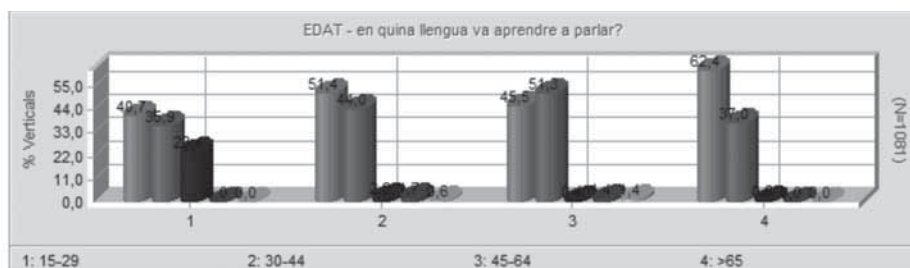
% Verticals		Subtotal	home	dona
valencià	49,0%	49,0%	50,0%	48,1%
castellà	42,6%	42,6%	42,8%	42,5%
en les dues	6,8%	6,8%	6,1%	7,6%
en una altra llengua	0,9%	0,9%	0,8%	1,1%
Total		1081	528	553

No hi ha diferències significatives per tractar-se d'homes o de dones en els percentatges de la llengua d'aprenentatge oral. Només un avantatge de dos punts a favor del sexe masculí, en el cas del valencià.

2.2. SEGONS L'EDAT

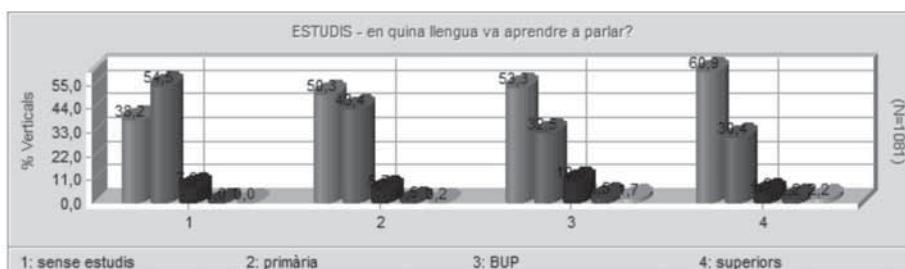
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
valencià	49,0%	40,7%	51,4%	45,5%	62,4%
castellà	42,6%	35,9%	44,0%	51,3%	37,0%
en les dues	6,8%	23,4%	2,3%	0,4%	0,6%
en una altra llengua	0,9%	0,0%	1,7%	1,4%	0,0%
nc	0,6%	0,0%	0,6%	1,4%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

El ventall d'edat més jove (15 a 29 anys) és l'única columna generacional que considera haver après a parlar en valencià i castellà alhora i, juntament amb la franja immediata de més d'edat (els nascuts entre les dècades dels 60 i 70) acumulen menys punts divergents entre els qui han après en valencià i els qui ho han fet en castellà, 5 i 7 punts a favor del valencià. En canvi, la població compresa entre els 45 i 64 anys és exclusiva en situar el castellà (51%) en nivells superiors al valencià (45%) com a llengua en què van aprendre a parlar. I s'observa una major solidesa del valencià en les persones més majors, 25 punts per davant del castellà, sense ser significativa la resta de llengües.

2.3. SEGONS ELS ESTUDIS

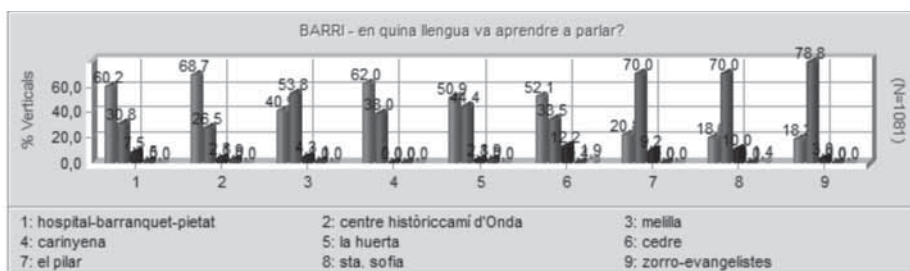
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
valencià	49,0%	38,2%	50,3%	53,3%	60,9%
castellà	42,6%	54,5%	43,4%	32,5%	30,4%
en les dues	6,8%	7,3%	5,7%	10,0%	4,3%
en una altra llengua	0,9%	0,0%	0,5%	2,5%	2,2%
nc	0,6%	0,0%	0,2%	1,7%	2,2%
Total	1081	191	599	240	46

En relació a la classificació per estudis, la mostra indica que el nivell acadèmic està lligat a la llengua en què van aprendre a parlar: quan el nivell d'estudis és inferior, la llengua és el castellà i segons augmenta progressivament el nivell acadèmic, la llengua és el valencià. Aprenen a parlar en altres llengües només els situats en els nivells d'estudis més alts.

2.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històric-cami d'Onda	Melilla	Carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
valencià	49,0 %	60,2%	68,7%	40,9 %	62,0%	50,9 %	52,1 %	20,8 %	18,6 %	18,2%
castellà	42,6 %	30,8%	26,5%	53,8 %	38,0%	44,4 %	33,5 %	70,0 %	70,0 %	78,8%
en les dues	6,8%	7,5%	2,8%	4,3%	0,0%	2,8%	12,2 %	9,2%	10,0 %	3,0%
en una altra llengua	0,9%	1,5%	1,9%	1,1%	0,0%	1,9%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%
nc	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%	0,0%	1,4%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

En termes generals, aquelles persones que viuen en barris del centre de la ciutat, o pròxims al nucli antic, manifesten haver après a parlar en valencià, en uns percentatges més alts (el màxim, Centre històric-cami d'Onda, el 68,7%) que aquelles que viuen en barris més allunyats del centre històric. Els barris el Pilar, Santa Sofia i Zorro-Evangelistes estan entre el 18% i el 20% de valencià.

2.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

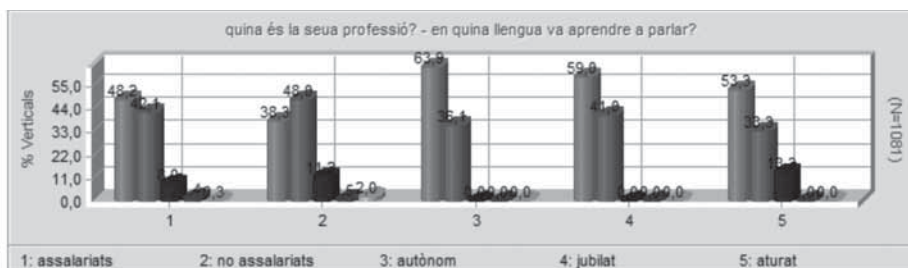
% Verticals	Subtotal	Administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
valencià	49,0%	72,9%	46,6%	43,0%	31,1%	42,1%	63,2%	39,4 %	35,6%
castellà	42,6%	17,1%	42,5%	47,7%	62,2%	52,6%	31,6%	54,0 %	33,9%
en les dues	6,8%	8,6%	9,6%	4,7%	4,4%	5,3%	5,3%	2,9%	30,5%
en una altra llengua	0,9%	1,4%	1,4%	3,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
nc	0,6%	0,0%	0,0%	1,2%	2,2%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

En l'àmbit dels sectors professionals, els resultats mostren unes proporcions per dalt del 50% en haver après a parlar en valencià quan es tracta de professions que pertanyen a l'Administració pública (73%) i a l'agricultura (63%). En canvi, els qui diuen haver après en castellà pertanyen, sobretot, a sectors industrials, seguit dels qui treballen en feines de la casa i en la construcció.

2.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

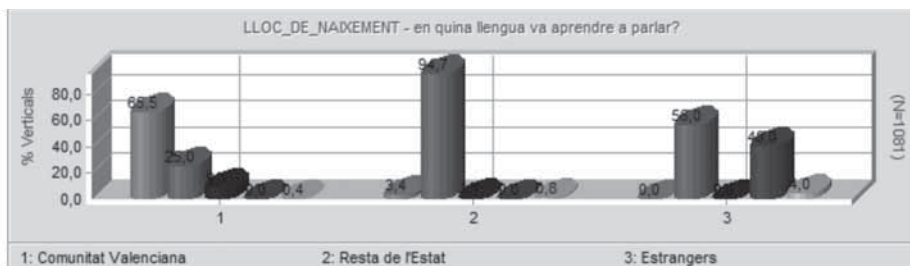
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
valencià	49,0%	48,2%	38,3%	63,9%	59,0%	53,3%
castellà	42,6%	42,1%	48,0%	36,1%	41,0%	33,3%
en les dues llengua	6,8%	8,0%	11,2%	0,0%	0,0%	13,3%
nc	0,6%	0,3%	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Les dades de la població segons la situació laboral reflecteixen una gradació entre el 64% corresponent als autònoms, que lideren l'aprenentatge parlat en valencià, seguit dels jubilats i dels aturats. Els qui van aprendre en castellà estan repartits entre els no assalariats (48%) i jubilats (41%). Aturats i no assalariats superen lleugerament el 10% com a parlants que van començar en altres llengües.

2.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

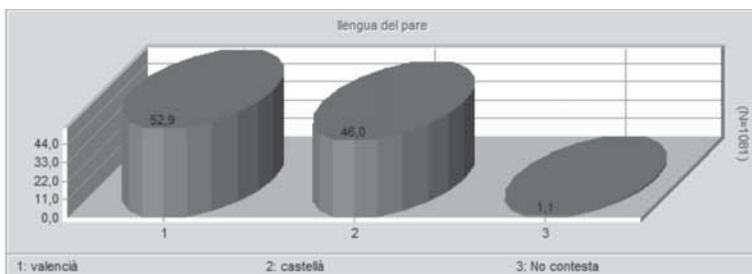
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
valencià	49,0%	65,5%	3,4%	0,0%
castellà	42,6%	25,0%	94,7%	56,0%
en les dues	6,8%	9,1%	1,1%	0,0%
en una altra llengua	0,9%	0,0%	0,0%	40,0%
nc	0,6%	0,4%	0,8%	4,0%
Total	1081	779	263	25

El lloc de naixement marca en termes molt absoluts com es va aprendre a parlar. Si els nascuts en territori espanyol i estrangers distribueixen els percentatges entre el castellà i altres llengües, entre els valencians d'origen no passen del 65% els qui asseguren que van aprendre a parlar en valencià, mentre són un 25% dels nascuts ací els qui ho van fer en castellà.

3. LLENGUA DEL PARE

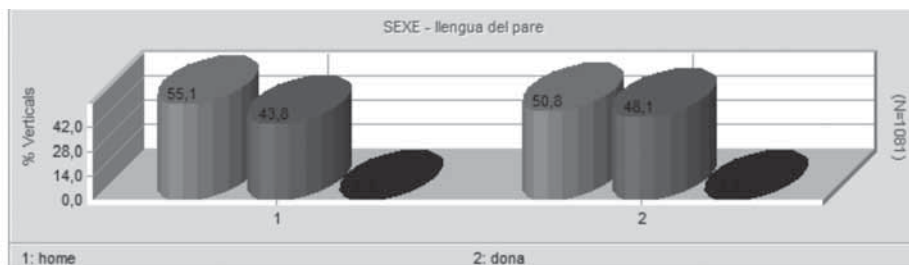
	Freqüències	Percentatges
valencià	572	52,9%
castellà	497	46,0%
nc	12	1,1%
Total	1081	100%

Sobre la llengua que parla el pare, només separen els valors percentuals els gairebé 7 punts a favor dels pares que parlen en valencià sobre els pares parlants en castellà.

3.1. SEGONS EL SEXE

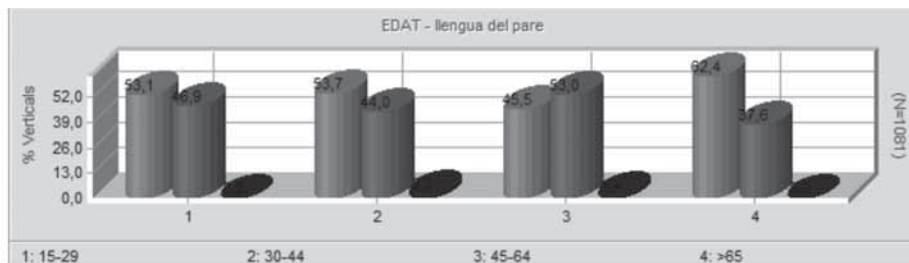
% Verticals	Subtotal	home	dona
valencià	52,9%	55,1%	50,8%
castellà	46,0%	43,8%	48,1%
nc	1,1%	1,1%	1,1%
Total	1081	528	553

L'equilibri entre homes i dones que declaren la llengua en què parla el pare s'observa per la curta diferència (5 punts) per darrere els qui el pare té com a primera llengua el castellà.

3.2. SEGONS L'EDAT

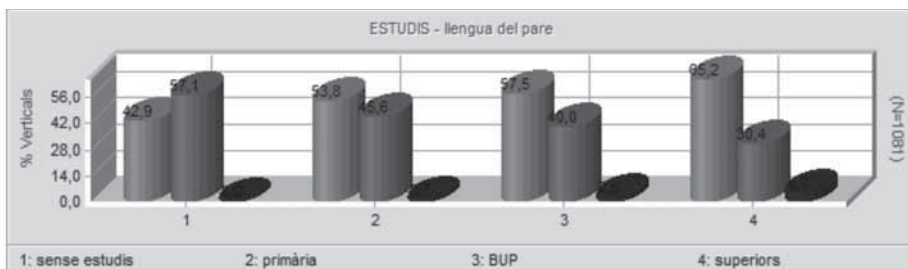
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
valencià	52,9%	53,1%	53,7%	45,5%	62,4%
castellà	46,0%	46,9%	44,0%	53,0%	37,6%
nc	1,1%	0,0%	2,3%	1,4%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

Excepte els majors de 65 anys, els pares dels quals tenen per llengua pròpia el valencià, la resta de grups d'edat estan molt equiparats entre els nivells d'ambdues llengües, el valencià mínimament per davant. Però la columna dels nascuts entre les dècades dels anys 40 als 60, superen als casos del valencià (45%) els pares amb llengua castellana (53%).

3.3. SEGONS ELS ESTUDIS

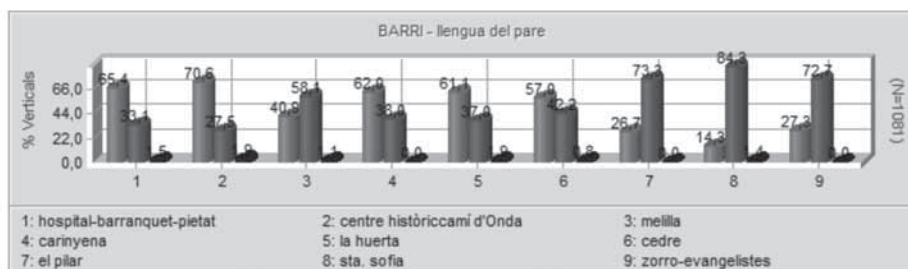
% Verticales	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
valencià	52,9%	42,9%	53,8%	57,5%	65,2%
castellà	46,0%	57,1%	45,6%	40,0%	30,4%
nc	1,1%	0,0%	0,7%	2,5%	4,3%
Total	1081	191	599	240	46

El valencià és la llengua dels pares en augment proporcional al nivell d'estudis declarat. Des del 42 % dels qui no tenen estudis s'arriba al 65% dels qui tenen estudis superiors. En el cas del castellà, la progressió és inversament directa al nivell d'estudis.

3.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital- barranquet- pietat	centre històric camí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro- evangelis tes
valencià	52,9%	65,4%	70,6%	40,9%	62,0%	61,1%	57,0%	26,7%	14,3%	27,3%
castellà	46,0%	33,1%	27,5%	58,1%	38,0%	37,0%	42,2%	73,3%	84,3%	72,7%
nc	1,1%	1,5%	1,9%	1,1%	0,0%	1,9%	0,8%	0,0%	1,4%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Dels barris Santa Sofia, el Pilar i Zorro-Evangelistes, la llengua del pare és majoritàriament el castellà. Melilla també forma part d'aquest grup, si bé amb valors més igualats (40% castellà). I un segon grup format pels barris Centre històric-camí d'Onda, el que més amb el 71%, seguit d'Hospital-Barranquet, Carinyena, la Huerta i Cedre (aquest darrer, 57%) amb pares que parlen valencià.

3.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
valencià	52,9%	78,6%	53,4%	46,5%	31,1%	39,5%	68,4%	41,6%	45,8%
castellà	46,0%	20,0%	45,2%	48,8%	66,7%	60,5%	31,6%	57,7%	54,2%
nc	1,1%	1,4%	1,4%	4,7%	2,2%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Pel que fa als sectors professionals, els enquestats pertanyents a l'Administració pública (79%) i els pertanyents a l'agricultura, mantenen índexs superiors a la resta, en manifestar que el valencià és la llengua del pare; enfront dels sectors d'indústria diferent a la ceràmica i la construcció, que es mouen entre el 30% i el 40%. Convé matisar que la diferència de pares que parlen castellà en "altres indústries" es troba 18 punts per damunt del sector d'indústria ceràmica.

3.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

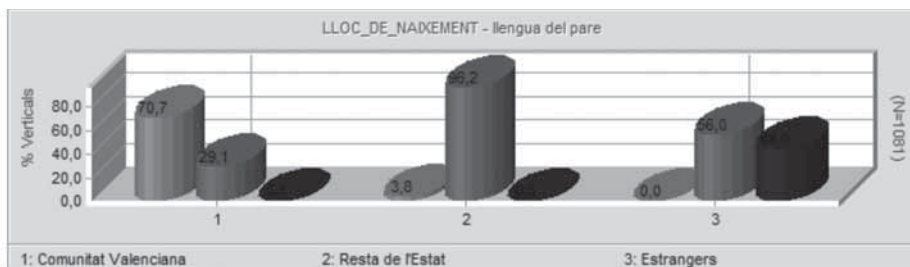
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
valencià	52,9%	53,3%	42,9%	63,9%	59,0%	60,0%
castellà	46,0%	44,9%	56,6%	36,1%	41,0%	40,0%
nc	1,1%	1,8%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

La situació laboral mostra que els qui es troben en situació d'autònoms, de jubilats o d'aturats manifesten que el pare parla en valencià, lleugerament per davant dels assalariats (53%). Els no assalariats no passen del 40 % i, per tant, compten amb predomini de pares amb el castellà per primera llengua d'ús.

3.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

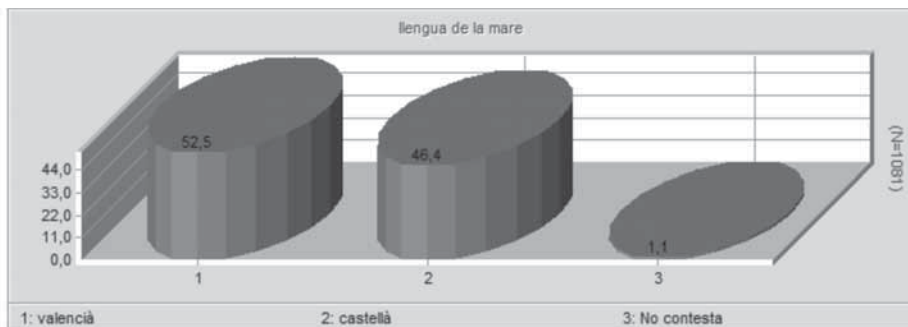
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
valencià	52,9%	70,7%	3,8%	0,0%
castellà	46,0%	29,1%	96,2%	56,0%
nc	1,1%	0,1%	0,0%	44,0%
Total	1081	779	263	25

Són els nascuts en territori valencià qui majoritàriament diuen que és el valencià la llengua del pare. En canvi, nascuts a la resta de l'Estat espanyol declaren que la llengua del pare és el castellà en un 96%. Dels estrangers, no hi ha cap cas en què la llengua del pare siga el valencià, mentre un 56% d'aquests apunten que és el castellà.

4. LLENGUA DE LA MARE

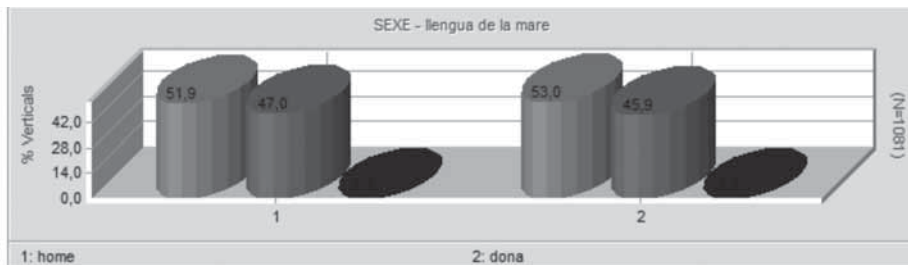
	Freqüències	Percentatges
valencià	567	52,5%
castellà	502	46,4%
nc	12	1,1%
Total	1081	100%

La llengua de la mare és el valencià en un 52%, tan sols 6 punts superior a la resta, amb mares que tenen per llengua el castellà.

4.1. SEGONS EL SEXE

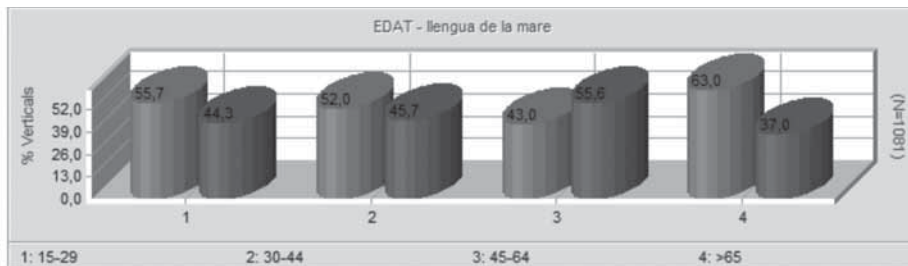
% Verticals	Subtotal	home	dona
valencià	52,5%	51,9%	53,0%
castellà	46,4%	47,0%	45,9%
nc	1,1%	1,1%	1,1%
Total	1081	528	553

Tot i la igualtat de resposta per sexes, les dones se situen mínimament per davant en proporció de mares amb el valencià per llengua.

4.2. SEGONS L'EDAT

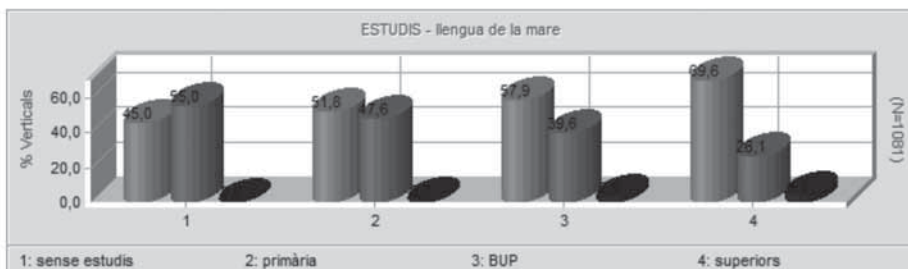
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
valencià	52,5%	55,7%	52,0%	43,0%	63,0%
castellà	46,4%	44,3%	45,7%	55,6%	37,0%
Total	1081	273	348	279	181

Per a la població major de 65 anys, la llengua de la mare és el valencià (63%), amb cert distanciament de les edats entre els 15 i els 44 anys. La llengua de la mare és el castellà en les edats dels 45 als 64 (56%).

4.3. SEGONS ELS ESTUDIS

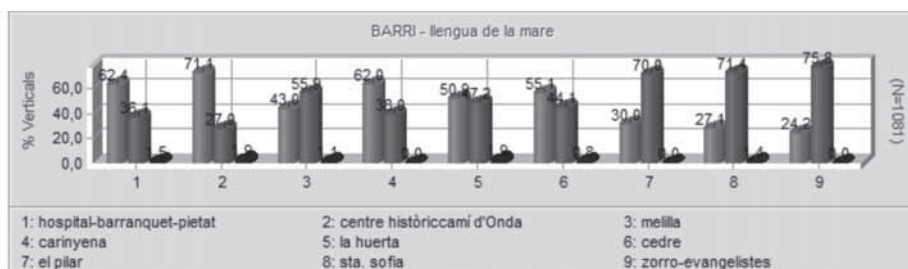
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
valencià	52,5%	45,0%	51,8%	57,9%	69,6%
castellà	46,4%	55,0%	47,6%	39,6%	26,1%
nc	1,1%	0,0%	0,7%	2,5%	4,3%
Total	1081	191	599	240	46

Les respostes segons el nivell d'estudis mostren que la llengua de la mare és el valencià en augment directament proporcional a l'augment del nivell d'estudis i en el cas del castellà la progressió és la inversa, disminueix la proporció a mesura que puja el nivell d'estudis.

4.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
valencià	52,5%	62,4%	71,1%	43,0%	62,0%	50,9%	55,1%	30,0%	27,1%	24,2%
castellà	46,4%	36,1%	27,0%	55,9%	38,0%	47,2%	44,1%	70,0%	71,4%	75,8%
nc	1,1%	1,5%	1,9%	1,1%	0,0%	1,9%	0,8%	0,0%	1,4%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

En atenció als barris de Vila-real, és el valencià la llengua de la mare en Centre històric-camí d'Onda (nivell màxim del 71%) i també en Hospital-Barranquet-Pietat, Carinyena, Cedre i la Huerta, tots per damunt del 50%. Responen que és el castellà, els barris Zorro-Evangelistes, Santa Sofia, el Pilar i Melilla, per aquest ordre.

4.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
valencià	52,5%	72,9%	51,8%	44,2%	35,6%	44,7%	63,2%	39,4%	57,6%
castellà	46,4%	25,7%	46,8%	51,2%	62,2%	55,3%	36,8%	59,9%	42,4%
nc	1,1%	1,4%	1,4%	4,7%	2,2%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Per sectors professionals, els percentatges són molt igualats entre el valencià i el castellà, llengua de les mares. I és l'Administració pública la que puja al 73% en valencià, seguit de l'agricultura i estudiants. El sector serveis es manté quasi 2 punts per dalt del 50% en valencià i la resta, indústria, construcció i feines de la casa pertanyen al grup en què la llengua de la mare és el castellà.

4.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

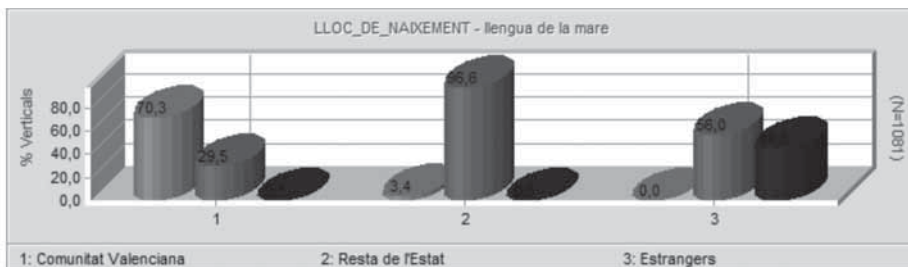
Verticals	assalariats					
valencià	52,5%	51,8%	44,9%	63,9%	58,6%	66,7%
castellà	46,4%	46,4%	54,6%	36,1%	41,4%	33,3%
nc	1,1%	1,8%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Els no assalariats són l'única franja de situació laboral en què a la llengua de la mare responen el castellà. Els aturats són qui més responen el valencià (67%) i els assalariats estan un poc per damunt del 50%, també amb el valencià per resposta.

4.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

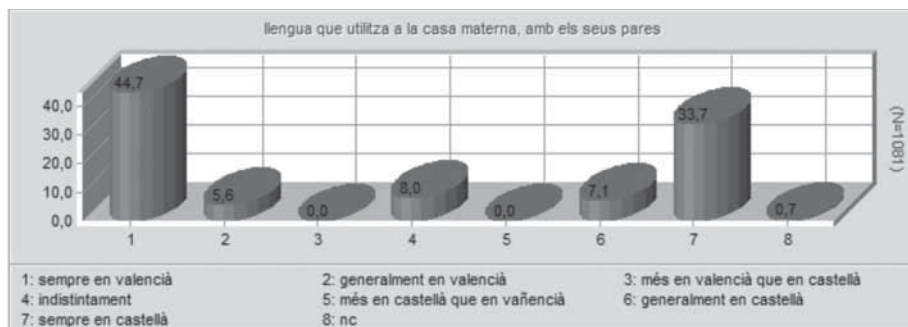
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
valencià	52,5%	70,3%	3,4%	0,0%
castellà	46,4%	29,5%	96,6%	56,0%
nc	1,1%	0,1%	0,0%	44,0%
Total	1081	779	263	25

Pel que fa al lloc de naixement, el 70% dels valencians manifesten que la llengua de la mare és el valencià. Cap dels estrangers respon que és el valencià, en canvi afirmen que és el castellà en el 56% dels casos. Dels nascuts a l'Estat espanyol és el castellà la llengua de la mare en el 97% dels preguntats.

5. LLENGUA QUE UTILITZA A LA CASA MATERNA, AMB ELS PARES

	Freqüències	Percentatges
sempre en valencià	483	44,7%
generalment en valencià	60	5,6%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	86	8,0%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	77	7,1%
sempre en castellà	364	33,7%
nc	8	0,7%
Total	1081	100%

A la casa materna, la població de Vila-real usa més el valencià. Entre les respostes que diuen usar-lo sempre i generalment, s'arriba a un 50%; per contra, usen el castellà (sempre o generalment) el 41%. Dels paràmetres restants, el 8% usa indistintament ambdues llengües.

5.1. SEGONS EL SEXE

% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	44,7%	47,2%	42,3%
generalment en valencià	5,6%	3,6%	7,4%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	6,3%	9,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	6,3%	8,0%
sempre en castellà	33,7%	35,6%	31,8%
nc	0,7%	0,6%	0,9%
Total	1081	528	553

Els homes usen un poc més el valencià en aquest apartat, 5 punts davant quan la resposta és "sempre", però només 1 punt davant si hi incloem el "generalment". Tant en homes com en dones, la divergència d'ús del valencià i el castellà està entre el 50% i el 40% aproximadament, respectivament.

5.2. SEGONS L'EDAT

% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	44,7%	37,7%	46,0%	40,1%	59,7%
generalment en valencià	5,6%	5,9%	8,6%	2,5%	3,9%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	16,8%	5,7%	6,5%	1,1%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	12,1%	6,0%	7,9%	0,6%
sempre en castellà	33,7%	27,5%	31,3%	41,9%	34,8%
nc	0,7%	0,0%	1,4%	1,1%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

Respecte a l'edat, la població jubilada és la que destaca en l'ús del valencià a la casa materna. A l'altre extrem, els més joves mostren índexs més baixos. L'edat de 45 a 64 anys usa el castellà 2 punts per davant del valencià. I de 30 a 44 anys usen més el valencià que el castellà.

5.3. SEGONS ELS ESTUDIS

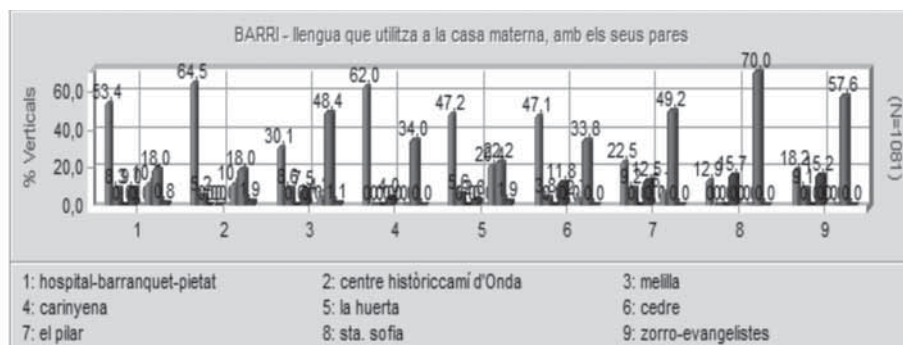
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	44,7%	33,0%	45,9%	50,0%	54,3%
generalment en valencià	5,6%	4,2%	5,2%	6,3%	13,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	8,9%	7,8%	7,9%	6,5%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	8,4%	8,8%	2,9%	2,2%
sempre en castellà	33,7%	45,5%	31,6%	30,8%	19,6%
nc	0,7%	0,0%	0,5%	1,7%	2,2%
Total	1081	191	599	240	46

En l'apartat dels estudis, s'usa més el valencià en relació directa al major nivell d'estudis, mentre que al castellà afecta la tendència contrària, són les persones de nivell inferior d'estudis les qui parlen més castellà a casa dels pares.

5.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	44,7%	53,4%	64,5%	30,1%	62,0%	47,2%	47,1%	22,5%	12,9%	18,2%
generalment en valencià	5,6%	8,3%	5,2%	8,6%	0,0%	5,6%	3,8%	9,2%	0,0%	9,1%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	9,0%	0,0%	7,5%	4,0%	2,8%	11,8%	12,5%	15,7%	15,2%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	10,5%	10,4%	4,3%	0,0%	20,4%	2,7%	6,7%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	33,7%	18,0%	18,0%	48,4%	34,0%	22,2%	33,8%	49,2%	70,0%	57,6%
nc	0,7%	0,8%	1,9%	1,1%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Els barris de Centre històric-camí d'Onda, Carinyena i Hospital-Barranquet-Pietat aporten les proporcions més altes en relació a l'ús del valencià (sempre o generalment) en la casa materna, més del 60%. La Huerta i Cedre superen en pocs punts el 50% en ús del valencià. Santa Sofia destaca com a barri que més usa el castellà, que també l'usen més que el valencià en la resta de barris.

5.5 SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

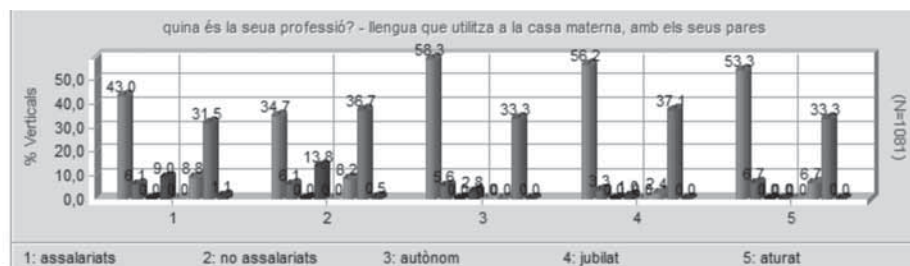
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	44,7%	65,7%	42,5%	36,0%	26,7%	36,8%	52,6%	35,8%	32,2%
generalment en valencià	5,6%	5,7%	6,3%	8,1%	6,7%	0,0%	5,3%	4,4%	10,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	8,6%	9,9%	5,8%	6,7%	10,5%	10,5%	10,9%	20,3%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	5,7%	9,0%	10,5%	11,1%	10,5%	0,0%	8,0%	8,5%
sempre en castellà	33,7%	12,9%	31,2%	34,9%	46,7%	42,1%	31,6%	40,1%	28,8%
nc	0,7%	1,4%	0,8%	3,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Per davant de la resta de sectors professionals, els pertanyents a l'Administració pública usen sempre o generalment el valencià en aquest apartat, en un 71%, seguit pel sector agrícola. Sector serveis i estudiants també fan servir més el valencià que el castellà a casa materna, però amb marge menor de diferència. Indústries i feines de la casa usen més el castellà, mentre que la indústria ceràmica manté els mateixos nivells en ambdues llengües.

5.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

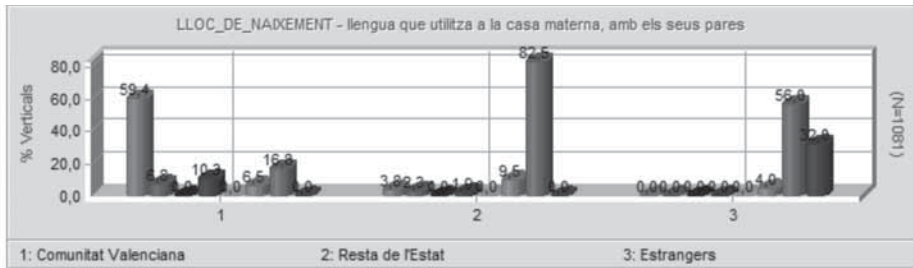
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	44,7%	43,0%	34,7%	58,3%	56,2%	53,3%
generalment en valencià	5,6%	6,1%	6,1%	5,6%	3,3%	6,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	9,0%	13,8%	2,8%	1,0%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	8,8%	8,2%	0,0%	2,4%	6,7%
sempre en castellà	33,7%	31,5%	36,7%	33,3%	37,1%	33,3%
nc	0,7%	1,1%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Hi ha un ús del valencià més alt, en la casa materna, per part d'autònoms, jubilats i aturats, sobre el 60%. Els assalariats encara usen més el valencià que el castellà, amb 10 punts de distància, i els no assalariats usen més el castellà. Un 14% dels no assalariats fa constar que les usa indistintament.

5.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

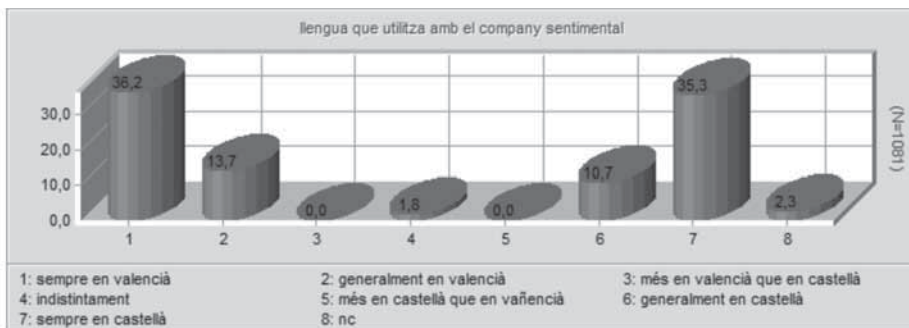
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	44,7%	59,4%	3,8%	0,0%
generalment en valencià	5,6%	6,8%	2,3%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	8,0%	10,3%	1,9%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	7,1%	6,5%	9,5%	4,0%
sempre en castellà	33,7%	16,8%	82,5%	56,0%
nc	0,7%	0,0%	0,0%	32,0%

Amb la llengua usada a casa materna com a referent, la diferència és radical entre els nascuts en terres valencianes, que usen el valencià en un valor pròxim al 70% i els nascuts fora del territori. De l'Estat espanyol usen el castellà en un 92%, front al 6% d'ús del valencià. Els nascuts a l'estranger manifesten que l'ús del valencià a casa dels pares és zero, mentre que usen el castellà un 60% dels casos. Val a dir que dins de la conjunció resultant de sumar les proporcions de respostes "generalment" i "sempre", els valencians d'origen declaren usar el valencià sempre un 60% i el castellà sempre un 17%. En contrast, de l'Estat espanyol, responen que es comuniquen sempre en castellà el 83%, per un 4% que ho fan en valencià sempre.

6. QUINA LLENGUA UTILITZA AMB EL COMPANY/A SENTIMENTAL?

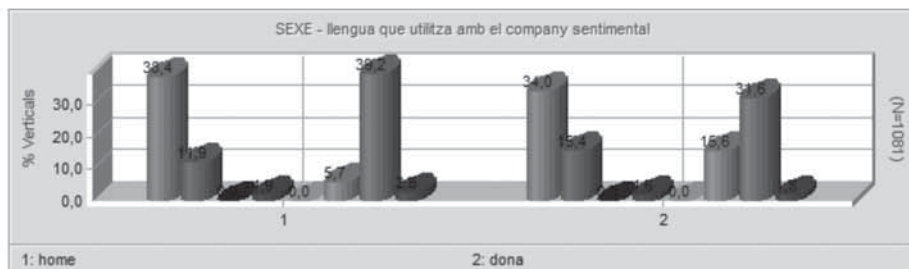
	Freqüències	Percentatges
sempre en valencià	391	36,2%
generalment en valencià	148	13,7%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	19	1,8%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	116	10,7%
sempre en castellà	382	35,3%
nc	25	2,3%
Total	1081	100%

La comunicació amb la parella sentimental es produeix una mica més en valencià que en castellà, però la situació està mot anivellada entre una llengua i l'altra. Un 50% parla en valencià sempre o generalment i un 46% parla en castellà. No té valor a penes el paràmetre dels qui declaren usar el valencià i el castellà indistintament.

6.1. SEGONS EL SEXE

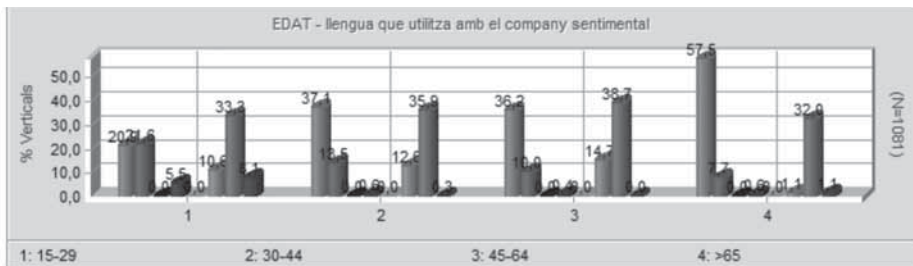
% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	36,2%	38,4%	34,0%
generalment en valencià	13,7%	11,9%	15,4%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	1,8%	1,9%	1,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	10,7%	5,7%	15,6%
sempre en castellà	35,3%	39,2%	31,6%
nc	2,3%	2,8%	1,8%
Total	1081	528	553

Els nivells de percentatge entre homes i dones estan molt equiparats pel que fa al valencià i al castellà. Mentre l'ús del valencià està al 50%, l'ús del castellà no arriba a aquest percentatge per pocs punts de diferència.

6.2. SEGONS L'EDAT

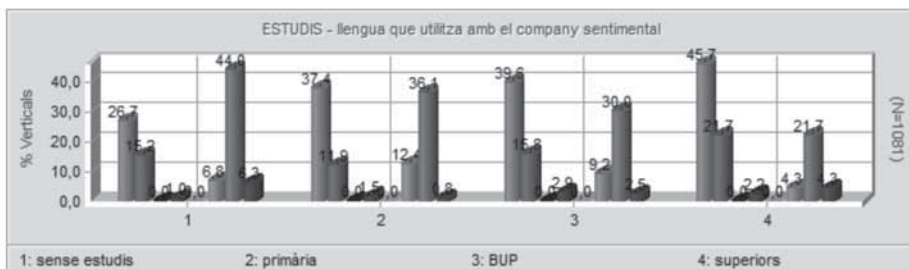
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	36,2%	20,9%	37,1%	36,2%	57,5%
generalment en valencià	13,7%	21,6%	13,5%	10,0%	7,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	1,8%	5,5%	0,6%	0,4%	0,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	10,7%	10,6%	12,6%	14,7%	1,1%
sempre en castellà	35,3%	33,3%	35,9%	38,7%	32,0%
nc	2,3%	8,1%	0,3%	0,0%	1,1%
Total	1081	273	348	279	181

Molt per davant de la resta, la població major de 65 anys és la que parla sempre o generalment en valencià amb la parella (65%), davant un 32% de la mateixa edat que parlen en castellà sempre. Les parelles sentimentals més joves que es comuniquen en valencià (42%), a més de situar-se 20 punts per sota dels majors, mostren una distància més ampla entre els qui parlen en valencià sempre i els qui ho fan generalment, repartint-se un percentatge pràcticament igual del 21%. Les edats que abasta la mostra de 30 a 44 anys, en ús del valencià superen per pocs punts el bloc d'edat de 45 a 64 anys; els darrers mantenen el nivell més alt de castellà.

6.3. SEGONS ELS ESTUDIS

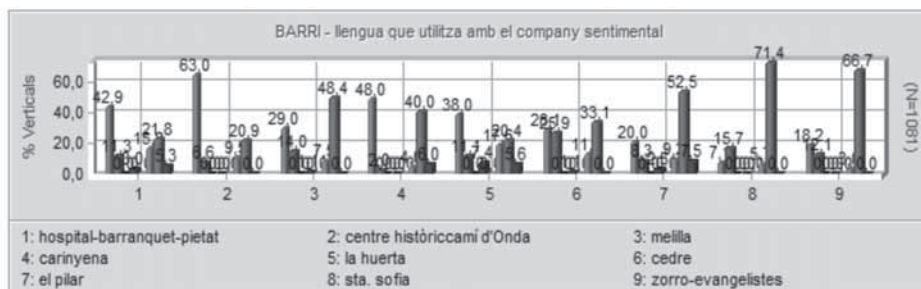
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	36,2%	26,7%	37,4%	39,6%	45,7%
generalment en valencià	13,7%	15,2%	11,9%	15,8%	21,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	1,8%	1,0%	1,5%	2,9%	2,2%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	10,7%	6,8%	12,4%	9,2%	4,3%
sempre en castellà	35,3%	44,0%	36,1%	30,0%	21,7%
nc	2,3%	6,3%	0,8%	2,5%	4,3%
Total	1081	191	599	240	46

A mesura que augmenta el nivell d'estudis, s'incrementa l'ús del valencià amb la parella. Des del 42% de la població sense estudis fins al 67% de la població amb estudis superiors.

6.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	36,2%	42,9%	63,0%	29,0%	48,0%	38,0%	28,1%	20,0%	7,1%	18,2%
generalment en valencià	13,7%	11,3%	6,6%	14,0%	2,0%	11,1%	25,9%	8,3%	15,7%	12,1%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	1,8%	3,0%	0,0%	1,1%	0,0%	7,4%	1,1%	2,5%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	10,7%	15,8%	9,5%	7,5%	4,0%	17,6%	11,8%	9,2%	5,7%	3,0%
nc	35,3%	21,8%	20,9%	48,4%	40,0%	20,4%	33,1%	52,5%	71,4%	66,7%
Total	2,3%	5,3%	0,0%	0,0%	6,0%	5,6%	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%
	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

El màxim assolit en usar el valencià, dins d'aquest paràmetre, correspon al Centre històric-camí d'Onda (70%) i el nivell mínim d'ús del valencià amb la parella el marca el barri de Santa Sofia (23%).

6.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

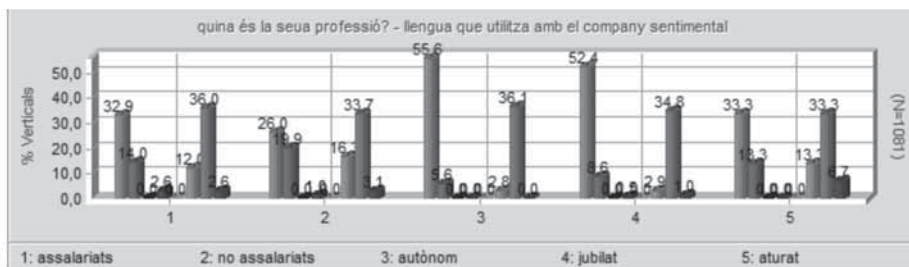
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	36,2%	51,4%	33,4%	27,9%	17,8%	21,1%	36,8%	32,1%	11,9%
generalment en valencià	13,7%	14,3%	15,1%	11,6%	8,9%	15,8%	10,5%	12,4%	37,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	1,8%	1,4%	2,2%	2,3%	6,7%	2,6%	5,3%	0,7%	1,7%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	10,7%	15,7%	13,2%	11,6%	6,7%	2,6%	10,5%	19,7%	8,5%
nc	35,3%	17,1%	33,2%	44,2%	55,6%	55,3%	36,8%	35,0%	30,5%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

El sector de l'Administració pública ocupa el primer lloc en parlar valencià amb la seua parella sentimental, sempre o generalment (66%), seguit d'agricultura i serveis; l'índex minva fins al sector més pobre en ús del valencià, que és la branca "altres indústries" (27%), la qual encara supera en el valor específic "sempre en valencià" als estudiants, però aquests arriben pràcticament al 50% en el global resultant de sumar els qui l'usen sempre i generalment.

6.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

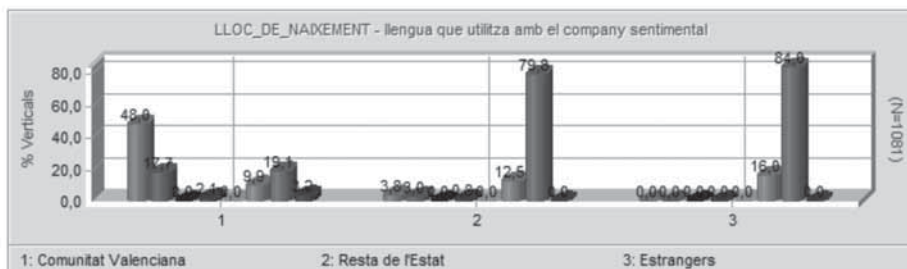
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	36,2%	32,9%	26,0%	55,6%	52,4%	33,3%
generalment en valencià	13,7%	14,0%	19,9%	5,6%	8,6%	13,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	1,8%	2,6%	1,0%	0,0%	0,5%	0,0%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	10,7%	12,0%	16,3%	2,8%	2,9%	13,3%
nc	35,3%	36,0%	33,7%	36,1%	34,8%	33,3%
Total	1081	623	196	36	210	15

Els autònoms i els jubilats, equilibrats amb el 60%, usen més el valencià que la població amb altres situacions laborals, mentre disminueix la comunicació oral en valencià en els aturats, assalariats i no assalariats, amb escàs marge de divergència entre ells.

6.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

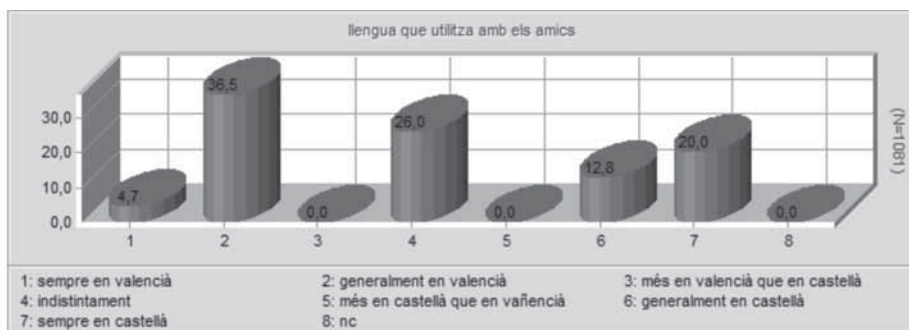
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	36,2%	48,0%	3,8%	0,0%
generalment en valencià	13,7%	17,7%	3,0%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	1,8%	2,1%	0,8%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	10,7%	9,9%	12,5%	16,0%
sempre en castellà	35,3%	19,1%	79,8%	84,0%
nc	2,3%	3,2%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Únicament la població d'origen valencià té significació en l'ús comunicatiu del valencià amb la seua parella (66%), atès que els nascuts a la resta de l'Estat espanyol no arriben al 7%. Els nascuts fora de l'Estat espanyol només es comuniquen en castellà, el 84% sempre i el 16% generalment.

7. LLENGUA QUE UTILITZA AMB LES AMISTATS

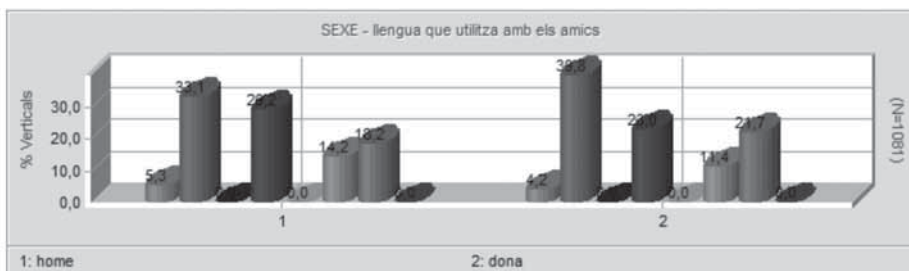
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
sempre en valencià	51	4,7%
generalment en valencià	395	36,5%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	281	26,0%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	138	12,8%
sempre en castellà	216	20,0%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

En la relació comunicativa amb les amistats, el 41% de la població de Vila-real utilitza el valencià sempre o generalment. Disminueix en 8 punts el nivell percentual dels que ho fan en castellà i un 26% empra indistintament les dues llengües. Cal advertir que guanya pes específic l'ítem d'usar el valencià generalment i en perd el d'usar el valencià sempre, en nivells 9 vegades inferiors a l'anterior.

7.1. SEGONS EL SEXE

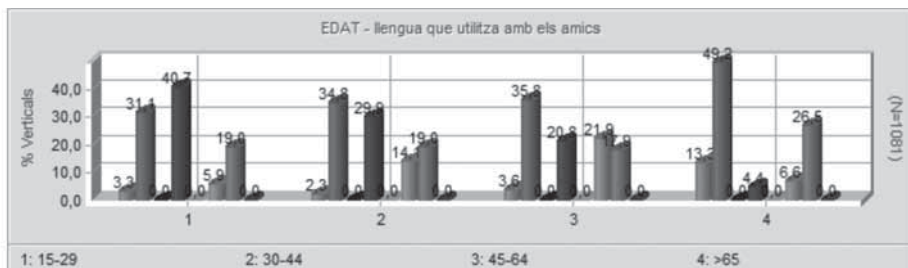
<i>% Verticals</i>	<i>Subtotal</i>	<i>home</i>	<i>dona</i>
sempre en valencià	4,7%	5,3%	4,2%
generalment en valencià	36,5%	33,1%	39,8%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	29,2%	23,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	14,2%	11,4%
sempre en castellà	20,0%	18,2%	21,7%
nc	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	528	553

Els nivells de comunicació en alguna de les dues llengües objecte d'aquest apartat d'enquesta no és massa diferent entre homes i dones, a significar que tant els uns com les altres no superen el 5% quan es tracta d'usar el valencià sempre i quan responen l'ús en general és lleugerament superior el nivell del sexe femení, que es troba pel 40%.

7.2. SEGONS L'EDAT

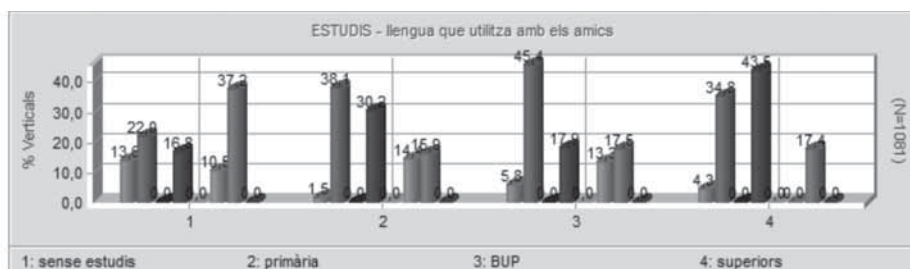
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	4,7%	3,3%	2,3%	3,6%	13,3%
generalment en valencià	36,5%	31,1%	34,8%	35,8%	49,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	40,7%	29,9%	20,8%	4,4%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	5,9%	14,1%	21,9%	6,6%
sempre en castellà	20,0%	19,0%	19,0%	17,9%	26,5%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

Existeix una distància de percentatge important entre els qui parlen valencià a les amistats sempre i els qui declaren que ho fan generalment: fins arribar als majors de 65 anys (13%), cap columna generacional arriba a un 5% en aquest paràmetre. Tanmateix, a la resposta de comunicar-se en valencià generalment, els valors se situen sobre el 35%, i en el 50% els més majors.

7.3. SEGONS ELS ESTUDIS

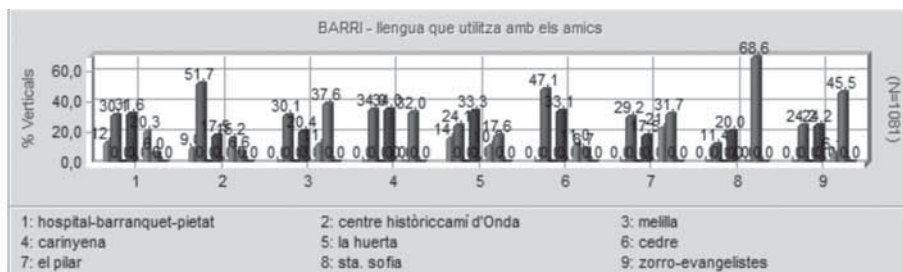
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	4,7%	13,6%	1,5%	5,8%	4,3%
generalment en valencià	36,5%	22,0%	38,1%	45,4%	34,8%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	16,8%	30,2%	17,9%	43,5%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	10,5%	14,4%	13,3%	0,0%
sempre en castellà	20,0%	37,2%	15,9%	17,5%	17,4%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

La població amb estudis secundaris parla en valencià a les amistats més de 10 punts per davant de la resta, dels quals destaca una dada corresponent als estudis universitaris o superiors, que situen al 43% la seua comunicació a les amistats indistintament en valencià i en castellà.

7.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	4,7%	12,0%	9,0%	0,0%	0,0%	14,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	36,5%	30,1%	51,7%	30,1%	34,0%	24,1%	47,1%	29,2%	11,4%	24,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	31,6%	17,5%	20,4%	34,0%	33,3%	33,1%	17,5%	20,0%	24,2%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	20,3%	15,2%	11,8%	0,0%	10,2%	11,0%	21,7%	0,0%	6,1%
sempre en castellà	20,0%	6,0%	6,6%	37,6%	32,0%	17,6%	8,7%	31,7%	68,6%	45,5%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

En la relació d'amistats, usar el valencià sempre representa el 0% en 6 barris dels 9 enqestats. Feta l'observació, si fem còmput d'ambdós valors conjuntament, el barri que més parla valencià a les amistats és Centre històric-cami d'Onda (61%), seguit del Cedre, Hospital-Barranquet-Pietat, la Huerta, Carinyena, Melilla, el Pilar, Zorro-Evangelistes i Santa Sofia (11%), per aquest ordre.

7.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

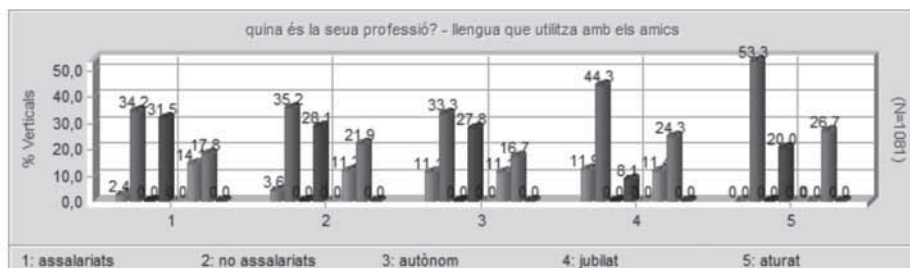
% Verticals	Sub - total	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	4,7%	8,6%	1,6%	1,2%	2,2%	2,6%	0,0%	2,9%	5,1%
generalment en valencià	36,5%	52,9%	36,4%	27,9%	15,6%	15,8%	31,6%	33,6%	39,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	25,7%	30,7%	27,9%	35,6%	47,4%	42,1%	24,8%	35,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	8,6%	12,9%	17,4%	28,9%	15,8%	5,3%	13,9%	5,1%
sempre en castellà	20,0%	4,3%	18,4%	25,6%	17,8%	18,4%	21,1%	24,8%	15,3%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

D'acord amb el sector professional, la població de Vila-real que pertany a l'Administració pública és la més propensa a comunicar-se en valencià a les amistats (61%), seguida a distància dels estudiants (44%). El nivell inferior d'ús del valencià correspon a indústries diferents a la ceràmica i a la construcció.

7.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

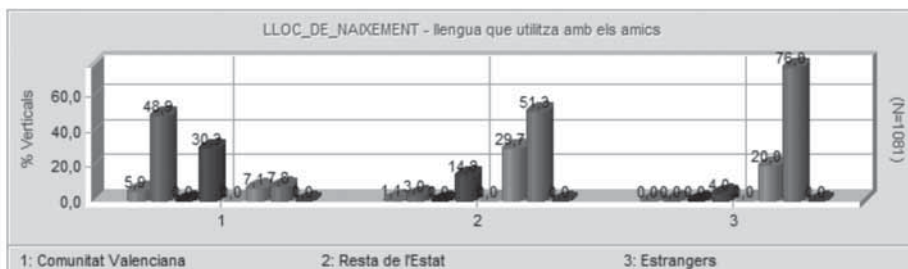
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	4,7%	2,4%	3,6%	11,1%	11,9%	0,0%
generalment en valencià	36,5%	34,2%	35,2%	33,3%	44,3%	53,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	31,5%	28,1%	27,8%	8,1%	20,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	14,1%	11,2%	11,1%	11,4%	0,0%
sempre en castellà	20,0%	17,8%	21,9%	16,7%	24,3%	26,7%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Jubilats i aturats usen més el valencià amb amics i amigues, en nivells del 56% i 53% respectivament, per davant dels autònoms i dels no assalariats. Els assalariats són els darrers en ús del valencià (37%) i tenen el percentatge més elevat d'usar el valencià i el castellà indistintament (31%).

7.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

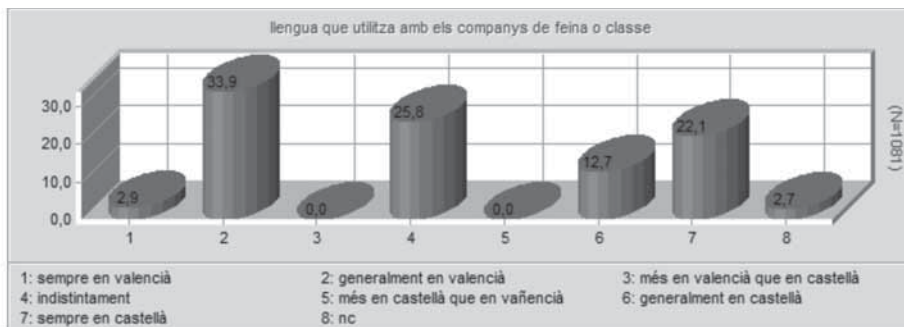
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	4,7%	5,9%	1,1%	0,0%
generalment en valencià	36,5%	48,9%	3,0%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	26,0%	30,3%	14,8%	4,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,8%	7,1%	29,7%	20,0%
sempre en castellà	20,0%	7,8%	51,3%	76,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

A partir del lloc de naixement, la població estrangera resident a Vila-real no fa ús del valencià amb les seues amistats, els nascuts a l'Estat espanyol no representen més del 4% i els qui més l'usen són els nascuts en territori valencià, amb un valor del 55%.

8. LLENGUA QUE UTILITZA AMB ELS COMPANYS DE FEINA O D'AULA

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
sempre en valencià	31	2,9%
generalment en valencià	366	33,9%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	279	25,8%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	137	12,7%
sempre en castellà	239	22,1%
nc	29	2,7%
Total	1081	100%

Preguntats per la llengua emprada amb els companys de la feina o dels estudis, la població de Vila-real enqüestada manté nivells molt igualats entre ambdues llengües; manifesta usar el valencià en un 37%, al costat dels qui diuen que utilitzen el castellà, que són un 35%. La resta les usa indistintament.

8.1. SEGONS EL SEXE

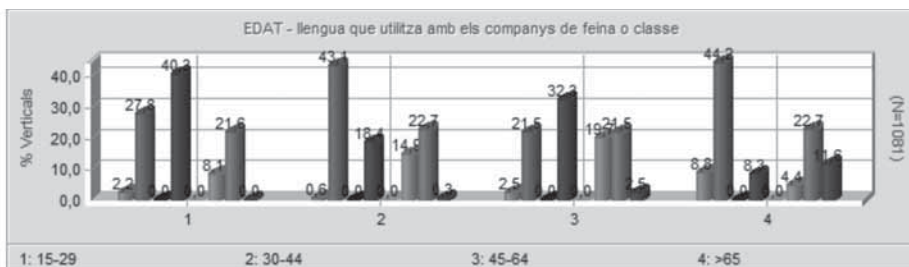
% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	2,9%	3,0%	2,7%
generalment en valencià	33,9%	28,8%	38,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	25,8%	31,3%	20,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,7%	13,1%	12,3%
sempre en castellà	22,1%	22,2%	22,1%
nc	2,7%	1,7%	3,6%
Total	1081	528	553

El sexe femení fa servir més el valencià a la feina o a l'aula (41%) amb una diferència apreciable de 10 punts a favor. Els homes, contràriament, parlen més castellà que valencià a la feina i usen indistintament les dues llengües en percentatge elevat.

8.2. SEGONS L'EDAT

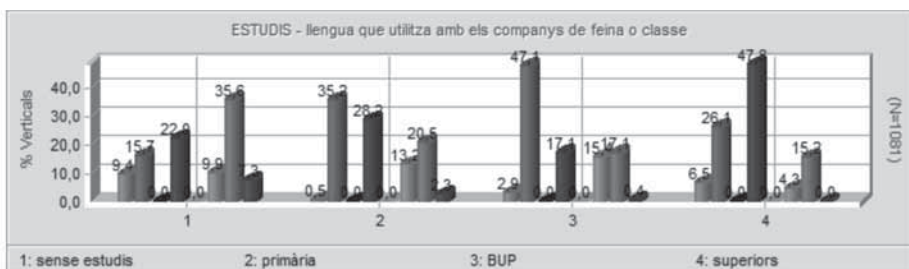
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	2,9%	2,2%	0,6%	2,5%	8,8%
generalment en valencià	33,9%	27,8%	43,1%	21,5%	44,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	25,8%	40,3%	18,4%	32,3%	8,3%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,7%	8,1%	14,9%	19,7%	4,4%
sempre en castellà	22,1%	21,6%	22,7%	21,5%	22,7%
nc	2,7%	0,0%	0,3%	2,5%	11,6%
Total	1081	273	348	279	181

Les respostes amb nivell més alt en ús del valencià a la feina són les dels majors de 65 anys (53%). Les de nivell més baix són les que provenen d'edats de 45 a 64 anys (24%). El sector més jove usa sobretot el valencià i el castellà indistintament (40%) i manté molt equilibrat l'ús d'una i altra llengua per separat, amb el matís que sempre en valencià no arriba al 3% i sempre en castellà s'acosta al 22%.

8.3. SEGONS ELS ESTUDIS

% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	2,9%	9,4%	0,5%	2,9%	6,5%
generalment en valencià	33,9%	15,7%	35,2%	47,1%	26,1%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	25,8%	22,0%	28,2%	17,1%	47,8%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,7%	9,9%	13,2%	15,4%	4,3%
sempre en castellà	22,1%	35,6%	20,5%	17,1%	15,2%
nc	2,7%	7,3%	2,3%	0,4%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

La franja de població amb estudis secundaris són els usuaris més destacats en parlar valencià a la feina o a l'aula (50%), davant de les persones amb estudis primaris (36%) i de la resta. Qui declara estudis superiors o universitaris té un percentatge molt alt d'usar valencià i castellà indistintament (48%). La població sense estudis no usen tant el valencià.

8.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	2,9%	3,8%	7,1%	0,0%	0,0%	10,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	33,9%	19,5%	46,0%	31,2%	34,0%	25,9%	44,9%	29,2%	11,4%	24,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	25,8%	33,8%	21,3%	19,4%	34,0%	32,4%	24,7%	30,8%	17,1%	15,2%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	12,7%	20,3%	17,1%	12,9%	0,0%	13,9%	11,0%	13,3%	2,9%	0,0%
nc	22,1%	1,5%	8,1%	36,6%	32,0%	17,6%	19,4%	26,7%	68,6%	60,6%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

En referència als barris, quan parlem de la llengua emprada a la feina o a l'aula, usa més el valencià el Centre històric-camí d'Onda (53%), seguit del Cedre, la Huerta i Carinyena (per aquest ordre). Disminueix el nivell en la resta de barris, fins al que menys l'usa en menor proporció, el de Santa Sofia (11%).

8.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

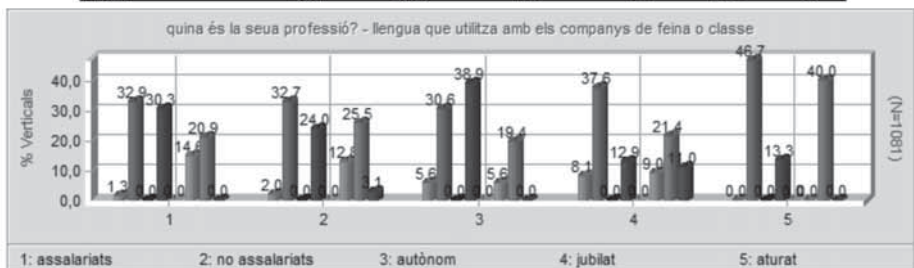
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	2,9%	7,1%	0,5%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	3,4%
generalment en valencià	33,9%	52,9%	35,6%	23,3%	8,9%	13,2%	47,4%	34,3%	28,8%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	25,8%	22,9%	28,5%	31,4%	40,0%	50,0%	26,3%	15,3%	44,1%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	12,7%	8,6%	14,8%	16,3%	24,4%	13,2%	5,3%	14,6%	8,5%
nc	22,1%	8,6%	20,5%	27,9%	26,7%	23,7%	21,1%	29,9%	15,3%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Per professions, el valencià és la llengua més usada pels enquestats de l'Administració pública, dins del seu àmbit laboral (60%), seguits pels agricultors (47%). Altres indústries diferents a la ceràmica és el sector professional amb menor ús del valencià al treball (9%), atés que la construcció està 4 punts per damunt i són el nivell de resposta més elevat en usar valencià i castellà indistintament (50%). És significatiu que els estudiants, a les aules parlen en valencià un 32%, aproximadament la meitat de percentatge que el sector capdavanter, l'Administració pública.

8.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	2,9%	1,3%	2,0%	5,6%	8,1%	0,0%
generalment en valencià	33,9%	32,9%	32,7%	30,6%	37,6%	46,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	25,8%	30,3%	24,0%	38,9%	12,9%	13,3%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,7%	14,6%	12,8%	5,6%	9,0%	0,0%
sempre en castellà	22,1%	20,9%	25,5%	19,4%	21,4%	40,0%
nc	2,7%	0,0%	3,1%	0,0%	11,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

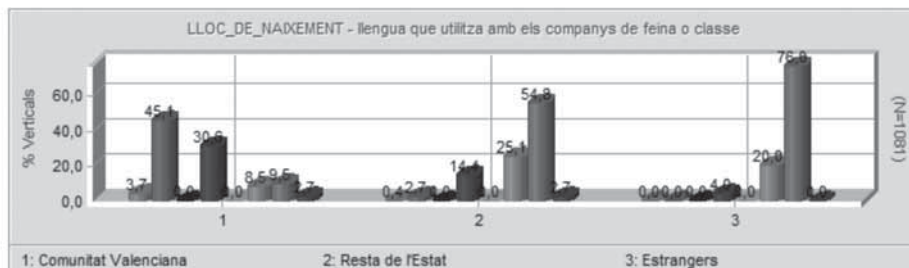

De la mostra extreta segons la situació laboral, la població que es troba a l'atur diu parlar generalment en valencià quan exercita feina (47%), tot i no puntuar gens si parlem de parlar sempre. Els jubilats estan a un punt només dels anteriors, però amb la característica que, del global, un 8% sí que ha parlat

sempre en valencià, per un 38% que declara fer-ho generalment. No assalariats i assalariats se situen als nivells més baixos.

8.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

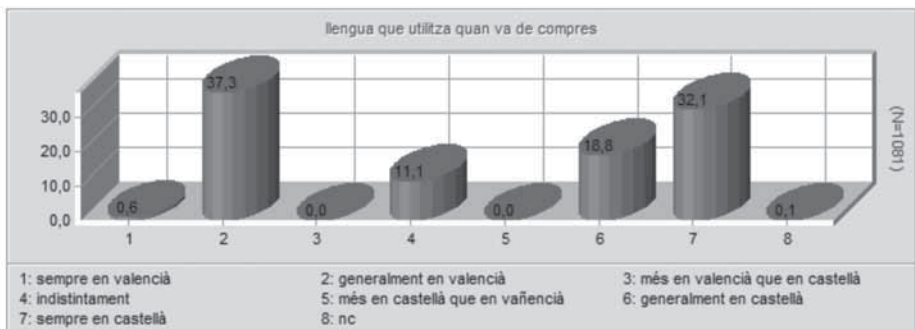
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	2,9%	3,7%	0,4%	0,0%
generalment en valencià	33,9%	45,1%	2,7%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	25,8%	30,6%	14,4%	4,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	12,7%	8,5%	25,1%	20,0%
sempre en castellà	22,1%	9,5%	54,8%	76,0%
nc	2,7%	2,7%	2,7%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Els vila-realencs i vila-realencques nascuts en terres valencianes, com és lògic de pensar, parlen més en valencià a la feina o a l'aula (49%), situació que contrasta bastant amb la dels nascuts a l'Estat espanyol, només un 3%, i amb la dels immigrants (0%).

9. LLENGUA QUE UTILITZA QUAN VA DE COMPRES

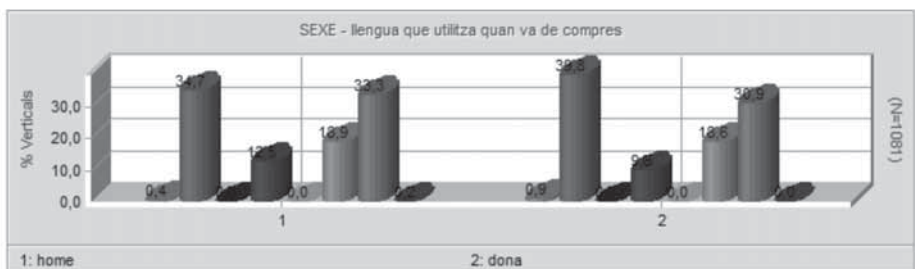
	Freqüències	Percentatges
sempre en valencià	7	0,6%
generalment en valencià	403	37,3%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	120	11,1%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	203	18,8%
sempre en castellà	347	32,1%
nc	1	0,1%
Total	1081	100%

Observem que la població de Vila-real quan va de compres usa molt més el castellà (51%), comparat amb el 38% que es comunica en valencià. Representa que el valencià està 13 punts per baix. Hem d'afegir que quan als usuaris del valencià se'ls pregunta en quantes ocasions ho fan sempre, el resultat és que no arriben a un punt (0,6%), en canvi els qui parlen en castellà sempre, són el 32%.

9.1. SEGONS EL SEXE

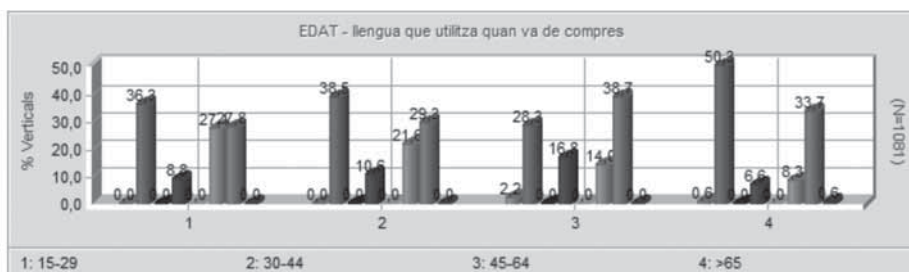
% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	0,6%	0,4%	0,9%
generalment en valencià	37,3%	34,7%	39,8%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	11,1%	12,5%	9,8%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	18,8%	18,9%	18,6%
sempre en castellà	32,1%	33,3%	30,9%
nc	0,1%	0,2%	0,0%
Total	1081	528	553

En funció dels sexes, les dones usen més el valencià quan van a comprar (41%), la divergència és de 6 punts per davant dels homes.

9.2. SEGONS L'EDAT

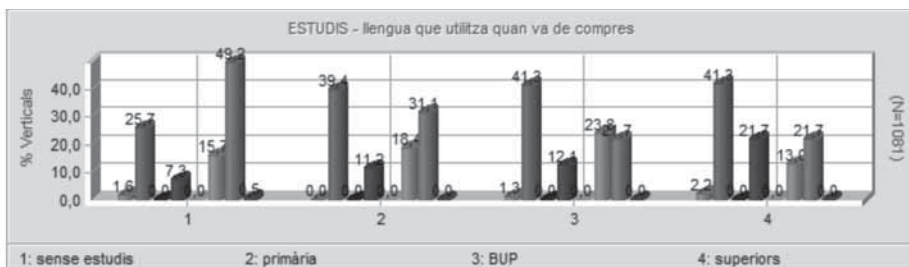
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	0,6%	0,0%	0,0%	2,2%	0,6%
generalment en valencià	37,3%	36,3%	38,5%	28,3%	50,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	11,1%	8,8%	10,6%	16,8%	6,6%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	18,8%	27,1%	21,6%	14,0%	8,3%
sempre en castellà	32,1%	27,8%	29,3%	38,7%	33,7%
nc	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%
Total	1081	273	348	279	181

La llengua que usen quan van de compres els residents a Vila-real majors de 65 anys és el valencià, en el 51%; cap de les altres edats arriba al 40%, amb els de 45 a 64 anys que no superen el 30% a l'hora de parlar en valencià.

9.3. SEGONS ELS ESTUDIS

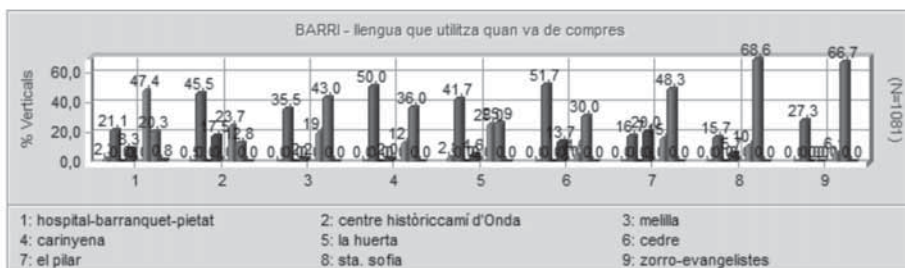
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	0,6%	1,6%	0,0%	1,3%	2,2%
generalment en valencià	37,3%	25,7%	39,4%	41,3%	41,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	11,1%	7,3%	11,2%	12,1%	21,7%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	18,8%	15,7%	18,4%	23,8%	13,0%
sempre en castellà	32,1%	49,2%	31,1%	21,7%	21,7%
nc	0,1%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

Els sectors de població amb estudis universitaris i amb estudis secundaris comparteixen els primers llocs en ús del valencià quan van de compres, amb els mateixos valors, pràcticament (43%), però es distancien en el percentatge d'usar el castellà generalment, decantat del costat de qui té estudis primaris. Els residents sense estudis només usen el valencià un 27%.

9.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	centre històric camí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	0,6%	0,5%	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	37,3%	45,5%	35,5%	50,0%	41,7%	51,7%	16,7%	15,7%	27,3%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	11,1%	17,5%	2,2%	2,0%	4,6%	13,7%	20,0%	5,7%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	18,8%	23,7%	19,4%	12,0%	25,0%	4,6%	15,0%	10,0%	6,1%
sempre en castellà	32,1%	12,8%	43,0%	36,0%	25,9%	30,0%	48,3%	68,6%	66,7%
nc	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	211	93	50	108	263	120	70	33

D'acord amb la distribució per barris, corresponen al Cedre i a Carinyena els nivells màxims d'expressió en valencià a les compres, ambdós pel 50%. El tercer i quart llocs l'ocupen Centre històric-camí d'Onda i la Huerta. Melilla se situa entre mig, amb el 35% i els restants, Zorro-Evangelistes, el Pilar i Santa Sofia el parlen poc, nivells entre el 27% i el 17% respectivament. La quantitat de parlants que usen sempre el valencià no és gens representativa en cap cas.

9.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

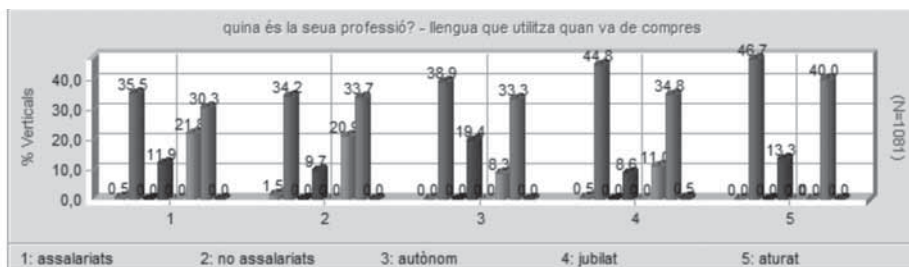
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	0,6%	2,9%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%	0,0%
generalment en valencià	37,3%	52,9%	36,7%	27,9%	15,6%	26,3%	47,4%	32,1%	39,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	11,1%	18,6%	11,8%	9,3%	15,6%	5,3%	5,3%	10,2%	8,5%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	18,8%	12,9%	22,5%	25,6%	28,9%	21,1%	10,5%	16,8%	30,5%
nc	32,1%	12,9%	29,0%	36,0%	40,0%	47,4%	36,8%	38,7%	22,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Fa les compres en valencià, segons les dades, la població adscrita a l'Administració pública, l'únic sector que supera en uns punts el 50%, molt a prop segueix la població agrícola (47%), els estudiants, serveis i feines de la casa ja disminueixen del 40% dels primers al 34% dels darrers. El nivell inferior en ús del valencià a les compres és del 16%, que protagonitza el sector construcció.

9.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

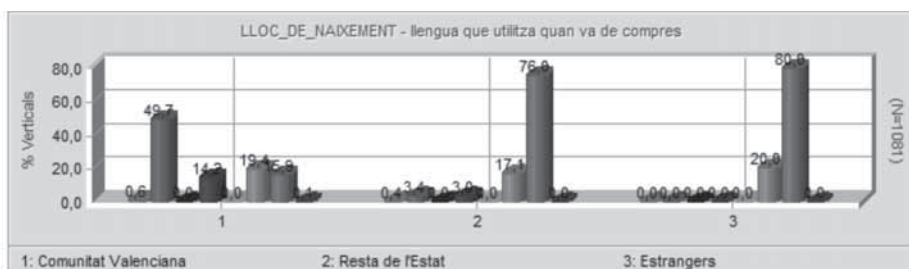
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	0,6%	0,5%	1,5%	0,0%	0,5%	0,0%
generalment en valencià	37,3%	35,5%	34,2%	38,9%	44,8%	46,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament més en castellà que en valencià	11,1%	11,9%	9,7%	19,4%	8,6%	13,3%
generalment en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
sempre en castellà	18,8%	21,8%	20,9%	8,3%	11,0%	0,0%
nc	32,1%	30,3%	33,7%	33,3%	34,8%	40,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Pel que fa a la situació laboral, els aturats són qui usen el valencià en major percentatge (47%), seguits dels jubilats (45%) i, progressivament es redueixen les proporcions fins a la més baixa, la dels assalariats i no assalariats, amb el mateix valor del 36%. Val a dir que excepte els dos sectors apuntats en primer loc, el marge de diferència entre tota la resta és mínim, entre un i dos punts.

9.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

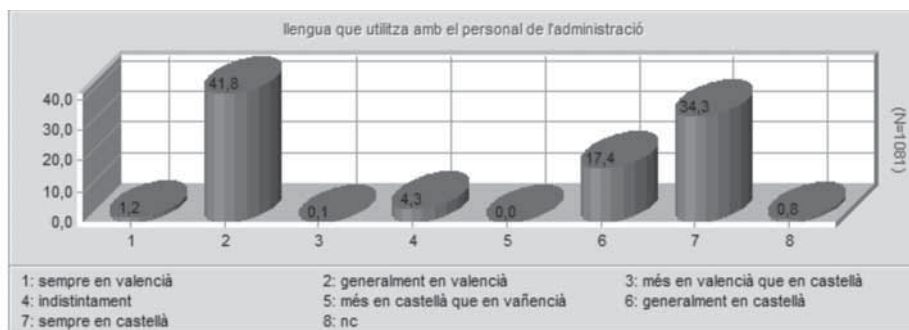
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	0,6%	0,6%	0,4%	0,0%
generalment en valencià	37,3%	49,7%	3,4%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	11,1%	14,2%	3,0%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	18,8%	19,4%	17,1%	20,0%
sempre en castellà	32,1%	15,9%	76,0%	80,0%
nc	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

El lloc de naixement té una relació evident amb el nivell d'ús del valencià, també en aquest apartat de realitzar compres. Com a conseqüència, dels nascuts en l'àmbit valencià són un 50% els qui el parlen quan compren, mentre que no arriben al 4% els nascuts a la resta d'Estat espanyol i no parlen gens en valencià els estrangers.

10. LLENGUA QUE UTILITZA AMB EL PERSONAL DE L'AJUNTAMENT

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
sempre en valencià	13	1,2%
generalment en valencià	452	41,8%
més en valencià que en castellà	1	0,1%
indistintament	47	4,3%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	188	17,4%
sempre en castellà	371	34,3%
nc	9	0,8%
Total	1081	100%

La població que s'adreça en castellà al personal de l'Ajuntament supera en proporció de 10 punts als usuaris del valencià, dels quals sempre ho fan en valencià un 1,2%, enfront dels qui parlen en castellà sempre, que augmenten a un 34%. No és representatiu el nivell assolit pels que usen indistintament ambdues llengües.

10.1. SEGONS EL SEXE

<i>% Verticals</i>	<i>Subtotal</i>	<i>home</i>	<i>dona</i>
sempre en valencià	1,2%	0,8%	1,6%
generalment en valencià	41,8%	35,8%	47,6%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,2%	0,0%
indistintament	4,3%	6,8%	2,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	19,7%	15,2%
sempre en castellà	34,3%	35,4%	33,3%
nc	0,8%	1,3%	0,4%
Total	1081	528	553

Les dones responen més a favor que els homes a l'ús del valencià amb la institució municipal, el seu 49% contrasta amb el 37% dels homes.

10.2. SEGONS L'EDAT

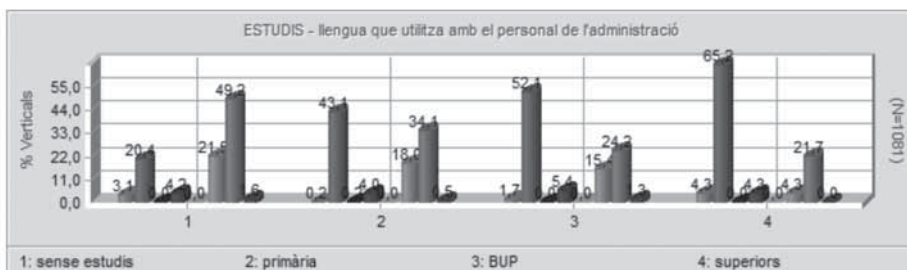
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	1,2%	1,1%	0,3%	2,2%	1,7%
generalment en valencià	41,8%	47,6%	49,4%	45,2%	13,3%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	7,7%	5,7%	0,7%	2,2%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	12,5%	14,1%	5,7%	49,2%
sempre en castellà	34,3%	28,9%	29,6%	46,2%	33,1%
nc	0,8%	2,2%	0,6%	0,0%	0,6%
Total	1081	273	348	279	181

S'observa que les proporcions resultants entre els més majors i els tres grups d'edats restants són molt diferents. Parlen en valencià a l'Ajuntament un 50% de la població d'entre 45 i 64 anys, els de 15 a 29 anys d'edat ho fan un 49% i els de 45 a 64 un 47%, en canvi, hi ha un descens considerable en l'ús del valencià quan l'edat és de més de 65 anys (15%).

10.3. SEGONS ELS ESTUDIS

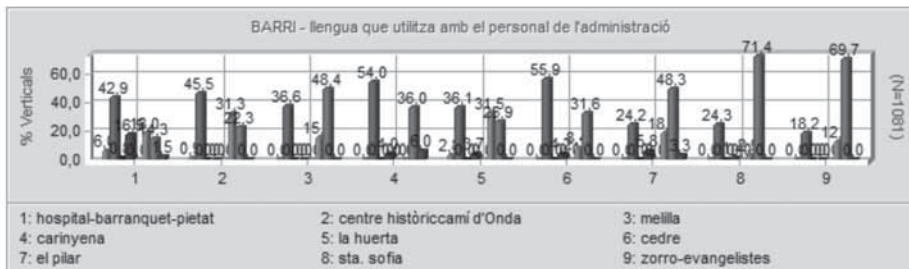
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	1,2%	3,1%	0,2%	1,7%	4,3%
generalment en valencià	41,8%	20,4%	43,1%	52,1%	65,2%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	4,2%	4,0%	5,4%	4,3%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	21,5%	18,0%	15,4%	4,3%
sempre en castellà	34,3%	49,2%	34,1%	24,2%	21,7%
nc	0,8%	1,6%	0,5%	1,3%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

L'augment d'ús del valencià a l'Ajuntament és directament proporcional al nivell d'estudis de la població de Vila-real, des del mínim dels qui no tenen estudis (23%) fins al màxim protagonitzat pels estudis superiors (69%).

10.4. SEGONS EL BARRI

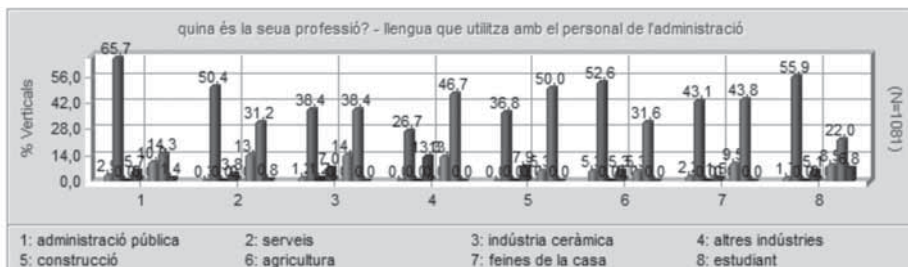
% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	1,2%	6,0%	0,9%	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	41,8%	42,9%	45,5%	36,6%	54,0%	36,1%	55,9%	24,2%	24,3%	18,2%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	16,5%	0,0%	0,0%	4,0%	3,7%	4,2%	5,8%	1,4%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	18,0%	31,3%	15,1%	0,0%	31,5%	8,4%	18,3%	2,9%	12,1%
sempre en castellà	34,3%	14,3%	22,3%	48,4%	36,0%	25,9%	31,6%	48,3%	71,4%	69,7%
nc	0,8%	1,5%	0,0%	0,0%	6,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

La llengua utilitzada a l'Ajuntament és el valencià principalment en tres barris, Cedre, Carinyena i Hospital-Barranquet-Pietat, que mostren valors pròxims o superiors al 50%. Si passem a observar els valors mínims, el barri Zorro-Evangelistes no arriba al 20%. Un 6% ho fa sempre en valencià a Hospital-Barranquet-Pietat, el nivell més elevat en aquest apartat.

10.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

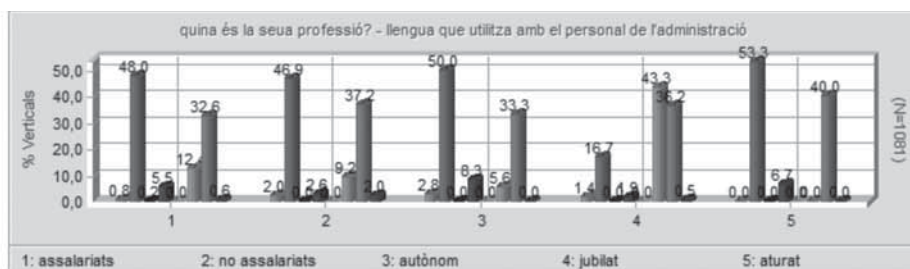
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	1,2%	2,9%	0,3%	1,2%	0,0%	0,0%	5,3%	2,2%	1,7%
generalment en valencià	41,8%	65,7%	50,4%	38,4%	26,7%	36,8%	52,6%	43,1%	55,9%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	5,7%	3,8%	7,0%	13,3%	7,9%	5,3%	1,5%	5,1%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	10,0%	13,4%	14,0%	13,3%	5,3%	5,3%	9,5%	8,5%
sempre en castellà	34,3%	14,3%	31,2%	38,4%	46,7%	50,0%	31,6%	43,8%	22,0%
nc	0,8%	1,4%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,8%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Entre els sectors professionals, el col·lectiu de l'Administració pública (69%) és qui dona més respostes afirmatives a utilitzar el valencià a l'Ajuntament, seguits de l'agricultura i els estudiants amb igual percentatge (58%), amb la particularitat que el sector agrícola l'usa sempre en més ocasions que la resta. A continuació, el sector serveis es manté al voltant del 51% i la disminució màxima recau en la indústria diferent a la ceràmica (27%).

10.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

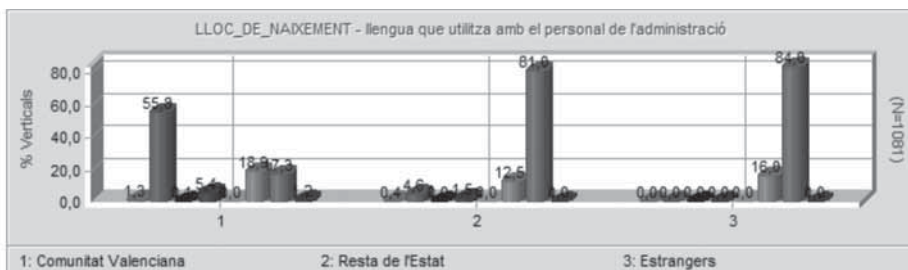
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	1,2%	0,8%	2,0%	2,8%	1,4%	0,0%
generalment en valencià	41,8%	48,0%	46,9%	50,0%	16,7%	53,3%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	5,5%	2,6%	8,3%	1,9%	6,7%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	12,4%	9,2%	5,6%	43,3%	0,0%
sempre en castellà	34,3%	32,6%	37,2%	33,3%	36,2%	40,0%
nc	0,8%	0,6%	2,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Segons la situació laboral, els aturats i els autònoms aporten els nivells més alts de comunicació en valencià amb el personal municipal (53%). A 5 punts de distància segueixen assalariats i no assalariats, i la disminució del valencià en aquest àmbit és important quan es tracta dels jubilats (18%).

10.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

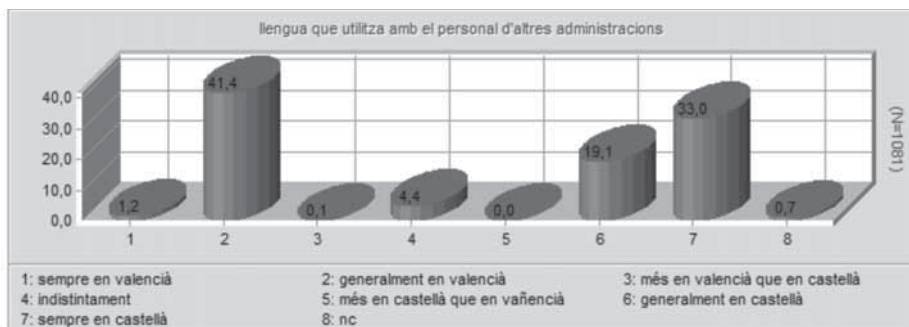
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	1,2%	1,3%	0,4%	0,0%
generalment en valencià	41,8%	55,8%	4,6%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
indistintament	4,3%	5,4%	1,5%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	17,4%	18,9%	12,5%	16,0%
sempre en castellà	34,3%	17,3%	81,0%	84,0%
nc	0,8%	1,2%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Pràcticament el total de població de Vila-real que s'adreça en valencià al personal de l'Ajuntament és nascut a Vila-real o en pobles de la geografia valenciana i representa el 57%.

11. LLENGUA QUE UTILITZA AMB EL PERSONAL D'ALTRES ADMINISTRACIONS

	Freqüències	Percentatges
sempre en valencià	13	1,2%
generalment en valencià	448	41,4%
més en valencià que en castellà	1	0,1%
indistintament	48	4,4%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	206	19,1%
sempre en castellà	357	33,0%
nc	8	0,7%
Total	1081	100%

Quan la població es relaciona amb altres administracions que no són la municipal, els nivells d'ús del valencià (43%) són 5 punts inferiors als del castellà, llengua aquesta que també s'avança en l'ús exclusiu.

11.1. SEGONS EL SEXE

% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	1,2%	0,9%	1,4%
generalment en valencià	41,4%	35,6%	47,0%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,2%	0,0%
indistintament	4,4%	7,0%	2,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	22,2%	16,1%
sempre en castellà	33,0%	33,0%	33,1%
nc	0,7%	1,1%	0,4%
Total	1081	528	553

Entre els sexes enquestats, el femení supera al masculí quan parlem d'usar el valencià amb altres administracions, amb 12 punts d'avantatge. Tant en el cas dels homes com de les dones, a penes hi ha valors de parlar en valencià sempre.

11.2. SEGONS L'EDAT

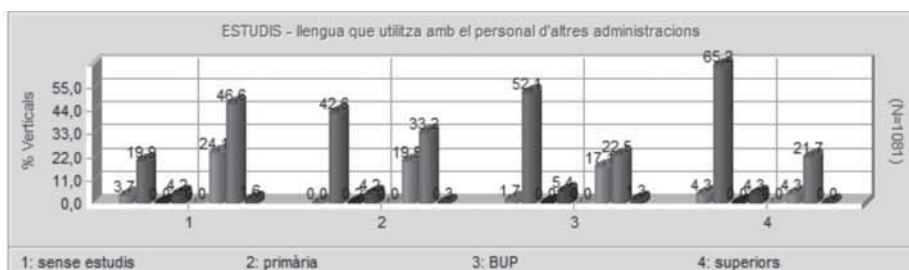
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	1,2%	0,7%	0,3%	2,5%	1,7%
generalment en valencià	41,4%	48,0%	49,4%	44,8%	11,0%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	8,1%	5,7%	0,7%	2,2%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	14,7%	14,9%	8,2%	50,3%
sempre en castellà	33,0%	26,7%	28,7%	43,7%	34,3%
nc	0,7%	1,8%	0,6%	0,0%	0,6%
Total	1081	273	348	279	181

L'ús del valencià en altres administracions i per edats manté uns nivells molt pròxims al 50% en totes les generacions excepte en la de majors de 65 anys, que se situa en el 13%.

11.3. SEGONS ELS ESTUDIS

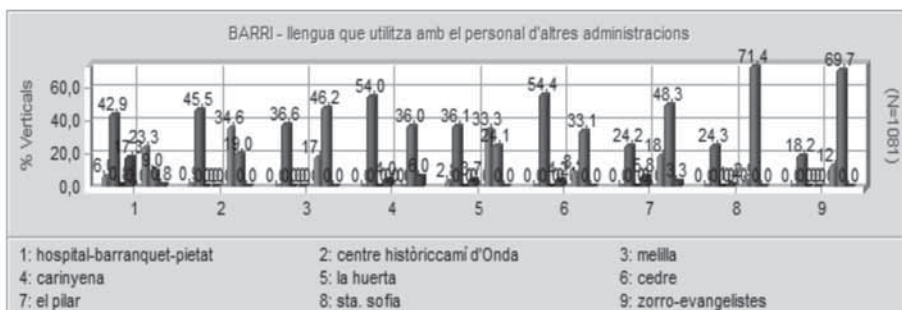
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	1,2%	3,7%	0,0%	1,7%	4,3%
generalment en valencià	41,4%	19,9%	42,6%	52,1%	65,2%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	4,2%	4,2%	5,4%	4,3%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	24,1%	19,5%	17,1%	4,3%
sempre en castellà	33,0%	46,6%	33,2%	22,5%	21,7%
nc	0,7%	1,6%	0,3%	1,3%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

En l'apartat dels estudis, també hi ha relació directa entre la proporció de població que usa el valencià en altres administracions i el nivell d'estudis, quan més elevat, més usen el valencià i viceversa. L'increment progressa des del 24% del grup que manifesta no tenir estudis fins arribar al 70% dels qui tenen estudis universitaris (sense oblidar que parlem del global dels que usen la llengua sempre i els que ho fan generalment).

11.4. SEGONS EL BARRI

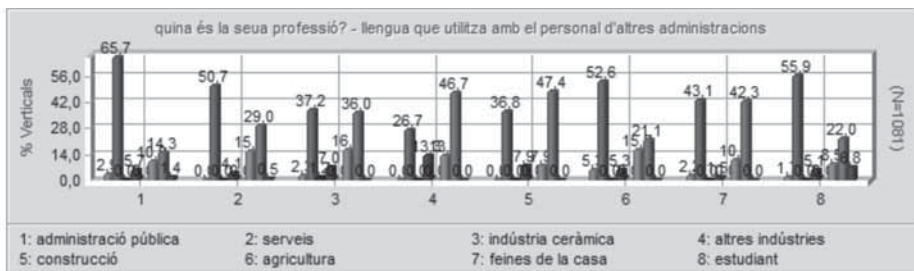
% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccami d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	1,2%	6,0%	0,9%	0,0%	0,0%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	41,4%	42,9%	45,5%	36,6%	54,0%	36,1%	54,4%	24,2%	24,3%	18,2%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	17,3%	0,0%	0,0%	4,0%	3,7%	4,2%	5,8%	1,4%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	23,3%	34,6%	17,2%	0,0%	33,3%	8,4%	18,3%	2,9%	12,1%
sempre en castellà	33,0%	9,0%	19,0%	46,2%	36,0%	24,1%	33,1%	48,3%	71,4%	69,7%
nc	0,7%	0,8%	0,0%	0,0%	6,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Pel que fa al barri dels entrevistats, els de Carinyena i Cedre fan un ús del valencià superior a la resta, amb el 54%, usat generalment en la totalitat dels casos. El barri Zorro-Evangelistes es queda amb la proporció mínima (18%).

11.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

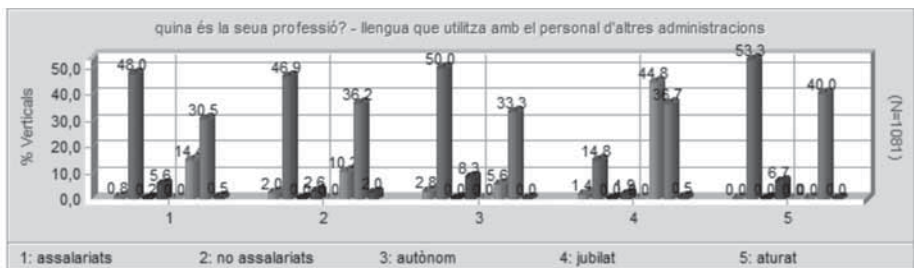
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	1,2%	2,9%	0,0%	2,3%	0,0%	0,0%	5,3%	2,2%	1,7%
generalment en valencià	41,4%	65,7%	50,7%	37,2%	26,7%	36,8%	52,6%	43,1%	55,9%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	5,7%	4,1%	7,0%	13,3%	7,9%	5,3%	1,5%	5,1%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	10,0%	15,6%	16,3%	13,3%	7,9%	15,8%	10,9%	8,5%
sempre en castellà	33,0%	14,3%	29,0%	36,0%	46,7%	47,4%	21,1%	42,3%	22,0%
nc	0,7%	1,4%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,8%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

En un 70%, els adscrits a l'Administració pública usen més que la resta el valencià, quan tracten amb altres administracions. El segon lloc l'ocupen els estudiants. El pol oposat en ús del valencià és la població que treballa en altres indústries distintes a la ceràmica (27%).

11.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

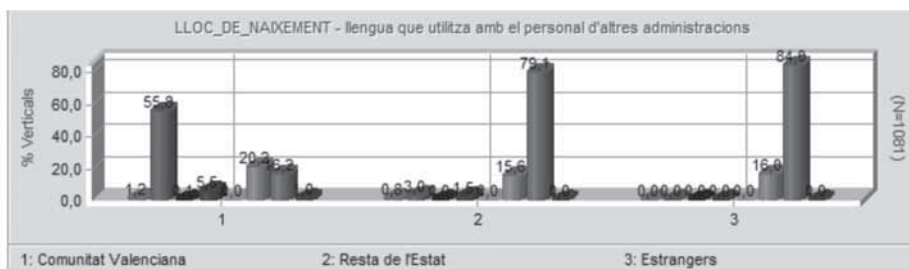
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	1,2%	0,8%	2,0%	2,8%	1,4%	0,0%
generalment en valencià	41,4%	48,0%	46,9%	50,0%	14,8%	53,3%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	5,6%	2,6%	8,3%	1,9%	6,7%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	14,4%	10,2%	5,6%	44,8%	0,0%
sempre en castellà	33,0%	30,5%	36,2%	33,3%	36,7%	40,0%
nc	0,7%	0,5%	2,0%	0,0%	0,5%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

En funció de la situació laboral qui marca el nivell màxim d'ús del valencià en l'aspecte present són aturats i autònoms, els quals sobrepassen mínimament la meitat (53%), seguits per pocs punts per no assalariats i assalariats (49%). Els jubilats marquen el mínim, molt allunyat, del 16%.

11.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

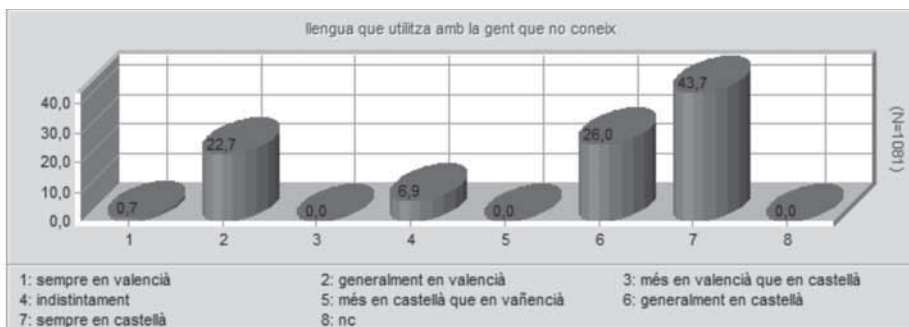
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	1,2%	1,2%	0,8%	0,0%
generalment en valencià	41,4%	55,8%	3,0%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
indistintament	4,4%	5,5%	1,5%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	19,1%	20,2%	15,6%	16,0%
sempre en castellà	33,0%	16,2%	79,1%	84,0%
nc	0,7%	1,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

El valencià només és usat prioritàriament o exclusivament pels residents nascuts en zona valenciana, excepte el 4% de població nascuda a l'Estat espanyol, que en tres quartes parts d'aquest percentatge usen el valencià generalment.

12. LLENGUA QUE UTILITZA AMB LA GENT QUE NO CONEIX

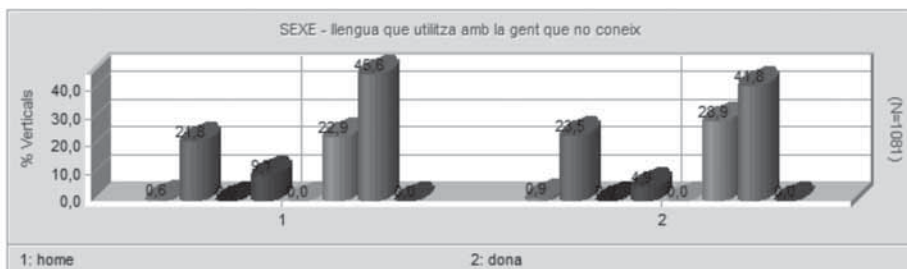
	Freqüències	Percentatges
sempre en valencià	8	0,7%
generalment en valencià	245	22,7%
més en valencià que en castellà	0	0,0%
indistintament	75	6,9%
més en castellà que en valencià	0	0,0%
generalment en castellà	281	26,0%
sempre en castellà	472	43,7%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Per comunicar-se amb la gent desconeguda, la població de Vila-real parla majoritàriament el castellà (70%), dels quals un 44% en fa un ús exclusiu. Per contra, usen el valencià menys de la meitat, el 24%, dels quals i com a dada molt significativa, l'ús exclusiu no arriba a l'1%.

12.1. SEGONS EL SEXE

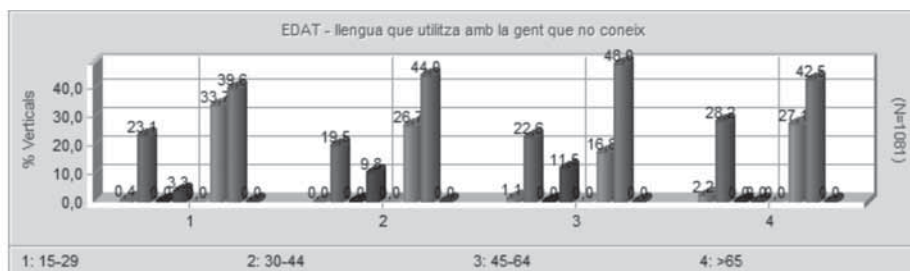
% Verticals	Subtotal	home	dona
sempre en valencià	0,7%	0,6%	0,9%
generalment en valencià	22,7%	21,8%	23,5%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	9,1%	4,9%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	22,9%	28,9%
sempre en castellà	43,7%	45,6%	41,8%
nc	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	528	553

A l'hora d'adreçar-se als desconeguts en una llengua determinada, no resulta significativa la marca de sexe, uns i els altres trien el castellà en proporció major, al voltant del 70%, amb ús exclusiu del castellà en un percentatge molt alt (46% els homes, per 42% les dones). El valencià no supera en cap cas el 25%, del qual, l'ús exclusiu no arriba a l'1%.

12.2. SEGONS L'EDAT

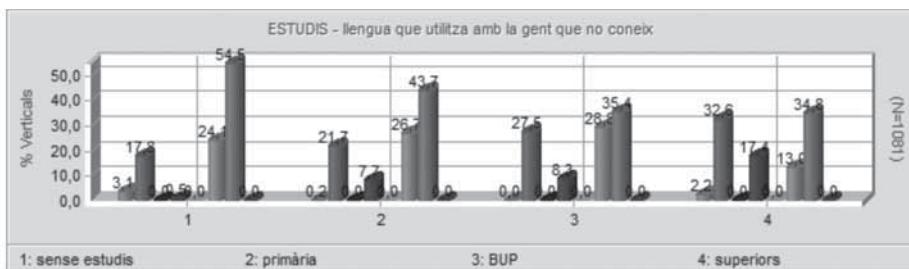
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
sempre en valencià	0,7%	0,4%	0,0%	1,1%	2,2%
generalment en valencià	22,7%	23,1%	19,5%	22,6%	28,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	3,3%	9,8%	11,5%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	33,7%	26,7%	16,8%	27,1%
sempre en castellà	43,7%	39,6%	44,0%	48,0%	42,5%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

Per edats, la llengua escollida davant persones desconegudes és del 30% en els majors de 65 anys, i després disminueix en la resta d'edats, que oscil·len totes entre el 20% i el 24%.

12.3. SEGONS ELS ESTUDIS

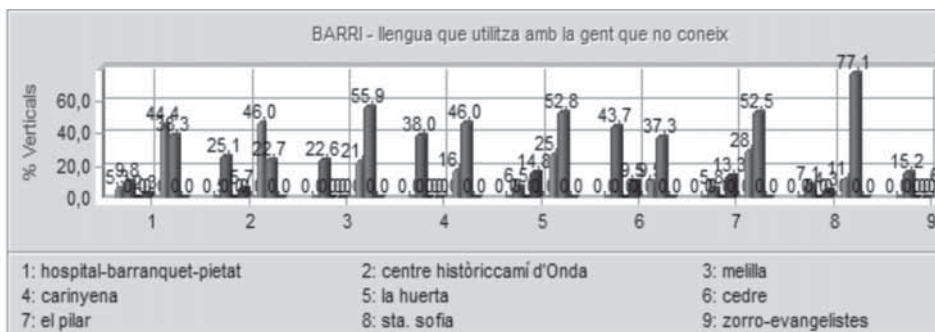
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
sempre en valencià	0,7%	3,1%	0,2%	0,0%	2,2%
generalment en valencià	22,7%	17,8%	21,7%	27,5%	32,6%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	0,5%	7,7%	8,3%	17,4%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	24,1%	26,7%	28,8%	13,0%
sempre en castellà	43,7%	54,5%	43,7%	35,4%	34,8%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

Les dades en funció dels estudis mostren que l'elecció del valencià augmenta en relació directament proporcional al nivell d'estudis, quan els estudis són més elevats l'elecció del valencià també és major. Tot i això, en tots els resultats l'ús del valencià és inferior a l'ús del castellà. Del 21 % que usa el valencià entre la gent sense estudis, podem arribar al 35% de la població amb estudis universitaris, que tria aquesta llengua i que són també qui usa ambdues llengües indistintament en percentatge més alt respecte a la resta.

12.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
sempre en valencià	0,7%	5,3%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en valencià	22,7%	9,8%	25,1%	22,6%	38,0%	6,5%	43,7%	5,8%	7,1%	15,2%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	2,3%	5,7%	0,0%	0,0%	14,8%	9,5%	13,3%	4,3%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	44,4%	46,0%	21,5%	16,0%	25,9%	9,5%	28,3%	11,4%	6,1%
sempre en castellà	43,7%	38,3%	22,7%	55,9%	46,0%	52,8%	37,3%	52,5%	77,1%	78,8%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Són tres barris els que parlen en valencià als desconeguts en un nivell inferior al 10%, El Pilar, La Huerta i Santa Sofia. Sobre el 15% hi ha el barri Hospital-Ba-

rranquet-Pietat. I els qui més usen el valencià són Melilla, Centre històric-cami d'Onda, Carinyena i el Cedre (44%), en progressió ascendent. Només usa el valencià amb caràcter exclusiu un barri, l'Hospital-Barranquet-Pietat (5%).

12.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

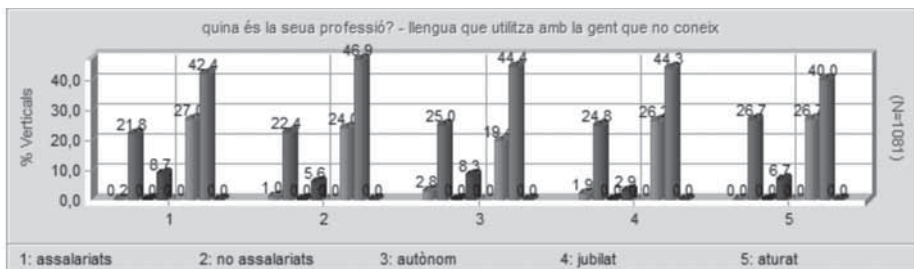
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
sempre en valencià	0,7%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%
generalment en valencià	22,7%	40,0%	21,1%	18,6%	11,1%	7,9%	36,8%	19,0%	30,5%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	17,1%	8,2%	5,8%	6,7%	5,3%	10,5%	5,8%	5,1%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	20,0%	31,8%	22,1%	20,0%	18,4%	15,8%	23,4%	25,4%
sempre en castellà	43,7%	21,4%	38,9%	53,5%	62,2%	68,4%	36,8%	50,4%	39,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

D'acord amb el sector professional, és rellevant assenyalar que l'Administració pública mostra idèntic percentatge en el valencià i en el castellà com a llengües escollides per a parlar amb desconeguts (41%), que és el valor més alt de tots els sectors en ús del valencià. Qui ofereix el nivell més pobre en ús del valencià és la construcció (8%) i podem dir que la resta es decanten en percentatges alts per un ús exclusiu del castellà.

12.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

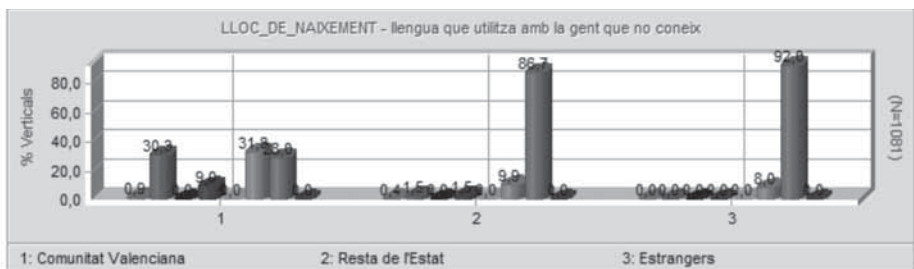
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
sempre en valencià	0,7%	0,2%	1,0%	2,8%	1,9%	0,0%
generalment en valencià	22,7%	21,8%	22,4%	25,0%	24,8%	26,7%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	8,7%	5,6%	8,3%	2,9%	6,7%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	27,0%	24,0%	19,4%	26,2%	26,7%
sempre en castellà	43,7%	42,4%	46,9%	44,4%	44,3%	40,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Tots els grups de les diferents situacions laborals es mouen en 10 punts de marge entre ells, si atenem a l'ús del valencià amb gent desconeguda; del nivell inferior dels anomenats assalariats (22%) l'ascens troba el seu nivell màxim en els aturats, amb un 27%. La majoria declaren que es comuniquen sempre en castellà.

12.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

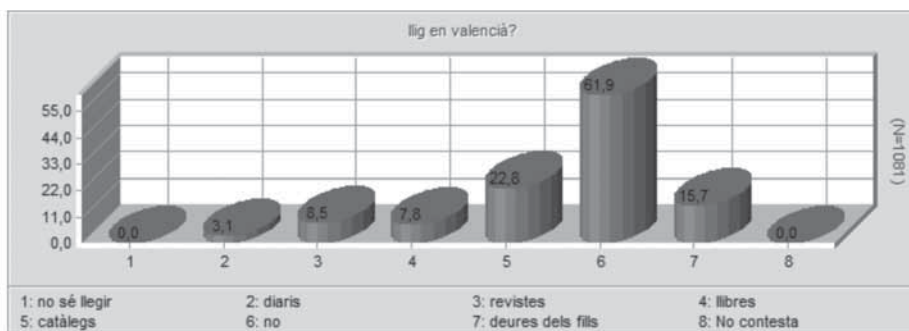
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
sempre en valencià	0,7%	0,9%	0,4%	0,0%
generalment en valencià	22,7%	30,3%	1,5%	0,0%
més en valencià que en castellà	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
indistintament	6,9%	9,0%	1,5%	0,0%
més en castellà que en valencià	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
generalment en castellà	26,0%	31,8%	9,9%	8,0%
sempre en castellà	43,7%	28,0%	86,7%	92,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Els resultats derivats de l'aspecte que relaciona el lloc de naixement són considerablement significatius i, val a dir, no ha de passar desapercebut el fet que la població de Vila-real nascuda en territori propi, qui parlen en castellà (60%) són el doble que els que ho fan en valencià (31%), quan s'adrecen a gent desconeguda, sobre la qual, i és obvi, desconeixen el seu nivell de competències en una o altra llengua. La resta de població amb diferent origen de procedència, pràcticament no usen el valencià amb desconeguts i els estrangers usen el castellà prioritàriament o exclusivament el 100%.

13. LLIG EN VALENCIÀ?

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
no sé llegir	0	0,0%
diaris	33	3,1%
revistes	92	8,5%
llibres	84	7,8%
catàlegs	247	22,8%
no	669	61,9%
deures dels fills	170	15,7%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Se'ls demana als enquestats si fan lectures en valencià. Els qui declaren no llegir en valencià són una majoria (60%). Dels que diuen llegir, un 15% ho fan amb voluntarietat discutible, és a dir, per la necessitat d'ajudar els fills amb els deures.

13.1. SEGONS EL SEXE

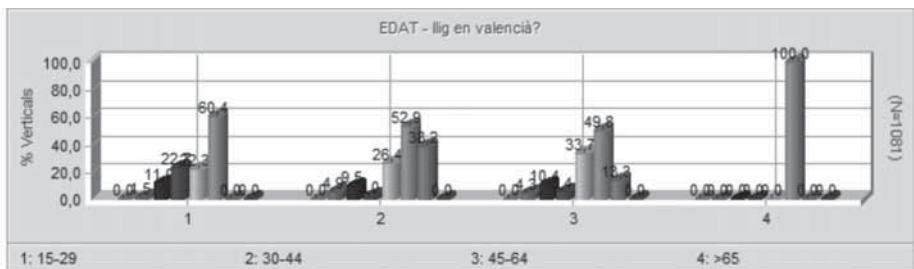
<i>% Verticals</i>	<i>Subtotal</i>	<i>home</i>	<i>dona</i>
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	3,8%	2,4%
revistes	8,5%	5,5%	11,4%
llibres	7,8%	5,5%	9,9%
catàlegs	22,8%	16,7%	28,8%
no	61,9%	75,6%	48,8%
deures dels fills	15,7%	0,9%	29,8%
nc	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	528	553

La població masculina respon negativament en proporció major, el 76% no llig en valencià. Les dones barallen les dues possibilitats al 50% aproximadament.

13.2. SEGONS L'EDAT

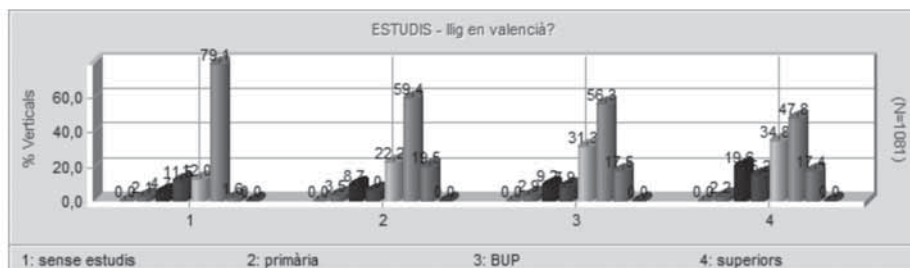
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	1,5%	4,9%	4,3%	0,0%
revistes	8,5%	11,0%	9,5%	10,4%	0,0%
llibres	7,8%	22,7%	2,0%	5,4%	0,0%
catàlegs	22,8%	22,3%	26,4%	33,7%	0,0%
no	61,9%	60,4%	52,9%	49,8%	100,0%
deures dels fills	15,7%	0,0%	38,2%	13,3%	0,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

D'acord amb el condicionant de l'edat, la dada que més sorprén no és que els majors de 65 anys no lliguen en valencià (100% de resposta negativa), sinó que seguidament són els joves d'entre 15 i 29 anys els de menor percentatge, només el 40% declara que llig en valencià. La franja d'edat que més llig en valencià és la que abraça dels 45 als 64 anys (50%).

13.3. SEGONS ELS ESTUDIS

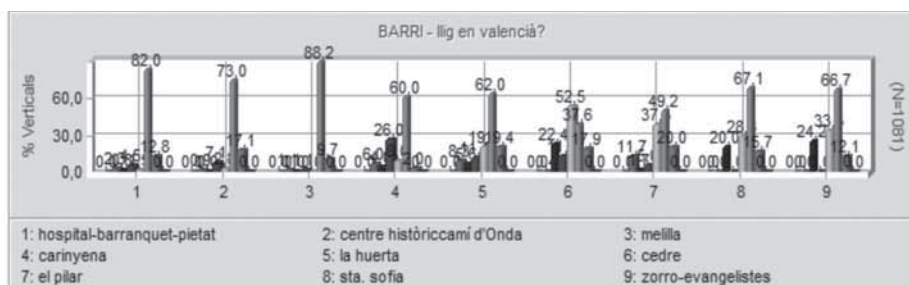
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	2,1%	3,5%	2,9%	2,2%
revistes	8,5%	4,7%	8,7%	9,2%	19,6%
llibres	7,8%	11,5%	6,0%	7,9%	15,2%
catàlegs	22,8%	12,0%	22,2%	31,3%	34,8%
no	61,9%	79,1%	59,4%	56,3%	47,8%
deures dels fills	15,7%	1,6%	19,5%	17,5%	17,4%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

L'augment de lectura en valencià és directament proporcional a l'augment del nivell d'estudis, de manera que la població de Vila-real amb estudis universitaris és qui més llig en valencià, però tot i el nivell superior d'estudis, aquest percentatge (53%) a penes supera el de les respostes negatives.

13.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccami d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	2,3%	0,9%	1,1%	6,0%	8,3%	0,4%	11,7%	0,0%	0,0%
revistes	8,5%	0,8%	0,0%	0,0%	4,0%	5,6%	22,4%	1,7%	20,0%	24,2%
llibres	7,8%	4,5%	7,1%	1,1%	26,0%	11,1%	11,8%	5,0%	0,0%	0,0%
catàlegs	22,8%	1,5%	2,8%	0,0%	8,0%	19,4%	52,5%	37,5%	28,6%	33,3%
no	61,9%	82,0%	73,0%	88,2%	60,0%	62,0%	37,6%	49,2%	67,1%	66,7%
deures dels fills	15,7%	12,8%	17,1%	9,7%	2,0%	19,4%	17,9%	20,0%	15,7%	12,1%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

D'acord amb el condicionant dels barris entrevistats, el Cedre és el que mostra millor nivell de lectura en valencià respecte a la resta (62%), amb un marge de punts destacable. Les respostes més negatives les acumulen Melilla i Hospital-Barranquet-Pietat, que no arriben al 20%. Carinyena supera a la resta de barris en la lectura concreta de llibres en valencià (26%).

13.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
no sé	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
llegir diaris	3,1%	8,6%	3,3%	7,0%	2,2%	2,6%	5,3%	1,5%	1,7%
revistes	8,5%	18,6%	9,3%	4,7%	4,4%	0,0%	15,8%	16,8%	13,6%
llibres	7,8%	11,4%	6,0%	2,3%	2,2%	7,9%	0,0%	5,1%	55,9%
catàlegs	22,8%	34,3%	26,3%	16,3%	24,4%	13,2%	26,3%	35,8%	30,5%
no deures dels fills	61,9%	37,1%	57,0%	74,4%	66,7%	78,9%	63,2%	36,5%	35,6%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

En funció dels sectors professionals, d'una banda s'observa els nivells més baixos en la columna de la construcció, on només llig en valencià el 20%, i en la columna d'indústria ceràmica (26%). Com a dada destacable, els treballadors de l'Administració pública s'equiparen en percentatge de lectura en valencià (63%) al sector feines de casa i als estudiants.

13.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

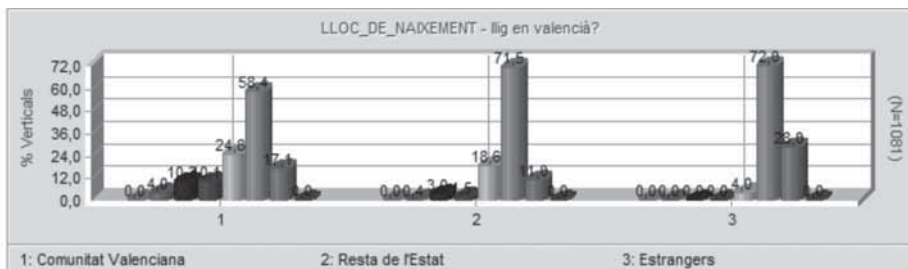
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	4,3%	1,5%	0,0%	1,4%	0,0%
revistes	8,5%	9,0%	15,8%	0,0%	1,0%	20,0%
llibres	7,8%	5,8%	20,4%	5,6%	1,4%	13,3%
catàlegs	22,8%	24,9%	34,2%	22,2%	4,8%	46,7%
no	61,9%	59,4%	36,2%	72,2%	92,4%	53,3%
deures dels fills	15,7%	17,7%	27,0%	2,8%	1,4%	20,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Les grans diferències de nivell de lectura en valencià, pel que fa a les situacions laborals, van des dels mínims dels jubilats (8%) i autònoms (28%) fins als màxims dels no assalariats, dels quals lligen en valencià el 64%.

13.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

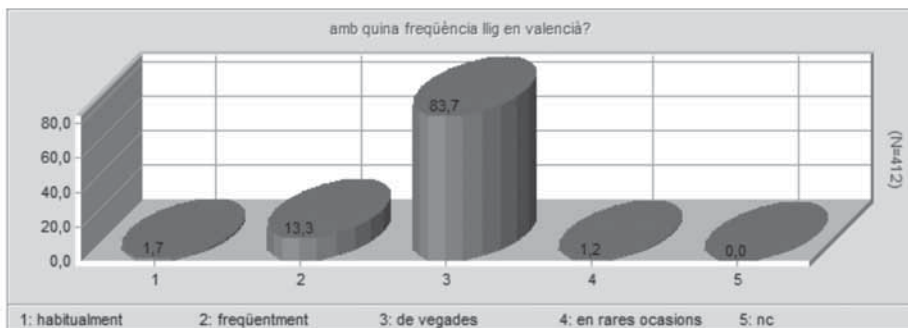
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
no sé llegir	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
diaris	3,1%	4,0%	0,4%	0,0%
revistes	8,5%	10,3%	3,0%	0,0%
llibres	7,8%	10,1%	1,5%	0,0%
catàlegs	22,8%	24,8%	18,6%	4,0%
no	61,9%	58,4%	71,5%	72,0%
deures dels fills	15,7%	17,1%	11,0%	28,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

En referència al lloc de naixement sorprén comprovar que els nascuts a l'estranger apunten els mateixos nivells de lectura en valencià que els nascuts dins de l'Estat espanyol, però hi ha una variable molt aclaridora i és que les seues lectures són exclusivament els deures dels fills (28%), en canvi els qui representen els nascuts a l'Estat espanyol i fora del País Valencià basen les seues lectures en valencià en els catàlegs. En comparació, lligen més en valencià que la resta, evidentment, els nascuts a Vila-real o als pobles valencians (42%), però encara per darrere de les proporcions dels qui no lligen en valencià.

14. AMB QUINA FREQUÈNCIA LLIG EN VALENCIÀ?

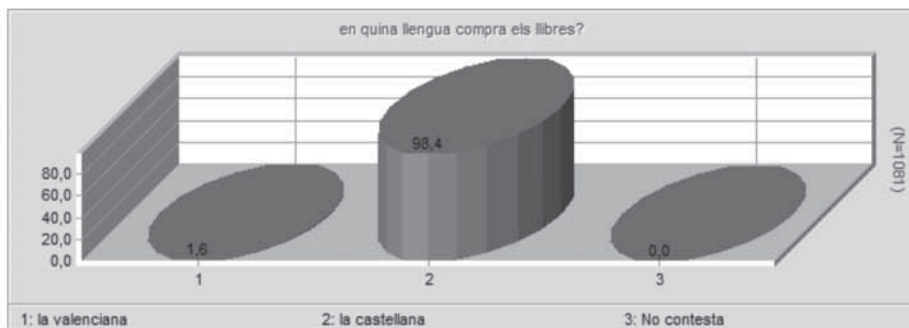
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
habitualment	7	1,7%
freqüentment	55	13,3%
de vegades	345	83,7%
en rares ocasions	5	1,2%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Sobre les opcions més a favor de llegir en valencià, és a dir, habitualment o freqüentment, els enquestats no superen un nivell del 15%, la resta de població només llig de vegades o en rares ocasions.

15. EN QUINA LLENGUA COMPRA ELS LLIBRES?

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
en valencià	17	1,6%
en castellà	1064	98,4%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

La llengua escollida pels residents de Vila-real a l'hora de comprar llibres és, de manera aclaparadora, el castellà. Les compres de llibres en valencià no arriben al 2%.

16. ESCRIU EN VALENCIÀ EN ALGUNA OCASIÓ?

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
no sé escriure	1	0,1%
estudis	56	5,2%
feina	54	5,0%
cartes	0	0,0%
notes personals	152	14,1%
altres	8	0,7%
no	871	80,6%
nc	1	0,1%
Total	1081	100%

Sobre el còmput general de respostes a la pregunta d'escriure en alguna ocasió en valencià són afirmatives el 19% del total. Per tant, de cada 5 residents a Vila-real, 4 no escriuen mai en valencià.

16.1. SEGONS EL SEXE

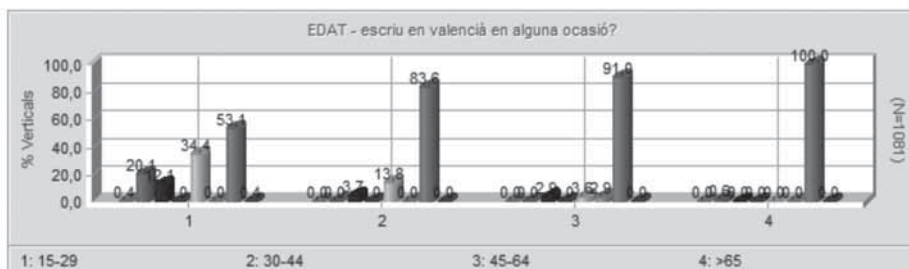
% Verticals	Subtotal	home	dona
no sé escriure	0,1%	0,2%	0,0%
estudis	5,2%	3,4%	6,9%
feina	5,0%	4,7%	5,2%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%
notes personals	14,1%	14,6%	13,6%
altres	0,7%	0,0%	1,4%
no	80,6%	81,8%	79,4%
nc	0,1%	0,0%	0,2%
Total	1081	528	553

Una vegada més observem com el factor sexe no marca pautes destacades en la qüestió lingüística. Homes i dones manifesten en la mateixa mesura que escriuen en valencià en alguna ocasió el 20% aproximadament.

16.2. SEGONS L'EDAT

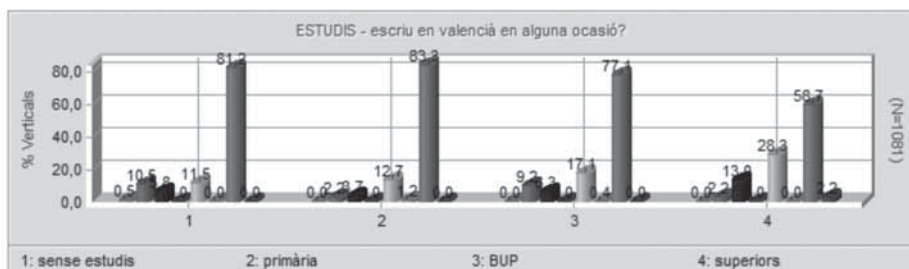
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
no sé escriure	0,1%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%
estudis	5,2%	20,1%	0,0%	0,0%	0,6%
feina	5,0%	12,1%	3,7%	2,9%	0,0%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes personals	14,1%	34,4%	13,8%	3,6%	0,0%
altres	0,7%	0,0%	0,0%	2,9%	0,0%
no	80,6%	53,1%	83,6%	91,0%	100,0%
nc	0,1%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

D'acord amb la classificació generacional, la progressió de menor a major en edat és inversament proporcional al nivell d'escriptura en valencià. Els nascuts els anys quaranta o anteriorment no escriuen en valencià mai, els d'edat entre els 45 i 64 anys a penes ho fan mai (9%) i els d'edat entre els 30 i 44 anys escriuen molt poc en valencià (16%) i, els qui ho fan en major proporció, els més joves des dels quinze anys representen el 47%.

16.3. SEGONS ELS ESTUDIS

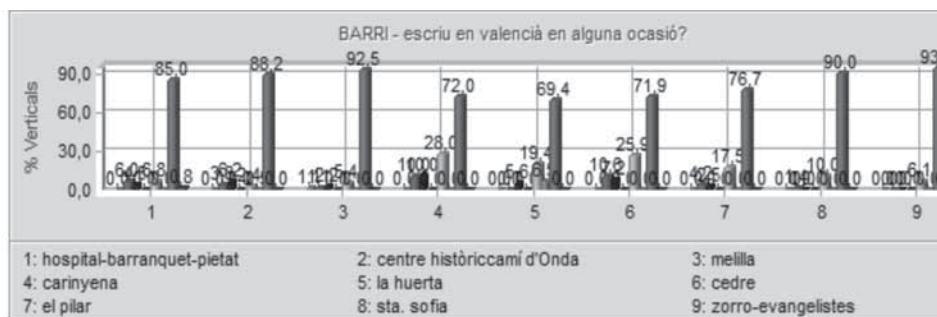
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO BUP	superiors
no sé escriure	0,1%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
estudis	5,2%	10,5%	2,2%	9,2%	2,2%
feina	5,0%	5,8%	3,7%	6,3%	13,0%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes personals	14,1%	11,5%	12,7%	17,1%	28,3%
altres	0,7%	0,0%	1,2%	0,4%	0,0%
no	80,6%	81,2%	83,3%	77,1%	58,7%
nc	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
Total	1081	191	599	240	46

Escriuen en valencià en els termes que demana la pregunta, en nivells més alts que la resta, els enquestats amb estudis universitaris (41%). Quan es tracta d'escriure en valencià, des del sector de població amb estudis de secundària (23%) fins arribar a l'extrem sense estudis (19%), els marges de diferència no són massa considerables, amb la qual cosa el nivell acadèmic assolit no ha estat prou determinant en l'actuació lingüística.

16.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital- barranquet- pietat	centre històriccami d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro- evangelistes
no sé escriure	0,1%	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
estudis	5,2%	6,0%	3,8%	1,1%	10,0%	0,0%	10,6%	4,2%	1,4%	0,0%
feina	5,0%	4,5%	6,2%	2,2%	10,0%	5,6%	7,2%	2,5%	0,0%	0,0%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes	14,1%	6,8%	2,4%	5,4%	28,0%	19,4%	25,9%	17,5%	10,0%	6,1%
personals altres	0,7%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	6,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
no	80,6%	85,0%	88,2%	92,5%	72,0%	69,4%	71,9%	76,7%	90,0%	93,9%
nc	0,1%	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Segons els barris entrevistats, la situació relativa més favorable a l'hora d'escriure en valencià és la que marquen la Huerta (30%), el Cedre i Carinyena (28%). Tot els barris restants tenen nivells inferiors al 20% i, en els casos de Zorro-Evangelistes, Melilla i Santa Sofia estan en el 6% i el 10%.

16.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
no sé escriure	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
estudis	5,2%	2,9%	2,2%	0,0%	4,4%	0,0%	0,0%	0,0%	69,5%
feina	5,0%	28,6%	5,8%	5,8%	4,4%	0,0%	0,0%	0,7%	5,1%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes	14,1%	28,6%	17,8%	11,6%	15,6%	13,2%	15,8%	2,2%	42,4%
personals altres	0,7%	0,0%	0,5%	0,0%	2,2%	0,0%	0,0%	3,6%	0,0%
no	80,6%	55,7%	78,1%	86,0%	77,8%	86,8%	84,2%	93,4%	23,7%
nc	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Per sectors laborals, escriuen en valencià més els estudiants (76%) bàsicament per condició curricular dels seus estudis, tot i que diuen usar també el valencià escrit en notes personals (42%). En un nivell del 44% també ho fan els representants de l'Administració pública, també condicionats per prescripcions legals, tot i que és significatiu comprovar que només el 29% reconeix escriure en valencià en la seua funció laboral i en notes personals estan molt per baix dels estudiants (29%). Les persones que es dediquen a fer les feines de la casa quasi mai escriuen en valencià i la resta de sectors ho fan en valors inferiors al 15%.

16.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

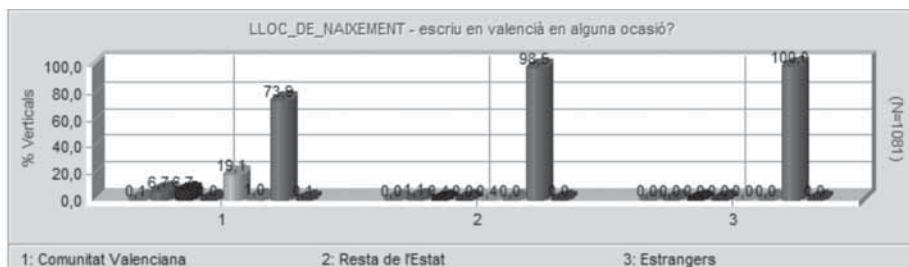
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
no sé escriure	0,1%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
estudis	5,2%	1,9%	20,9%	0,0%	0,5%	6,7%
feina	5,0%	7,7%	2,0%	5,6%	0,0%	0,0%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes personals	14,1%	17,7%	14,3%	22,2%	1,4%	20,0%
altres	0,7%	0,5%	2,6%	0,0%	0,0%	0,0%
no	80,6%	77,4%	72,4%	77,8%	98,6%	80,0%
nc	0,1%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

En situacions laborals, si prenem com a referent el sector que més manifesta escriure en valencià, els no assalariats, el percentatge indica un 28%. Si prenem la referència del nivell inferior d'ús escrit del valencià, trobem un 1% dels jubilats. Les situacions laborals restants, en nivells d'escriptura en valencià estan entre el 20% dels aturats i el 20% dels autònoms.

16.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

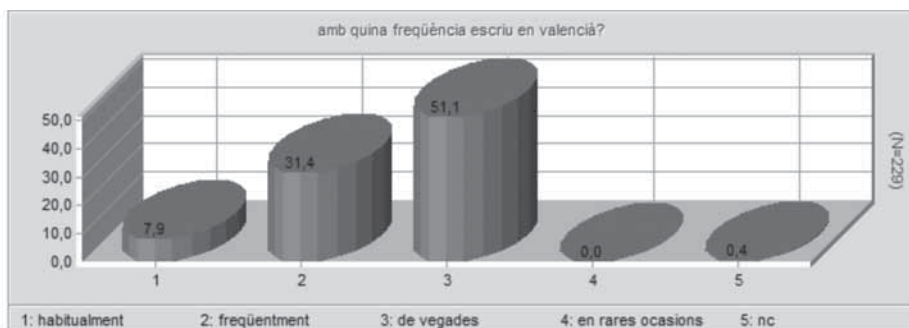
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
no sé escriure	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
estudis	5,2%	6,7%	1,1%	0,0%
feina	5,0%	6,7%	0,4%	0,0%
cartes	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
notes personals	14,1%	19,1%	0,4%	0,0%
altres	0,7%	1,0%	0,0%	0,0%
no	80,6%	73,9%	98,5%	100,0%
nc	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Les dades referents al lloc de naixement són molt significatives. La població estrangera no escriu mai en valencià, la de la resta de l'Estat espanyol ho fan entre un 1% i 2%, i els nascuts al País Valencià escriuen en valencià en alguna ocasió, el 24%. En aquest darrer cas els percentatges són inferiors al cas de la lectura en valencià.

17. AMB QUINA FREQUÈNCIA ESCRIU EN VALENCIÀ?

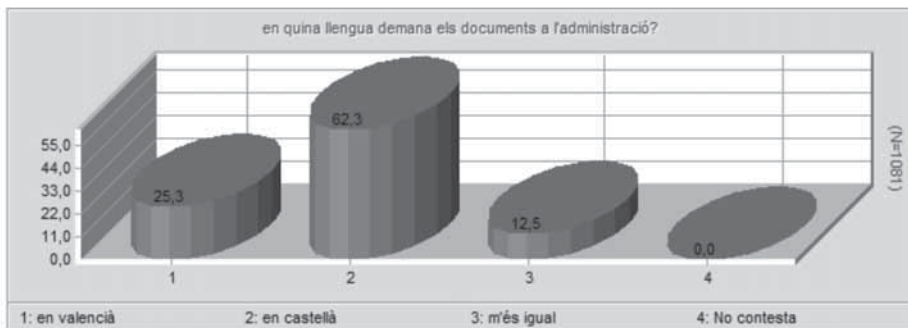
	Freqüències	Percentatges
habitualment	18	7,9%
freqüentment	72	31,4%
de vegades	117	51,1%
en rares ocasions	0	0,0%
nc	1	0,4%
Total	1081	100%

La freqüència d'escriure en valencià entre els preguntats és del 39%, que ho fan habitualment o freqüentment. El 51% només escriu de vegades.

18. EN QUINA LLENGUA DEMANA ELS DOCUMENTS A L'ADMINISTRACIÓ?

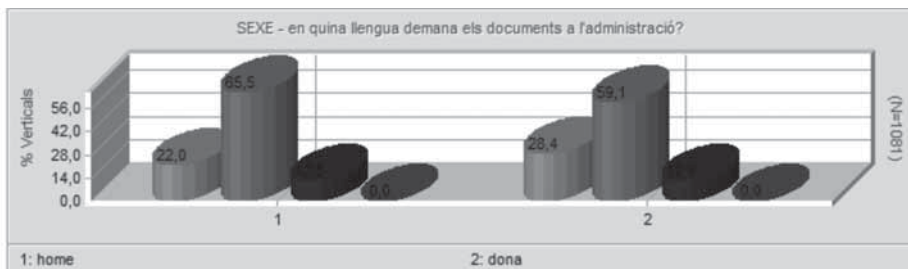
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
en valencià	273	25,3%
en castellà	673	62,3%
m'és igual	135	12,5%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Els documents requerits a l'Administració són demanats en valencià en proporció del 25%, que representa menys de la meitat dels que són demanats en castellà (62%), i poc més del doble dels qui manifesten indiferència entre una llengua i l'altra.

18.1. SEGONS EL SEXE

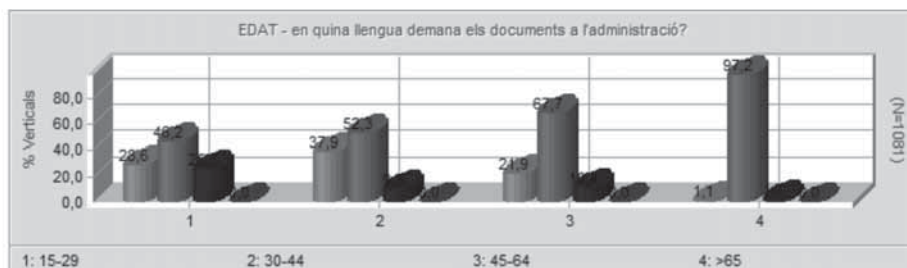
en valencià	25,3%	22,0%	28,4%
en castellà	62,3%	65,5%	59,1%
m'és igual	12,5%	12,5%	12,5%
nc	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	528	553

Les dones es mostren més partidàries de demanar els documents en valencià, 6 punts més que els homes, però només són una tercera part de les que ho fan en castellà. Tant homes com dones manifesten el mateix grau d'indiferència.

18.2. SEGONS L'EDAT

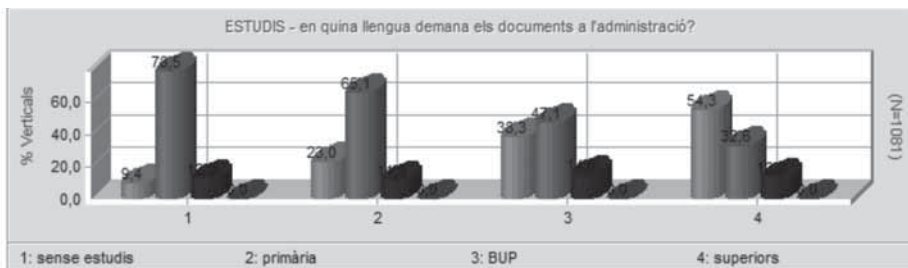
% Verticals	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
en valencià	25,3%	28,6%	37,9%	21,9%	1,1%
en castellà	62,3%	46,2%	52,3%	67,7%	97,2%
m'és igual	12,5%	25,3%	9,8%	10,4%	1,7%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

En totes les edats guanya el castellà a l'hora de triar la llengua dels documents expedits per l'Administració. Les generacions nascudes en les dècades dels 60 i 70 són les que tenen la quota més alta de demanda escrita en valencià (38%), la resta disminueixen de nivell en aquesta llengua, per baix del 30%. I com a conseqüència d'haver viscut, per edat, més anys de repressió lingüística i de dificultat en practicar la lectura en valencià, entre els majors de 65 anys només els demana en valencià l'1%.

18.3. SEGONS ELS ESTUDIS

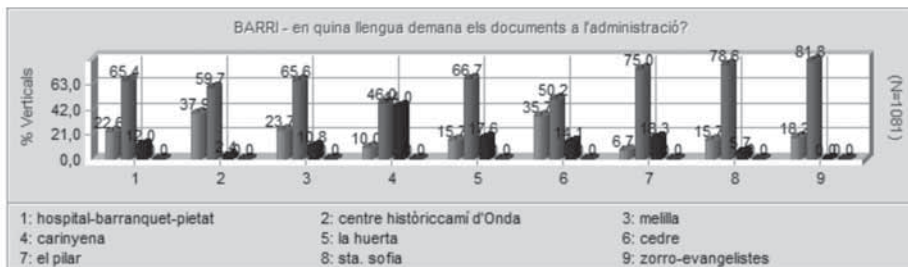
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	ESO ESO BUP	superiors
en valencià	25,3%	9,4%	23,0%	38,3%	54,3%
en castellà	62,3%	78,5%	65,1%	47,1%	32,6%
m'és igual	12,5%	12,0%	11,9%	14,6%	13,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

A mesura que el nivell d'estudis és més alt, també és més alt el nivell de requeriment de documents en valencià. Població sense estudis els demanen el 9% i en progressió ascendent s'arriba al 54% que declaren el col·lectiu que gaudeix d'estudis superiors.

18.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
en valencià	25,3%	22,6%	37,9%	23,7%	10,0%	15,7%	35,7%	6,7%	15,7%	18,2%
en castellà	62,3%	65,4%	59,7%	65,6%	46,0%	66,7%	50,2%	75,0%	78,6%	81,8%
més igual	12,5%	12,0%	2,4%	10,8%	44,0%	17,6%	14,1%	18,3%	5,7%	0,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

La llengua escollida per als documents administratius és el valencià en nivells més baixos que el castellà a tots els barris de Vila-real. Els que més demanda fan en valencià són Centre històric-camí d'Onda (38%) i el Cedre (36%). La resta van en descens i qui destaca pel nivell mínim de demanda en valencià és el Pilar, amb només el 7%.

18.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

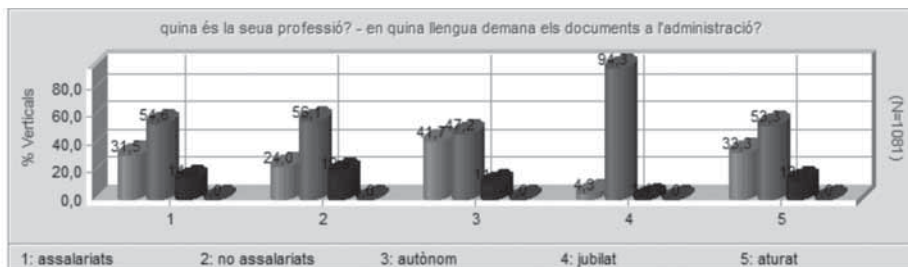
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
en valencià	25,3%	60,0%	32,6%	23,3%	13,3%	7,9%	31,6%	21,9%	28,8%
en castellà	62,3%	28,6%	52,6%	64,0%	73,3%	76,3%	57,9%	65,7%	33,9%
m'és igual	12,5%	11,4%	14,8%	12,8%	13,3%	15,8%	10,5%	12,4%	37,3%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Pel que fa al sector professional, amb molta diferència sobre la resta, el de l'Administració pública opta pel valencià (60%). Seguidament, i en la mateixa llengua, ja passem a nivells del 32% i 33% d'agricultors i serveis respectivament (la meitat que els primers). I també és destacable el resultat dels estudiants, perquè són l'únic sector que el seu nivell d'indiferència (37%) és superior a les opcions lingüístiques exclusives, en valencià (29%) o en castellà, un poc més alta (34%).

18.6. SEGONS EL SECTOR LABORAL

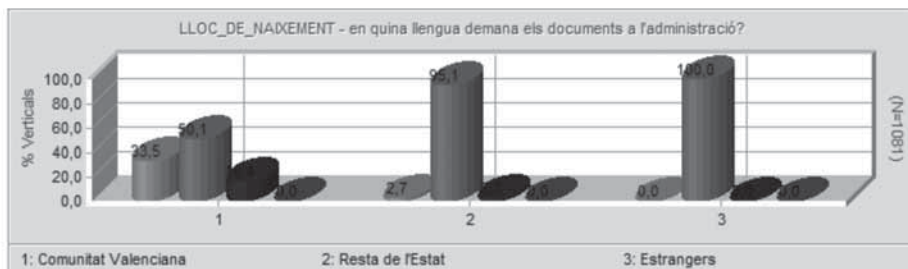
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
en valencià	25,3%	31,5%	24,0%	41,7%	4,3%	33,3%
en castellà	62,3%	54,6%	56,1%	47,2%	94,3%	53,3%
m'és igual	12,5%	14,0%	19,9%	11,1%	1,4%	13,3%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

En atenció al sector laboral, podem establir tres nivells de proporció en la demanda documental en valencià; la màxima correspon als autònoms, el 42%. En nivells pròxims i un poc superiors al 30% es mouen els aturats i els assalariats. Al nivell mínim apareixen els jubilats, amb només el 4% del total.

18.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

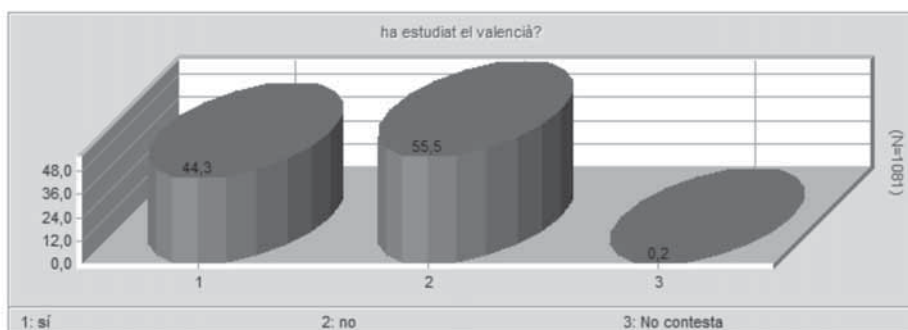
% Verticals	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
en valencià	33,5%	2,7%	0,0%
en castellà	50,1%	95,1%	100%
m'és igual	16,4%	2,3%	0,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%

Si atenem a l'origen dels enquestats, evidentment els nascuts en escenari valencià són els únics que tenen representació significativa en demanda d'escrits en valencià a l'Administració (50%), al costat d'un nivell molt baix dels nascuts a l'Estat espanyol (2,7%) i representació nul·la per part dels estrangers.

19. HA ESTUDIAT EL VALENCIÀ?

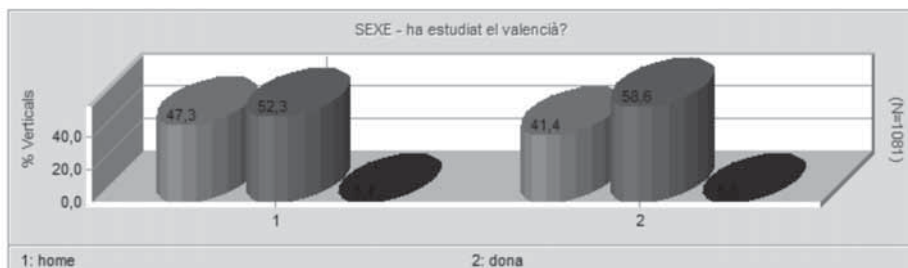
	Freqüències	Percentatges
sí	479	44,3%
no	600	55,5%
nc	2	0,2%
Total	1081	100%

La població que manifesta haver estudiat (44%) és 11 punts inferior al percentatge que no l'ha estudiat (55%).

19.1. SEGONS EL SEXE

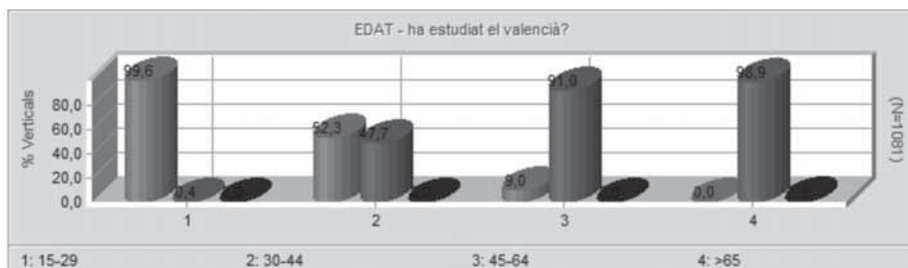
si	44,3%	47,3%	41,4%
no	55,5%	52,3%	58,6%
nc	0,2%	0,4%	0,0%
Total	1081	528	553

L'enquesta feta per sexes reflecteix que els homes de Vila-real han estudiat el valencià en proporció de 6 punts per davant de les dones.

19.2. SEGONS L'EDAT

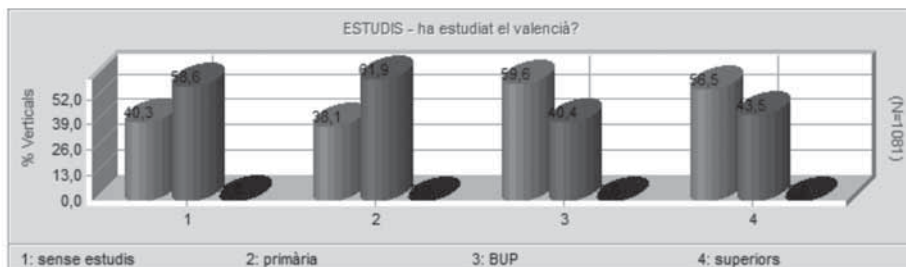
%	Subtotal	15-29	30-44	45-64	>65
<i>Verticals</i>					
si	44,3%	99,6%	52,3%	9,0%	0,0%
no	55,5%	0,4%	47,7%	91,0%	98,9%
nc	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%
Total	1081	273	348	279	181

En relació a l'edat, és evident que la presència del valencià als centres educatius o la seua absència marquen les diferències entre generacions. Per tant, l'estudi del valencià se situa en el màxim del 100% en el cas dels més joves fins als 29 anys, i el descens és progressiu fins al 0% dels majors de 65 anys.

19.3. SEGONS ELS ESTUDIS

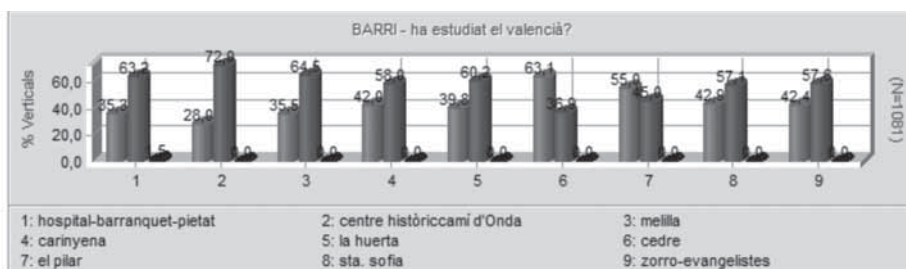
<i>Verticals</i>	<i>estudis</i>			<i>BUP</i>	
si	44,3%	40,3%	38,1%	59,6%	56,5%
no	55,5%	58,6%	61,9%	40,4%	43,5%
nc	0,2%	1,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

Per estudis realitzats, declaren haver estudiat el valencià els residents amb estudis secundaris (60%), com a valor més alt, seguit dels qui compten amb estudis superiors (56%). La població que ha cursat estudis primaris o no té estudis estan en valors inferiors, no superen el 40%.

19.4. SEGONS EL BARRI

<i>% Verticals</i>	Subtotal	<i>hospital-barranquet-pietat</i>	<i>centre històriccamí d'Onda</i>	<i>melilla</i>	<i>carinyena</i>	<i>la huerta</i>	<i>cedre</i>	<i>el pilar</i>	<i>santa sofia</i>	<i>zorro-evangelistes</i>
si	44,3%	35,3%	28,0%	35,5%	42,0%	39,8%	63,1%	55,0%	42,9%	42,4%
no	55,5%	63,2%	72,0%	64,5%	58,0%	60,2%	36,9%	45,0%	57,1%	57,6%
nc	0,2%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Preguntats si havien estudiat valencià, el barri que més respostes ha donat afirmatives és el Cedre (63%), a continuació el Pilar (55%). Sobre el 43% hi ha tres barris, Santa Sofia, Zorro-Evangelistes i Carinyena. Amb menor índex d'estudiar el valencià se situa el Centre històric-camí d'Onda, només el 28%.

19.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

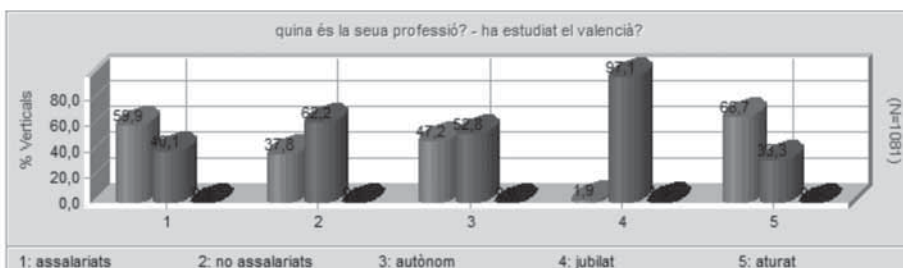
% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
si	44,3%	75,7%	62,2%	46,5%	60,0%	50,0%	36,8%	10,9%	100,0%
no	55,5%	24,3%	37,8%	53,5%	40,0%	50,0%	63,2%	89,1%	0,0%
nc	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

D'acord amb els sectors professionals, els contrastos són evidents; entre els mínims del 10% que ha estudiat el valencià entre la població que es dedica a feines de la casa, o el 36% que l'han estudiat i es dediquen a l'agricultura, pels nivells elevats, els estudiants donen resposta afirmativa la totalitat (100%). El segon nivell més alt correspon a l'Administració pública (76%). El sector d'altres indústries, que en altres preguntes han mostrat nivells molt baixos en l'ús del valencià, ara són el 60% els qui l'han estudiat, molt a prop de serveis (62%).

19.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

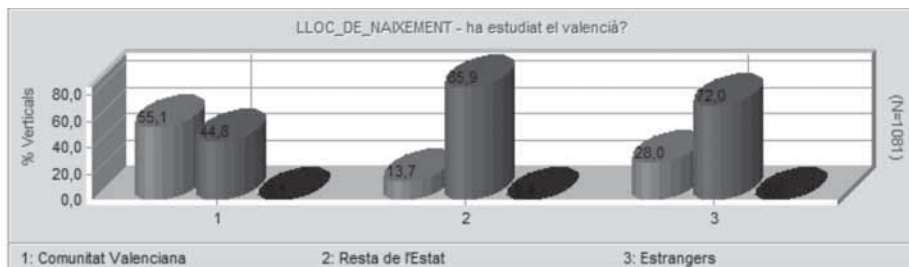
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
si	44,3%	59,9%	37,8%	47,2%	1,9%	66,7%
no	55,5%	40,1%	62,2%	52,8%	97,1%	33,3%
nc	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

Entre la població que es troba en situació d'atur, entre la qual suposem que hi ha un índex important de joves, el 67% marca la proporció més alta d'haver estudiat el valencià. El 60% de respostes afirmatives pertany als assalariats. Els jubilat, en tendència antagònica a la dels més joves. Només ho han fet el 2%.

19.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

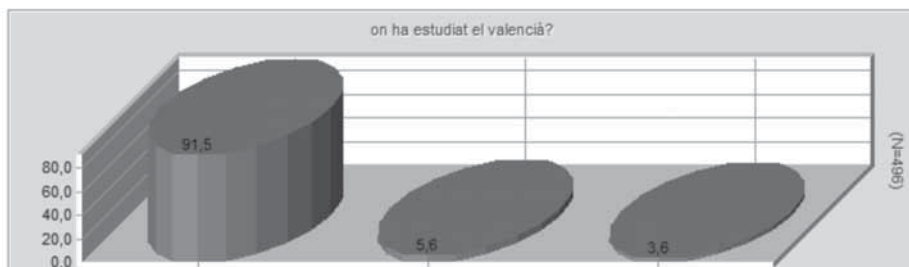
% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
si	44,3%	55,1%	13,7%	28,0%
no	55,5%	44,8%	85,9%	72,0%
nc	0,2%	0,1%	0,4%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Relacionat amb el lloc de naixement, si focalitzem l'atenció sobre els nascuts dins del País Valencià, els percentatges d'haver estudiat el valencià i de no haver-lo estudiat estan relativament equilibrats, només 10 punts de diferència a favor de les respostes afirmatives. I igualment destacable és el fet que els estrangers nascuts fora del territori espanyol han estudiat el valencià justament el doble (28%) que els nascuts dins de l'Estat espanyol (14%).

20. ON HA ESTUDIAT EL VALENCIÀ?

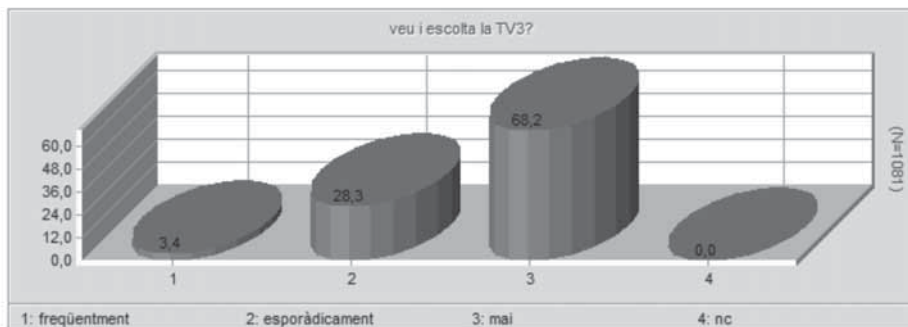
	Freqüències	Percentatges
a l'escola	454	91,5%
en un curset	28	5,6%
nc	18	3,6%
Total	1081	100%

La gran majoria de la població de Vila-real ha realitzat els estudis del valencià en l'àmbit de l'escola (91%).

21. VEU I ESCOLTA LA TV3

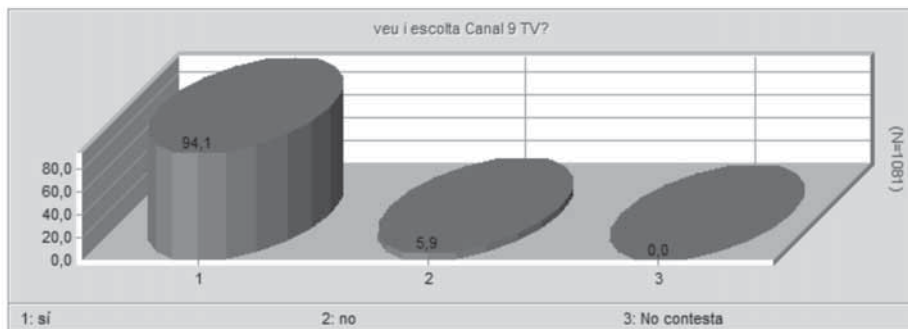
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
freqüentment	37	3,4%
esporàdicament	306	28,3%
mai	737	68,2%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Al voltant de la qüestió sobre l'índex de població que es considera espectadora de la TV3 (la televisió pública de Catalunya que també usa el català, el valencià, en les seues emissions), la miren i escolten, bé amb freqüència, bé esporàdicament, una proporció del 32%. Són més del doble (68%) els que no la veuen mai.

22. VEU I ESCOLTA CANAL 9 TV?

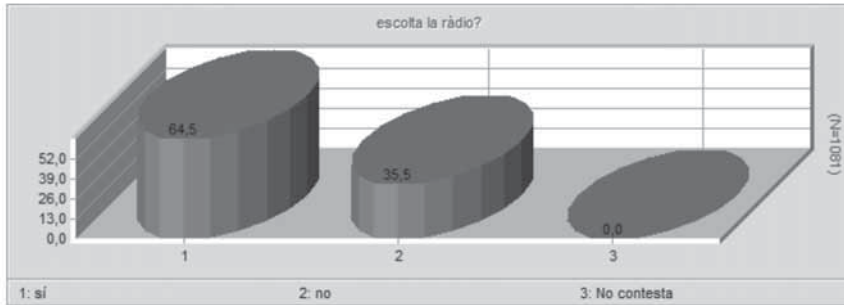
sí	1017	94,1%
no	64	5,9%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

És molt elevat el nombre de residents que asseguren ser espectadors del Canal 9 de la televisió pública valenciana, en concret el 94%.

23. ESCOLTA LA RÀDIO?

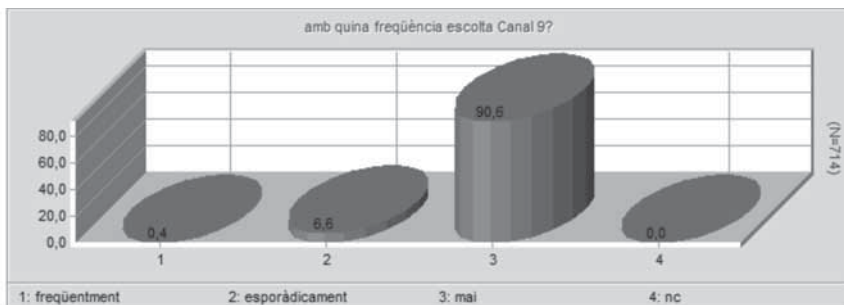
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
sí	697	64,5%
no	384	35,5%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Relacionat amb el lloc de naixement, si focalitzem l'atenció sobre els nascuts dins del País Valencià, els percentatges d'haver estudiat el valencià i de no haver-lo estudiat estan relativament equilibrats, només 10 punts de diferència a favor de les respostes afirmatives. I igualment destacable és el fet que els estrangers nascuts fora del territori espanyol han estudiat el valencià justament el doble (28%) que els nascuts dins de l'Estat espanyol (14%).

24. AMB QUINA FREQÜÈNCIA ESCOLTA RÀDIO-9?

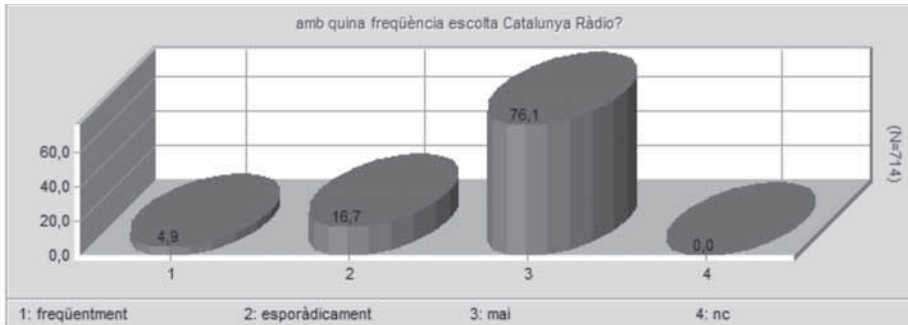
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
freqüentment	3	0,4%
esporàdicament	47	6,6%
mai	647	90,6%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Del contingent de població que ha declarat escoltar la ràdio, el 7% escolta Ràdio-9, entre freqüentment i esporàdicament (amb freqüència ho fan en percentatge inferior a l'1%).

25. AMB QUINA FREQUÈNCIA ESCOLTA CATALUNYA RÀDIO?

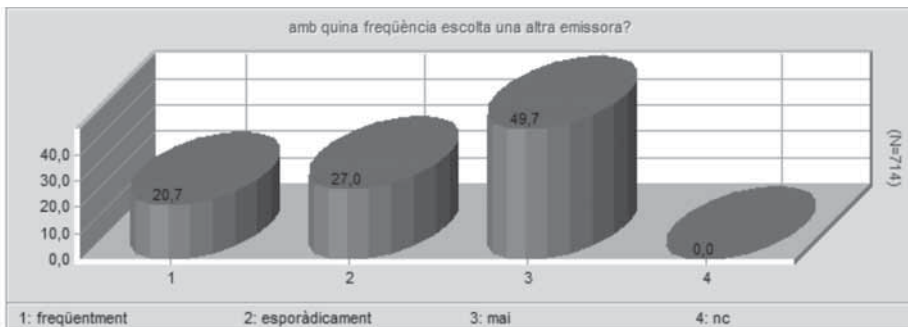
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
freqüentment	35	4,9%
esporàdicament	119	16,7%
mai	543	76,1%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Dels enquestats que escolten la ràdio, el 22% escolta Catalunya Ràdio, entre freqüentment i esporàdicament; un percentatge més alt que el recollit d'oients de la ràdio valenciana, Ràdio-9, i d'espectadors de la televisió catalana, TV3.

26. AMB QUINA FREQUÈNCIA ESCOLTA ALTRES EMISSORES EN VALENCIÀ?

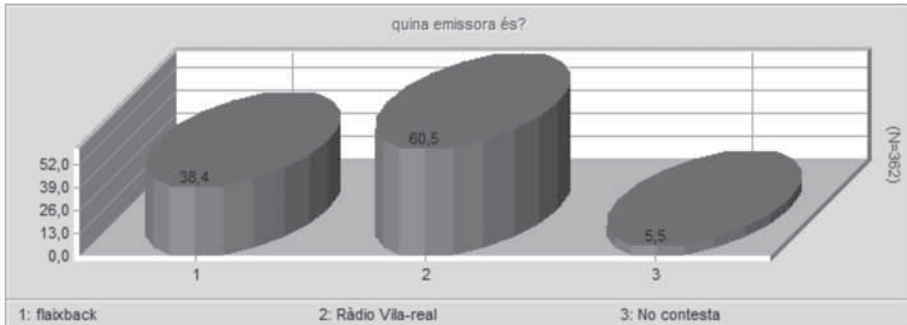
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
freqüentment	148	20,7%
esporàdicament	193	27,0%
mai	355	49,7%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Preguntats sobre la freqüència en què escolten altres emissores de ràdio en valencià, els vila-realencs diuen que, entre freqüentment i esporàdicament, ho fan quasi el 50% d'ocasions, del qual un 21% les escolten amb freqüència.

27. QUINA EMISSORA ÉS?

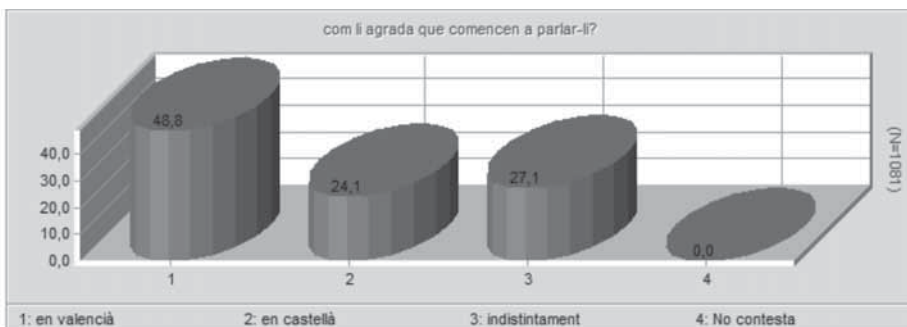
	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
Flaixback	139	38,4%
Ràdio Vila-real	219	60,5%
nc	20	5,5%
Total	1081	100%

Després de saber que s'escolten més emissores en valencià a Vila-real, podem comprovar aquestes quines són. Per a un 60% l'altra emissora escoltada és Ràdio Vila-real i per a un 38% és Flaixback.

28. COM LI AGRADA QUE COMENCEN A PARLAR-LI?

	<i>Freqüències</i>	<i>Percentatges</i>
en valencià	527	48,8%
en castellà	261	24,1%
indistintament	293	27,1%
nc	0	0,0%
Total	1081	100%

Una majoria del 49%, que duplica les altres opcions, declaren que quan comencen a parlar-los altres persones prefereixen que se'ls hi adrecen en valencià (49%). Pel que fa a la resta, està repartit entre els qui desitgen que els comencen a parlar en castellà (24%) i els qui no tenen preferència per una o altra llengua.

28.1. SEGONS EL SEXE

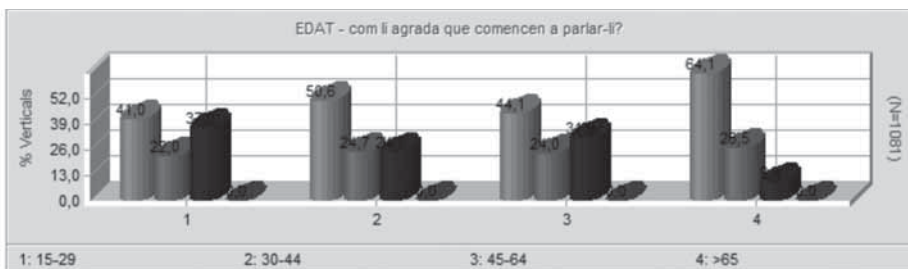
% Verticals	Subtotal	home	dona
en valencià	48,8%	47,3%	50,1%
en castellà	24,1%	25,9%	22,4%
indistintament	27,1%	26,7%	27,5%
nc	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	528	553

Podem comprovar que el sexe dels enquestats no repercuteix directament en els resultats de la llengua preferida quan se'ls comença a parlar. Les dones de Vila-real, prefereixen el valencià un poc per damunt dels nivells dels homes. La preferència general és major en valencià que en castellà. El castellà es troba separat lleugerament per l'opció de la indiferència.

28.2. SEGONS L'EDAT

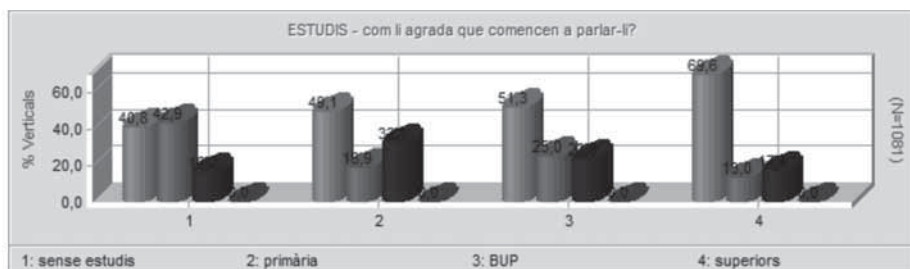
en valencià	48,8%	41,0%	50,6%	44,1%	64,1%
en castellà	24,1%	22,0%	24,7%	24,0%	26,5%
indistintament	27,1%	37,0%	24,7%	31,9%	9,4%
No contesta	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	273	348	279	181

En funció de l'edat, clarament els més majors assolixen el grau més alt de preferència del valencià (64%) i els joves, comparativament a totes les generacions, aporten l'índex menor de preferència del valencià (41%). De tota manera, en totes les columnes d'edat l'opció del valencià representa el doble de la del castellà, i en els més majors el triple.

28.3. SEGONS ELS ESTUDIS

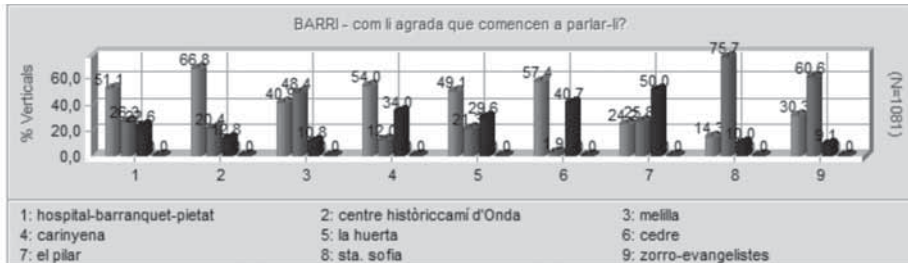
% Verticals	Subtotal	sense estudis	primària	BUP	superiors
en valencià	48,8%	40,8%	49,1%	51,3%	69,6%
en castellà	24,1%	42,9%	18,9%	25,0%	13,0%
indistintament	27,1%	16,2%	32,1%	23,8%	17,4%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	191	599	240	46

La llengua preferida quan algú comença a parlar-los és el valencià de manera destacada en la població amb estudis. Només les persones enquestades sense estudis han escollit el valencià (41%) amb només dos punts per davant del castellà. Els nivells oscil·len entre percentatges al voltant del 50% i el 70% dels qui tenen estudis universitaris.

28.4. SEGONS EL BARRI

% Verticals	Subtotal	hospital-barranquet-pietat	centre històriccamí d'Onda	melilla	carinyena	la huerta	cedre	el pilar	santa sofia	zorro-evangelistes
en valencià	48,8%	51,1%	66,8%	40,9%	54,0%	49,1%	57,4%	24,2%	14,3%	30,3%
en castellà	24,1%	26,3%	20,4%	48,4%	12,0%	21,3%	1,9%	25,8%	75,7%	60,6%
indistintament	27,1%	22,6%	12,8%	10,8%	34,0%	29,6%	40,7%	50,0%	10,0%	9,1%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	133	211	93	50	108	263	120	70	33

Els agrada que els comencen a parlar en valencià, sobretot, als barris Centre històric-camí d'Onda (67%), Cedre, Carinyena i Hospital-Barranquet-Pietat, tots aquests per damunt del 50%. De la resta, encara li agrada més en valencià que en castellà al barri la Huerta (49%), i els que el valencià està escollit per baix del castellà són Melilla, el Pilar, Zorro-Evangelistes i Santa Sofia, aquest darrer amb el major descens de valencià respecte als anteriors (14%).

28.5. SEGONS EL SECTOR PROFESSIONAL

% Verticals	Subtotal	administració pública	serveis	indústria ceràmica	altres indústries	construcció	agricultura	feines de la casa	estudiant
en valencià	48,8%	72,9%	47,1%	38,4%	28,9%	28,9%	57,9%	39,4%	45,8%
en castellà	24,1%	7,1%	24,7%	37,2%	26,7%	34,2%	10,5%	24,1%	13,6%
indistintament	27,1%	20,0%	28,2%	24,4%	44,4%	36,8%	31,6%	36,5%	40,7%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	70	365	86	45	38	19	137	59

Sobre el ventall de sectors professionals, només en un cas, el sector construcció, no els agrada que els comencen a parlar en valencià (29%) tant com en castellà (34%) i en major mesura els és indiferent (37%). Els valors més importants de preferència del valencià són els del sector Administració pública (73%), que sobrepassen de manera destacable la resta.

28.6. SEGONS LA SITUACIÓ LABORAL

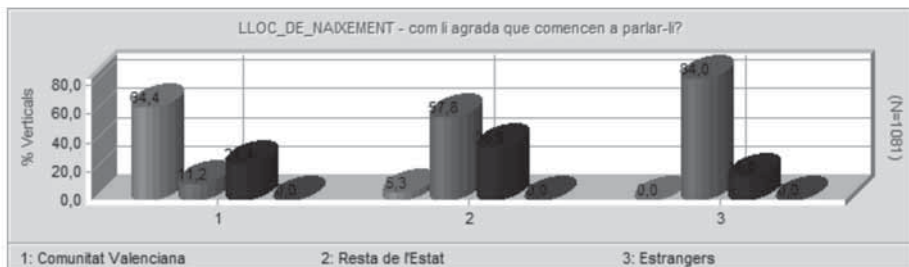
% Verticals	Subtotal	assalariats	no assalariats	autònom	jubilat	aturat
en valencià	48,8%	46,7%	41,3%	61,1%	59,0%	53,3%
en castellà	24,1%	24,7%	20,9%	22,2%	26,2%	20,0%
indistintament	27,1%	28,6%	37,8%	16,7%	14,8%	26,7%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	623	196	36	210	15

En totes les situacions laborals agrada més que els comencen a parlar en valencià. Els no assalariats, que mostren l'índex inferior de preferència del valencià (41%), en canvi no són qui més proporció de preferència mostren pel castellà, superat per l'opció de qualsevol d'ambdues llengües indistintament. Els autònoms, la columna amb proporció més elevada en favor del valencià (61%), seguits dels jubilats (59%).

28.7. SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT

% Verticals	Subtotal	Comunitat Valenciana	Resta de l'Estat	Estrangers
en valencià	48,8%	64,4%	5,3%	0,0%
en castellà	24,1%	11,2%	57,8%	84,0%
indistintament	27,1%	24,4%	36,9%	16,0%
nc	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	1081	779	263	25

Entre els residents a Vila-real, els valencians d'origen diuen que els agrada més el valencià que no el castellà quan els han de parlar altres persones, en un 64%, en canvi per als nascuts en la resta de l'Estat espanyol el valencià només és l'opció del 5%, i els nascuts a l'estranger no manifesten cap interès perquè els parlen en valencià abans que en castellà.

III. VALORACIÓ I

EXPECTATIVES DE FUTUR

Amb tota la precaució que aconsellaria qualsevol exercici de valoració, fóra de la mena que fóra i tenint per objecte qualsevol contingut, intentarem descabdellar amb senzillesa i concreció les dades dels capítols anteriors, que mostren els resultats al voltant d'un tema tan lligat a la configuració social, com n'és el lingüístic. Precisament, provarem d'analitzar la situació sociolingüística de la població de Vila-real, basada en els nivells generals de coneixement, ús i actitud davant del valencià, que recullen les mostres. I abans de fer més camí, advertir de la dificultat que suposa no tenir precedents immediats a escala local d'un treball com aquest, on poder contrastar dades i referències que ajuden a falcar les conclusions de la valoració.

Com que els passos metodològics els hem trobat a començament del llibre, caldria ara fer referència mínima als trets que han caracteritzat Vila-real, com a ciutat, per poder perfilar el relleu interpretatiu d'algunes dades que poden sorprendre'ns o fer-nos pensar més que unes altres.

Durant tot el segle XX, les iniciatives d'associacionisme cívic han mantingut certa vitalitat cultural, amb projectes com ara l'edició de publicacions que, molt sovint, han assumit funcions divulgatives d'episodis de la història de la vila, o han impulsat l'art en elevar les possibilitats de consum de l'oci, com grups de teatre, agrupacions musicals o de dansa. De la transició democràtica ençà, els moviments juvenils i religiosos també han ocupat a bona part del jovent, en casos des de perspectives de cultura valencianista que obria portes al coneixement d'una dimensió cultural més plena de contingut que la purament folklòrica. Vila-real, per la seua demarcació geogràfica i pel sentit històric de supervivència que sempre l'ha impulsada a evolucionar, ha traspassat el llinar del segon mil·lenni amb la superació d'una estructura eminentment agrària i ha reconvergit aquell teixit primari, exitós durant molts anys, en una economia moderna, a base d'infraestructures industrials, comercials i de serveis que han avançat amb força, en comparació a d'altres poblacions de genètica semblant. Amb tot, no volem transmetre una sensació de complaença il·lusòria i enganyosa, sinó que conscients dels defectes i les mancances reclamades per la gent, postulem que la nostra ciutat està situada en el marc de progrés que permet inscriure-la en l'allistament dels municipis europeus i occidentals (en coherència amb les seues dimensions) que necessiten adaptar la cultura, la llengua, als canvis socials que les retroalimenten.

A punt de sobrepassar un cens de 50.000 habitants, l'acollida de població immigrant de l'estranger, principalment del centre d'Europa, d'Àfrica, d'Amèrica del Sud i alguns asiàtics, ha renovat la configuració bilingüe preexistent, que compartien al Vila-real dels anys 50 el valencià i el castellà, a causa de la migració en aquest cas provinent d'altres autonomies espanyoles més desfavorides. El multilingüisme actual és evident i, com ocorre en la

major part dels pobles desenvolupats, la convivència amb persones de nacionalitats diverses és la projecció de futur.

Aquest creixement demogràfic podem relacionar-lo amb el viscut en l'àmbit autonòmic durant els darrers anys. Segons dades extretes de la Generalitat Valenciana (Conselleria CEC, 1989 i 1992)¹, de l'any 1986 al 2004 la població resident al País Valencià s'ha incrementat un 22%, d'aquest 22%, un 56% correspon a nascuts a l'estranger, un 38% als nascuts al País Valencià i el 6% a nascuts en altres territoris autonòmics de l'Estat espanyol.

Sense entrar a considerar el nou mapa ètnic i cultural, per la nova configuració que representa la presència de més llengües, pot veure's frenada la recuperació del valencià si no sabem facilitar als nouvinguts l'adopció de mecanismes d'aprenentatge de la llengua que els resulten accessibles i motivadors. N'hi ha veus que aporten perspectives encoratjadores com la de la professora Carme Junyent, referint-se a la situació lingüística de Catalunya, "el multilingüisme reforça el català al país i a la ciutat: no hi ha jerarquització de llengües, cap no és més important i es garanteix la comunicació".²

El fet lingüístic està constantment impregnat de substàncies paradoxals. La llengua pròpia dels valencians de Vila-real, la que compartim amb catalans i baleàrics, és una llengua de dret oficial, tanmateix és una llengua minoritzada i sotmesa a la diglòssia ambiental que propicia el castellà. Al mateix temps, la llengua és bandera i símbol en unes situacions determinades, per marcar identitat, però és ignorada i rebutjada pels mateixos agents, en relacions de classe social o en afeccions de prejudici lingüístic, d'autodi, per usar-ne dos exemples. Pel que fa als valencianoparlants que abandonen la seua llengua, caben explicacions diverses, però poden il·lustrar el cas les paraules de Ralph Linton, a propòsit del significat de la cultura: "l'última cosa que descobriria un habitant de les profunditats del mar seria, potser, precisament l'aigua."³

Per encetar l'anàlisi de les dades sociolingüístiques, començarem per comentar els resultats de les preguntes objecte i, seguidament, revisarem les informacions que aporten les variables en què es distribuïen els enquestats.

Diguem que entre la població de Vila-real, un 72% han nascut al País Valencià, de la qual el 49% van aprendre a parlar en valencià i un 43% van aprendre a parlar en castellà. La llengua del pare i de la mare és el valencià en un 53%, que correspon a respostes de nadius valencians en un 70%. Per tant, si analitzem la transmissió generacional, podem advertir que entre els enquestats i els seus predecessors ha caigut tres punts.

¹ Conselleria CEC, 1989

² Junyent, Maria Carme, 2005

³ Ninyoles, R., 1989, p. 69

Declaren que coneixen correctament el nostre idioma el 96%, però la resposta pot indicar, en una part de la població, un grau de coneixement a nivell de saber simplement que alguna gent parla aquesta llengua perquè és la dels parlants nadius, i sabrem com desglossar aquesta informació amb més fiabilitat quan entrem en els matisos de les variables.

A la casa materna, tant si parlen sempre o generalment, s'arriba a un 50% en valencià, enfront del 41% del castellà. Els joves arrossegueu un descens de 14 punts respecte dels seus avis.

Molt equitatiu resulta el repartiment de llengües en què es parlen les companyies sentimentals. Un 50% parla en valencià sempre o generalment i un 46% parla en castellà.

És important saber què es fa quan s'interactua amb més gent, en aquest cas amb amistats. El 41% utilitza el valencià sempre o generalment, 33% el castellà i, un percentatge important, el 26% alterna les dues llengües. Com a dada a valorar, la relativitat dels qui parlen valencià als amics està subjecta a la quantitat destacable de respostes que provenen, en primer lloc de parlar ambdues llengües indistintament i, en segon lloc, dels qui responen que ho fan generalment i no sempre, per la proximitat significativa. Podria al·legar algú que el comentari és interessant, perquè l'efecte funciona en ambdós sentits, però la realitat és que es decanta més cap al castellà per la inèrcia majoritària i constatable al carrer del canvi de llengua, quan hi ha comunicació entre parlants de les dues.

En l'entorn de la feina, tant professional com pel que fa als estudiants dels centres educatius, el castellà es troba pràcticament al mateix nivell que el valencià, a només 2 punts de distància per darrere.

El factor de la relació comercial com a compradors també denota actituds de prejudici, en un ambient que no és el familiar però és més relaxat o informal que altres, com ara l'acadèmic o el de les administracions, en canvi la població de Vila-real usa molt més el castellà, un 51%. El valencià només té un nivell del 38%. La incidència és important perquè les botigues, el mercat, el supermercat, són escenaris on conflueixen ciutadans de condició diferent i allà s'hi adquireixen hàbits lingüístics i funcions comunicatives concretes. La diferència entre els qui mantenen una llengua o l'altra en totes les ocasions, sempre, és un abisme entre castellà (32%) i valencià, que no arriba a un 1%.

Hem de notar com canvien els procediments envers la llengua quan l'àmbit d'ús guanya en graus de formalitat. El valencià es troba 10 punts per darrere del castellà, quan s'adrecen al personal de l'Ajuntament (43%), amb

el greuge que la freqüència en aquest cas deixa de ser matisació i esdevé senyal inequívoc: els usuaris del valencià, parlen sempre en la seua llengua un 1,2%, enfront dels qui parlen en castellà sempre, que pugen a un 34%.

Amb altres administracions que no és la municipal, els nivells d'ús del valencià són del 43%, és a dir, 5 punts inferiors als del castellà. Una comparació inevitable amb l'estadística anterior fa pensar, entre altres causes, en la incidència de l'ús de llengua que apliquen els funcionaris de l'Ajuntament i que poden provocar el canvi de llengua dels parlants en valencià, perquè la mateixa gent enquestada parla més valencià en altres administracions, al personal de les quals no se'ls pot exigir més valencià que al municipal, a l'hora d'atendre al públic.

Tornem a trobar-nos amb un element d'anàlisi que dona molta informació sobre els camins que s'obren cap a la destinació de la substitució lingüística. Per comunicar-se amb la gent desconeguda, a Vila-real es parla en castellà en un 70%, percentatge coincident amb la franja, per edats, dels majors de 65 anys, que són la generació amb nivells més alts d'ús del valencià (tots els grups d'edat restants estan en nivells inferiors pel que fa al valencià); d'aquest 70% el 44% en fa un ús exclusiu, del castellà. Per contra, usen el valencià menys de la meitat, el 24%, dels quals l'ús exclusiu no arriba a l'1%. Nascuts en alguna població valenciana o a Vila-real, només l'usen el 31%, la meitat de nadius que usen el castellà (60%). En l'altra cara de la interacció oral, com a receptors, han preferit el valencià com a llengua en què desitgen que comencen a parlar-los el 49%, per un repartiment de les altres respostes, el 24% en castellà i el 27% sense preferència per una de les dues llengües.

També són minoria (40%) els qui diuen llegir en valencià, i no oblidem que un 15% ho fan per necessitat d'ajudar els fills amb els deures (les escoles públiques de primària, a Vila-real, segueixen programes d'ensenyament, o d'immersió, en valencià, reconeguts pels especialistes com als més òptims pel fet de facilitar l'aprenentatge plurilingüe). Quant a la freqüència de lectura en valencià, dins d'una gradació de més a menys òptima (habitualment, freqüentment, de vegades), la incidència de la primera no arriba al 2% i la segona es queda en el 13%. Uns nivells molt baixos que denoten la nul·la acció social en favor de la lectura en valencià i que estan reforçats per altra dada aclaparadora que ho confirma: no arriba al 2% els qui compren en valencià i més del 98% ho fan en castellà. No deixa de sorprendre com el col·lectiu dels escriptors en llengua catalana de la comarca i, en casos especials de la mateixa ciutat, gaudeix d'un nivell de qualitat envejable, i com a paradoxa els seus conciutadans són lectors en altra llengua. Bé, tothom sabem que les causes d'aquesta situació són més complexes i ens hi

referirem en les conclusions.

L'escriptura, pels resultats que observem, també s'agreuja en relació amb els nivells de destresa oral: només una de cada cinc persones escriu en valencià, amb la freqüència que ara referim: habitualment escriu en valencià un 8%, freqüentment ho fa un 31% i esporàdicament (com a extrem antagònic a habitualment) el 51%.

Els documents requerits a l'Administració són demanats en valencià en proporció del 25%, que representa menys de la meitat dels que són sol·licitats en castellà (62%), i poc més del doble dels qui manifesten indiferència entre una llengua i l'altra. Som davant d'un fet que té repercussió en la mateixa actuació administrativa, que en moltes ocasions cau en desatenció si no és que el ciutadà insta al compliment de la legalitat lingüística.

Encara són més proporció els habitants de Vila-real que declaren no haver estudiat la llengua, el valencià, un 55% davant un 45%. No és estrany, si tenim en compte la franja generacional que ha viscut la Guerra Civil (1936-1939) a més de la totalitat de l'etapa fosca de la Dictadura franquista, o la generació uns anys més jove, perquè no els ha arribat a temps la Llei d'ús i ensenyament del valencià (1983), o els immigrants de fora o dins l'Estat espanyol, que han arribat a territori valencià amb posterioritat a l'edat escolar. De fet, el 91% de respostes afirmatives l'han estudiat a l'escola.

És interessant conèixer les vies de contacte audiovisual en la nostra llengua que puguen afavorir més *input* en valencià. En aquest aspecte, se'ls ha preguntat, a vila-realencs i vila-realenques, si es consideren espectadors de la TV3, la televisió pública de Catalunya. La miren i escolten (amb freqüència o esporàdicament) el 32%, per contra, el 68% no la sintonitzen mai. És pertinent apuntar, per la coincidència del fet que, des de poques setmanes abans de la data en què és editat el llibre que teniu a les mans, una part de la ciutadania valenciana, conscient de la importància de no perdre més ressorts de la nostra cultura, s'han manifestat i han lluitat amb arguments de dret per evitar el tancament dels repetidors que permeten des de fa alguns anys rebre la senyal d'aquest mitjà públic de Catalunya.

La mateixa pregunta, però ara referida a la televisió pública valenciana, Canal 9, ha obtingut una resposta en termes quasi absoluts, perquè ha declarat ser televident de la cadena de la Generalitat Valenciana un 94%. Això demostra la capacitat d'incidència que té per arribar a totes les llars de la ciutat; la diferència amb el cas de TV3 és que el Canal 9 barreja els continguts emesos en valencià amb molts altres en castellà. D'ací que el reforç lingüístic no s'adscriu únicament al valencià.

Les dades referents al mitjà radiofònic han partit de la proporció que escolta la ràdio, que no és el total sinó un 65%, dels quals el 7% escolta Ràdio 9 entre freqüentment (1%) i esporàdicament i el 22% escolta Catalunya Ràdio. És una altra mostra de la repercussió que tenen mitjans de difusió que pertanyen a altres institucions autonòmiques que estan dins del mateix domini lingüístic i cultural. Però encara parlant dels resultats sobre escoltar la ràdio, hi ha un percentatge que no pot passar desapercebut i és l'audiència que dediquen als mitjans més locals. Entre el 50% que escolta aquestes altres emissores quan no les anteriors, un 38% escolta Flaixback i un 60% sintonitza Ràdio Vila-real, que emet la programació en valencià durant la banda horària de la connexió local i comarcal.

Si canviem el punt de mira, ens referirem als resultats per variables contemplades al mostreig, això és: sexe, edat, estudis, barri, sector professional, situació laboral i lloc de naixement. Començant per la diferència de sexes, arribem a la conclusió que no és un dels factors determinants, a l'hora d'adoptar usos o actituds. Tot i això podem matisar un cert avantatge de les dones sobre els homes, en l'apartat concret d'ús del valencià a la feina o a l'aula, on les dones els avancen en 10 punts.

Respecte de l'edat, és notable la davallada que hi ha hagut en general entre els nivells d'ús dels majors de 65 anys, que es mantenen com els parlants prioritaris en valencià i la franja més jove, de 15 a 29 anys, perquè no solament usen poc el valencià sinó que tenen els registres molt inferiors quan es tracta de mesurar les ocasions en què el parlen sempre. Val a dir, però, que és la població de mitjana edat la que acumula més índex d'usos en castellà.

La classificació per estudis declarats aporta dades interessants, per exemple, en la mesura en què augmenta el nivell d'estudis, el valencià és la llengua en què la població va aprendre a parlar, la llengua dels pares, a la parella sentimental, a les compres, a l'Administració, etc., també lligen i escriuen en valencià més que la resta; en canvi els de nivell universitari també tenen un alt grau de decisió indistinta (sobre el 50%) quan parlen amb les amistats o amb companys de feina.

El plànol de Vila-real ha crescut des del centre a les perifèries. Els percentatges d'ús del valencià són menors en aquells barris que estan més distanciats del centre històric, que estan habitats per sectors socials més desfavorits respecte del centre; per tant usen el valencià en nivells mínims Santa Sofia o Zorro Evangelistes i l'usen amb més assiduïtat Centre històric, el Cedre, la Huerta, Carinyena o Hospital Barranquet.

Com a tret determinant, el sector professional té un pes específic a l'hora

de mesurar en quina llengua actua la població de Vila-real. Els professionals de l'Administració pública i els agricultors usen el valencià de manera més decisiva que la resta, pel que fa als agricultors sempre que parlem d'un ús oral, és clar. Per la part negativa, les indústries (sobretot altres diferents a la ceràmica) i feines de la casa mantenen nivells molt baixos.

La situació laboral col·loca a jubilats, aturats i autònoms en les proporcions més altes de coneixement i ús del valencià. Dins del sector aturats és explicable que hi haja molta població jove, amb estudis de valencià.

L'aspecte que relaciona el lloc de naixement és el més decisiu en termes absoluts i en desfavor del valencià, atés que les respostes d'ús són, en el cas dels nascuts a l'Estat espanyol o altres països de fora de l'Estat, en castellà quasi al 100%. Però es presenta una altra dada preocupant en un apartat de vital importància per al moment social que vivim i per a la supervivència de la llengua; *a priori* podríem estar d'acord en què són els nascuts dins del mateix domini lingüístic els qui tenen més interès a usar i preservar el valencià, en canvi quan es presenta la situació d'oferir a desconeguts la possibilitat de decidir si volen rebre comunicació o no en valencià, els valencianoparlants de la ciutat de Vila-real, per majoria, comencen parlant en castellà, sense conèixer prèviament les capacitats o competències d'aquelles persones en matèria del valencià. Ací rau, jo pense, un dels majors fracassos del manteniment de l'ús i el prestigi de les llengües amenaçades.

Finalment, a manera de conclusió, repassarem algunes de les característiques aportades pel treball de camp, que hem desglossat ja en els comentaris als gràfics i en la revisió dels resultats de l'enquesta, per fixar el fons de la qüestió sociolingüística i intentar llançar propostes que podrien millorar l'estat actual del valencià a la nostra ciutat, a Vila-real.

No podem concloure que s'haja produït una substitució lingüística a la manera de les grans ciutats, com ha ocorregut a Alacant⁴ o a València, però és preocupant veure una mena de punta de l'iceberg en ple *canvi climàtic*, si comparem el descens d'ús entre les generacions. La població de menor edat no és responsable d'haver perdut transmissió intergeneracional, però té una part de responsabilitat per adoptar actituds desinteressades o inhibides en la seua cultura lingüística. L'escolarització en valencià ha permés un domini de les destreses orals i escrites a les edats que se n'han beneficiat, però el carrer, els espais socials, actuen d'irruptors i canvien, estableixen, els sistemes de necessitat que fan actuar els joves, lingüísticament, segons contextos, en la seua majoria amb major poder d'absorció per part del castellà. Per il·lustrar-ho, una conversa entre quatre joves que comença amb

⁴ Montoya, Brauli (1996)

dos parlants de cada llengua (valencià i castellà) és molt probable que acabe amb els quatre parlant en castellà, i no a la inversa.

També hem patit problemes artificials a la llengua, durant massa anys, com la conflictivitat del nom, que no han ajudat precisament a donar-li prestigi, element imprescindible a la seua extensió i adopció.

El cas apuntat anteriorment de l'abandó de la llengua per part dels qui haurien de mantenir-la. Els prejudicis són força enganxosos a la pell i, de vegades creen vici en les inèrcies, com ara creure o fer creure que parlar en castellà als castellanoparlants és un tema relacionat amb la cortesia, sense adonar-se que aquest bucle sense fi no permetrà mai als aprenents del valencià interactuar i poder participar de l'únic espai vàlid per aprendre una llengua i guanyar la seua competència, l'espai on puga parlar-la i escoltar-la.

L'absència d'interés i criteris unificats des dels sectors influents de l'economia, del món laboral, dels agents culturals, que òbviament han de ser incentivats per les administracions dels governs, deixa grans forats on trobar presència de la llengua minoritzada. Per això, se'ns ocorren algunes vies per millorar les perspectives de futur, que han de guiar els timons dels vaixells polítics, de les administracions local i autonòmica, especialment, però també estatal, en dret a l'article tercer de la Constitució espanyola.

Com a propostes desitjables, es fa imprescindible una actuació més ferma i compromesa de les administracions, en temes de formació i promoció de la llengua i dels seus components històrics i culturals.

Compliment més rigorós dels models estandarditzats en aquells àmbits formals en què l'ús ha de funcionar com a model.

Coordinació amb els territoris de tot el domini lingüístic per unificar esforços i organitzar accions conjuntes que cohesionen els parlants.

Dinamitzar la societat per a crear iniciatives que impulsen l'ús.

Adequar i cohesionar els entorns públics perquè la integració es facilite i permeta als no parlants en valencià familiaritzar-se amb contextos que no els resulten aliens pel simple fet de la llengua.

Promoure i elevar a la categoria de normal la cultura literària en valencià que ha tingut apartats del mapa a escriptors, intel·lectuals i artistes amb prestigi i donar-los el suport suficient i en justícia a un reconeixement de filiació institucional, que ha de servir com a plataforma de projecció cultural dins i fora del país.

Dotar l'àmbit educatiu dels mitjans de qualitat suficient per tenir accés als mateixos coneixements que en l'altra llengua oficial.

Procurar una implicació empresarial, per tal que integren progressivament el valencià a les seues produccions i també oferisquen inversions de patrocini o mecenatge a la cultura de consum en valencià, auspiciats per normatives protectionistes.

Vetlar perquè el ciutadà que abandona l'escola, els estudis, no deixe d'estar emparat lingüísticament en el decurs de la seua vida familiar i professional.

La sensació final és esperançada, perquè estem a temps de fer molt i de reorganitzar-nos i crear impulsos que ens tornen a il·lusionar. No podem ser catastrofistes però sí mantenir-nos en la prudència i ser atents, sense deixar-nos anar per les circumstàncies. Una llengua no ha de seguir un procés de degradació si la societat que la parla s'empenya en mostrar que és viva.

Per acabar, és inevitable comunicar-vos una percepció, a la ciutat que vivim i volem viure: el valencià, la llengua dels qui han nascut i dels qui s'han instal·lat a Vila-real, mai no ha deixat de prestigiar la ciutat, perquè la voluntat del poble sempre ha estat la de preservar allò que ens fa ser d'una manera i no d'unes altres i allò que ens situa en una geografia concreta i en una perspectiva històrica de victòries i derrotes. No errem, doncs, en la direcció que ens porta a créixer com a poble, a partir de les experiències viscudes i les esperances per arribar, a refermar les realitats que estimem, entre les quals una que, si ànimes detractores la veuen bel·ligerant, només serà perquè des de molts segles ençà ha servit mans tan combatives que llançaven als enemics paraules i perpetraven als amors versos.

BIBLIOGRAFIA

PER A LA VALORACIÓ

Acadèmia Valenciana de la Llengua, *Llibre blanc de l'ús del valencià - I. Enquesta sobre la situació social del valencià*. 2004. Publicacions de l'AVL, València, 2005.

Conill J., Querol, V., *El futur del valencià: un dilema (també) castellanenc*, Colla Rebombori, Castelló, 2006.

Montoya, B., *Alacant: la llengua interrompuda*, Denes, Paiporta, 1996.

Ninyoles, R., *Estructura social i política lingüística*, Bromera, Alzira, 1989.

Pitarch, V., "L'esperança d'un futur en català", conferència publicada a *Actes de les jornades sobre normes i normalització lingüística*; UJI, Castelló de la Plana, 1992.

Querol, E., "Un nou model per a l'estudi dels processos de substitució lingüística. L'anàlisi del valencià", dins *Treballs de Sociolingüística Catalana*, núm. 16. València, Eliseu Climent, editor.

Vallverdú, F., *La situació sociolingüística a Catalunya: cap a on anem?*, article llegit a les Jornades de Sociolingüística de La Nucia, 2006.

ÍNDEX

Presentació del regidor.....	5
I. PROCEDIMENT METODOLÒGIC, QÜESTIONARI DE L'ENQUESTA I CARACTERÍSTIQUES SOCIODEMOGRÀFIQUES	7
Procediment metodològic	9
Qüestionari	12
Dades d'identificació	20
Dades de classificació	22
Coneixement d'altres llengües	25
II. CONEIXEMENT I ÚS DEL VALENCIÀ	29
Coneixement del valencià	30
En quina llengua va aprendre a parlar?	30
Llengua del pare	35
Llengua de la mare	39
Llengua que utilitza a la casa materna, amb els pares	43
Quina llengua utilitza amb el company/a sentimental?	48
Llengua que utilitza amb les amistats	54
Llengua que utilitza amb els companys de feina o d'aula	59
Llengua que utilitza quan va de compres	64
Llengua que utilitza amb el personal de l'Ajuntament	70
Llengua que utilitza amb el personal d'altres administracions	75
Llengua que utilitza amb la gent que no coneix	80
Llig en valencià?	86

Amb quina freqüència llig en valencià?	91
En quina llengua compra els llibres?	92
Escriu en valencià en alguna ocasió?	92
Amb quina freqüència escriu en valencià?	97
En quina llengua demana els documents a l'Administració?	98
Ha estudiat el valencià?	102
On ha estudiat el valencià?	106
Veus i escolta TV3?	107
Veus i escolta Canal 9 tv?	107
Escolta la ràdio?	108
Amb quina freqüència escolta Ràdio 9?	108
Amb quina freqüència escolta Catalunya Ràdio?	109
Amb quina freqüència escolta altres emissores en valencià?	109
Quina emissora és?	110
Com li agrada que comencen a parlar-li?	110
III. VALORACIÓ DELS RESULTATS I EXPECTATIVES DE FUTUR	115
Bibliografia	127
Índex	129

Aquest llibre s'acabà d'imprimir
a la ciutat de Vila-real, el maig de 2007,
l'any commemoratiu del 75 aniversari
de les Normes de Castelló i del
I Centenari de l'IEC

Ajuntament
de Vila-real

Amb la col·laboració de

